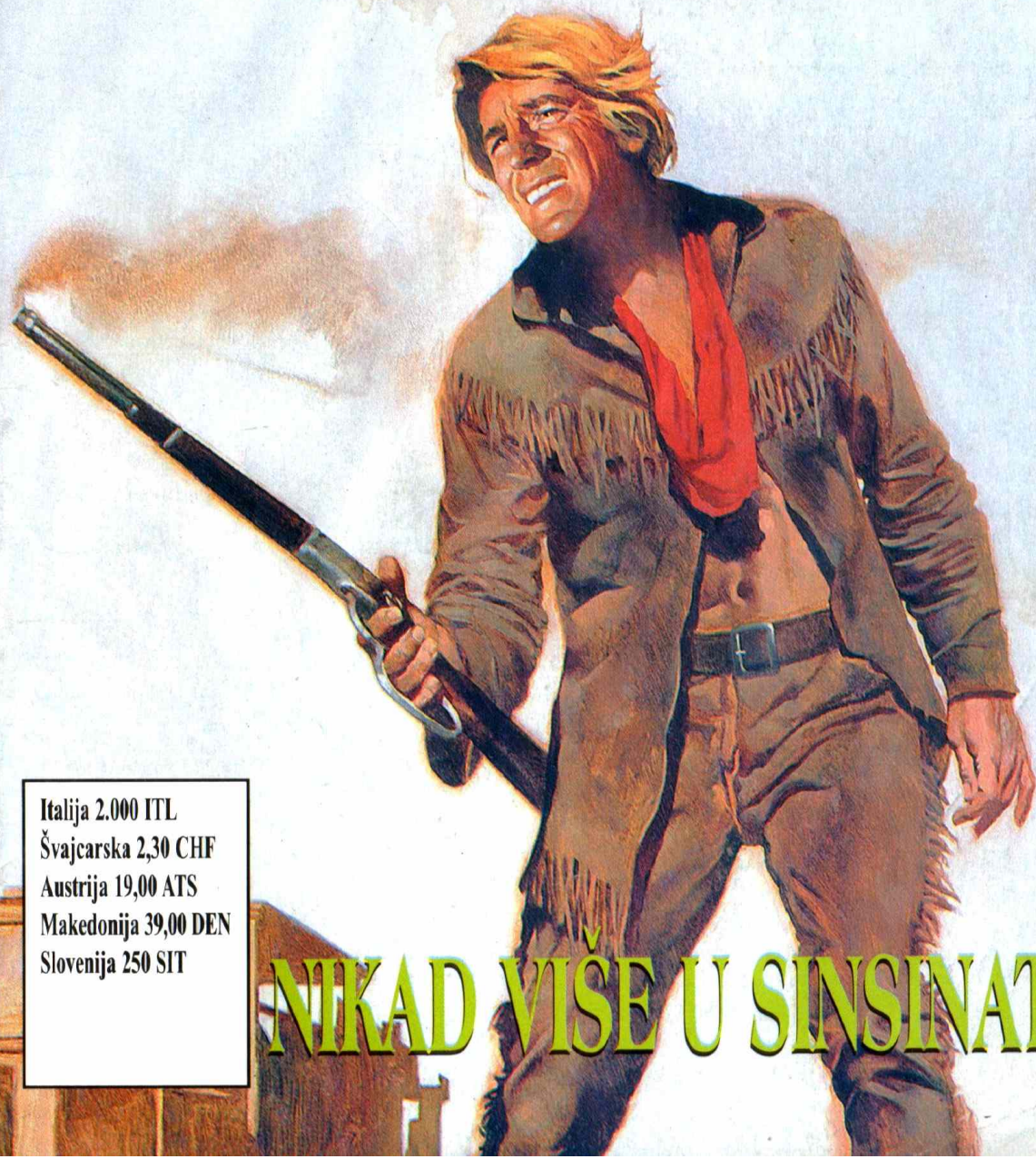

FRENK LARAMI

DOŠ HOLIDEJ

BROJ 292 • CENA 7,20 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Italija 2.000 ITL
Švajcarska 2,30 CHF
Austrija 19,00 ATS
Makedonija 39,00 DEN
Slovenija 250 SIT

NIKAD VIŠE U SINSINATI

★ DOK HOLIDEJ ★

292

Frenk Larami

NIKAD VIŠE U SINSINATI

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

broj 292

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

THE REFUGEE FROM CINCINATI

Recenzija i adaptacija

Zorka ČIRIĆ

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Naslovna strana

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER-GAČEŠA

Štampa: jun, 1998.

Tržište: 2. VII 1998.

Izdaje: MARKETPRINT (Novi Sad, p. fah 20)

Štampa: DNEVNIK, Novi Sad

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ; urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – THE REFUGEE FROM CINCINATI

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Zorka ČIRIĆ

Sva prava se zadržavaju, uključujući prava na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Godišnja pretplata za zemlju za ediciju: „Dok Holidej“ iznosi 80 dinara.

Opštom uplatnicom pretplatu uplatiti na žiro račun 45700-603-3-6158, a primalac je MARKETPRINT DD, 21102 Novi Sad. Potvrdu o uplati (sa naznakom gde izdanje treba slati), pošaljite na adresu: MARKETPRINT DD, poštanski fah 20, 21102 Novi Sad. Izdanje šaljemo preporučenom pošiljkom.

Čovek je razjareno zamahnuo dugim bičem prema suvonjavom, koštunjavom dečaku koji je skupio ramena, očekujući udarac. – Prokleta kopile! – zaurao je. Vazduh je zazviždao, dečak je odskočio u stranu i za dlaku izbegao surovi dodir upletene kože. Kao razbesnela zmija praćaknuo se bič u prašini i ponovo uzdigao za novi prasak. – Ubiću te! – kreštao je čovek. Zapadna četvrt Sinsinatija odjekivala je od tog glasa. Ljudi na ulici bi samo na trenutak zastali, odmahnuili glavama i krenuli dalje. To nije bilo ništa novo. Klemi Svejnu nije bilo prvi put da se tako obračunava sa svojim pastorkom, Ripom Olsonom. Dečak je imao sedamnaest godina, bio je prilično visok i žilav, uprkos neuhranjenosti. Imao je na sebi izbledelu crvenkastu potkošulju, plave pantalone s iskrzanim nogavicama, a blizu kolena i tregere. Bio je bos, uprljan, posut prašinom i znojem, ali, blistavog pogleda. Koža mu je bila bakarne boje, od glave do pete. Na krajevima dugih ruku počivale su prilično velike i žuljevite šake. Lice Ripa Olsona više je ličilo na potomke Indijanaca iz Floride nego na pripadnika bele rase u Sinsinatiju, na granici između Ohaja i Indijane. Ulubljeni šešir sa vijugavim obodom nalazio mu se slepljen na dugoj, neurednoj slamnatoj kosi. Prčav nos i ispupčene jagodice dobijali su novu kožu, pošto se prva skidala posle naglog sunčanja. Bič je ponovo zasekao usijani vazduh i, ovoga puta, potkačio momčića po nogama. Bio je to udarac od koga se sunovra-

tio na tlo, bolno grčeci lice, ali, ne puštajući glasa. Klemi Svejn je zlorado zakoračio napred, spreman da dokusuri svog pastorka. – Mene više nećeš pokrasti, prokletniče! – zagrmio je i podigao ruku. Oslon se neverovatno hitro sklupčao na zemlji, a onda podigao na noge. Iznenada je otvorio usta i drsko se isplazio svome očuhu. Svejn je za trenutak zanemio. Neko sa strane se nasmejao. Ovakvoj drskosti se nije nadao. To ga je razbesnelo još više. Obmotao je bič još dva puta oko šake i uvukao glavu u ramena kao bik pred napad. – Ubiću te! – zaškripao je, skoro nečujno.

Rip baci pogled prema kući. Majka nije bila na vratima da mu pomogne. Verovatno ju je divljak zaključao ili ošamutio da mu ne bi smetala. Dečakove oči sjaktile su se mržnjom. To proketo lice je godinama gledao. U početku s antipatijom, kasnije s otvorenom mržnjom i nepoštovanjem. Majka se preudala, ali, on i očuh se nikada nisu slagali. Ništa ih nije moglo zbližiti, niti je Rip ikada mogao da shvati zbog čega se žena kao njegova majka udala za takvog tipa. Oca se sećao kao kroz maglu. Visok, snažan, bradat... retko je dolazio, retko ga je uzimao u ruke. Zatim je jednoga dana nestao. Rip je tada imao devet godina. Rekli su mu da je otac otišao na daleki put. Neki su mu govorili da je mrtav. Drugi su ga uveravali da ga traži zakon i da se krije. Zatim je majka, iz Čilikota, gde su živeli, otišla za Sinsinati.

Klemi Svejn je bio bogati trgovac krznom i konjima. Dobavljaio je skupocene primerke od lovaca s Iri jezera, transportovao ih za desetostruko veću cenu u Nju Orleans, a odatle ih je firma „Mičigen“ izvozila čak za Evropu. Što se tiče konja, njih je držao u posebnom koralu dve milje severno od grada. Prodavaio ih je bogatijim građanima za otmene dvokolice i uvežbavaio ih za trke koje su bile omiljene na Istoku. Sinsinati je bio grad koji nije trpeo miris balege i krzna, a Klemi Svejn je upravo tako mirisao. Pa ipak, njegov novac nije bio gori od ostalog. Trpeli su ga i podsmevali mu se iza leđa.

Rita Olson je brzo pronašla Svejna. Udala se odmah, četiri nedelje posle dolaska na obale reke Ohajo. Nije izgledala nimalo srećnija. Rip Olson se slabo razumevao u te stvari. A kada je Svejn počeo da ga tera na najprljavije poslove i da ga tuče, dečak se pobunio. Prvo bičevanje doživeo je kada je upropastio tovar krzna na putu za Nju Albani. Umesto da ga čuva i drži stalno na oku, Rip se udaljio da posmatra ukrcavanje neke pozorišne trupe. A, za to vreme, krzna su nestala! Posle toga je više bio na dokovima i obali nego u postelji. Majka nije imala velikog uticaja na trgovca i sve češće se povlačila u sebe, plakala i kopnila. Zatim je i sama počela da dobija udarce. Rip se nekoliko puta zaklinjao da će ga ubiti, ali je uvek priznavao sebi da je kukavica. Jedino rešenje bilo je da pobegne. Bilo kuda!

Prolaznici u zapadnoj četvrti najzad su shvatili da Svejn nije u uobičajenom besu. Izgledao je ubilački. A dečak je ukrao samo dva dolara, kako bi kupio neke iznošene čizme kod Morganove taverne. Bio je uhvaćen na delu, ali, uspeo je da se izmigolji iz Svejnovih šaka i da klišne napolje. Trgovac ga je sustigao, nošen besom i zluradošću. Najzad je imao razlo-

ga da derana nauči pameti jednom za svagda. Ali, Rip nije čekao da mu se bič spušta na leđa. Jednom ga je osetio žestoko, i nikada više. Pružio je svoje duge noge i odskakutao niz ulicu. Njegov očuh više nije imao daha da ga stigne. – Prokleta propalice! – mlatao je Svejn bičem, posrćući. – Držite lopova! Pokrao me je. Gde je šerif? Treba ga obesiti!...

Rip je zastao za trenutak i pljunuo u pravcu Svejna. – Ne vraćaj se više! – urlao je trgovac. – Inače ću te ubiti!

Dečak je podigao ruku i zapretio prema očuhu. – I ja ću tebe – promrmeljao je kroz zube. – Jednoga dana... – Svejn je i dalje vikao, ali ga Rip više nije slušao. Vukući bose noge kroz prašinu zapadne četvrti, uputio se na južni deo obale, gde se završavao red kuća i nastavljala rečna obala, prekrivena rastinjem, vrbama i peščanim sprudovima. Na drugoj strani obale nalazile su se šume, odakle je pucala ravnica skoro do samog Njuporta. Najbolje se osećao kada nije video gradske kuće. Ni drum koji spaja Sinsinati sa Hemiltonom. Noge su mu upadale u usijani rečni pesak sve dok se preko stopala nisu zalili prvi talasići zamućene vode. Rip je skinuo svoj šešir, sagnuo se, dohvatio u njega vodu i sve to izručio na glavu. Onda se uputio prema zelenilu, nešto kosije. Dugo krivudavo i isprepletano korenje drveća i vrba izbijalo je iz zemlje kraj reke i ponovo se zakopavalo na uzvišenju odakle su se granala stabla. Tu kao da nije dopiralo sunce. Bilo je to mesto gde bi se obično sastajali on i Kris Horik. To je bio bakalinov sin, Ripovih godina, ali manji i slabiji. Njih dvojica bi tu pecali, razgovarali o koječemu, ali najviše o zemlji s one strane Misisipija. Putnici sa Zapada donosili su sijaset strašnih priča o ljudima između Kanzasa i Kalifornije. Bio je to sasvim drugi svet, baš onakav kakav je

njemu odgovarao: bez uštogljenih kaputa, kravata, uštiranih kragi, ispeglanih pantalona... Ovde je samo šerif nosio kolt o pojasu, ostali su ga se klonili ili ga prezirali. Poneki kockar bi imao u unutrašnjem džepu mali „deringer“, ali, više kao ukras nego kao potrebu. Ovde, u Sinsinatiju, kockalo se u velike pare i niko se nije ljutio kada izgubi. Profesionalni kockari nisu imali razloga da bestidno varaju, jer bogati skorojevići lako su davali dolare, samo da bi pokazali koliko su moćni čim plaćaju i onda kada u rukama imaju jedva dva kralja.

Rip je legao na travu, natmuren i mrzovoljan. Na gležnjevima se ocrtavao trag biča, koža je bila modra i podlivena krvlju. Nedaleko, oglasilo se cvrkutanje ptica. Rip je uzvratilo istim zvukom. Tada se pojavilo nasmevano lice Krisa Horika.

Horik je nasuprot Olsonu bio tipičan gradski momčić. Kaput od lakog štofa, bela košulja, polucilinder, izglancane čizme i bela maramica u gornjem džepiću. Bucmasto, pegavo lice smejujilo se Ripu i očima i ustima. Svejnov pastorak izgledao je upravo onako kako bi Horik voleo da izgleda. Ali, nije mu se dalo. Otac ga je predao u ruke udovici Dersiti, a ova je pazila na svaki njegov korak. Kris je morao da bude najčistiji, najuredniji, najelegantniji od svojih vršnjaka u celoj četvrti, a možda i u celom Sinsinatiju. Ako bi nekim slučajem hteo da prekrši to pravilo, čekala ga je strašna kazna kod kuće, gladovanje od jednog dana i šiba po golom telu. Rip sa tim nije imao problema, Svejn mu je kupio samo najneophodnije. Ostalo se podrazumevalo, preko leta je išao bos, u jednoj odeći u kojoj se i sada nalazio, a preko zime su mu navlačili neki stari kožuh i čizme veće za tri broja. Kris je pogledao Ripove noge i skupio usta. – Opet te je bičevao, a?

Olson je klimnuo glavom. Više nije ni obraćao pažnju na Horikovu uštogljenost, jednostavno je navikao na to. Bakalinov sin je želeo njegovo društvo i stvari su tako stajale. S druge strane, momak je bio dosta dobar i simpatičan, uprkos tome što je spolja delovao kao dobro uhranjena mamina maza. Horik je izabrao jednu granu i seo na nju. Onda se osvrnuo okolo, kao da proverava ima li u blizini neko čudo slično udovici Dersiti. Zatim je s olakšanjem skinuo kaput i otkopčao dugme na košulji. – Video sam te da si krenuo ovamo – kazao je Kris. – Šta si sada skrivio?

– Ukrao sam dva dolara – promrmljao je Rip.

– Za one čizme?

– Tačno! Majka mu je prvo tražila, ali on samo što nije eksplodirao.

– Ne razumem...

– Ni ja. Matora hulja pliva u dolarima, a majku drži kao sluškinju. Da ne govorim o meni. Znaš šta još ne razumem, Krise?

– Šta?

– Zašto moja majka ostaje kraj njega? Zašto je, uopšte, došla u Sinsinati, kada nam je u Čilikotu bilo mnogo bolje? Nikako to ne razumem. A ona neće da mi kaže...

– Stariji uvek imaju neke tajne – slegnuo je ramenima Horik, ponovo se okrenuvši prema gradu. – Jesi li vratio ta dva dolara?

– Ne – odgovorio je Rip i izvukao dve prašnjave novčanice. – Niti ih vraćam, niti se ja vraćam.

– Ne vraćas se? Ne razumem.

– Odlazim – važno je izgovorio Rip. Horik ga je gledao s nekom vrstom brige i tuge. Za njega je Rip bio pravi i jedini prijatelj. – Zašto?

– Zašto? Pa... ona hulja mi je zapretila da će me ubiti ako se vratim – priznao je momak. – A onda, rešio sam da pređem

Misisipi. Ima i tamo života, Kris. Onog pravog.

– Blago tebi... – rekao je Kris. – Hoćeš li sa mnom? – Rip je to pitao reda radi, jer je unapred znao da Horik nema ni razloga ni snage da napusti dom. – A majka? – upitao je ovaj, setivši se koliko je Rip odan toj ženi. – Zar i nju ostavljaš?

– Povešću je ako bude htela – isprsi se Rip. – Otići ću večeras krišom i javiću joj svoju odluku. Bolje da pođe sa mnom, nego da upropašćuje život pored one budale!

Horik je zavitlao kamenčić u reku i ćutke sačekao da pljusne.

– Sada misliš da možeš sa dva dolara da vodiš majku? – oglasio se potom. – Misliš da je to pametno? – Rip je u sebi priznao da nije. – Snaći ću se nekako – rekao je nepopustljivo. – I nemoj da mi prebacuješ šta me sve čeka ako odem. Ništa gore nego kod kuće. Bar nema biča.

– To svakako – složio se Kris. – Ni gladovanja, ni bosih nogu... Mogu da zaradim za čizme – pružio je svoje šake. – Znam svašta pomalo. Ako budem imao sreće, doći ću do svoga konja, sedla, a možda i revolvera.

– Šta će ti? – prenuo se Horik. Olson se šepureći iskezi na svoga pegavog drugara. – Tamo na Zapadu, kažu, čovek bez kolta je go – reče. – Meni će biti potreban, ako se jednom vratim i ubijem prokletog Svejna.

– Zar bi ga zaista?

– Kao muvu! – podskoči Rip i raskreči noge. Lice mu je postalo zategnuto, u očima je blesnula umišljena, osvetnička mržnja. Ruka mu je počivala uz desni bok. Taj Rip, pomislio je Kris, zaista ima stila. Kao pravi revolveraš. – Krenuo bih prema njemu ovako – govorio je Rip gegajući u hodu pored Horika. – On bi uzmicao, bled, uplašen... Ne bih ga pitao ništa. Samo bih

ovako, dum, dum! I, on bi pao! – Pri tom je Rip brzo podigao ruku s ispruženim kažiprstom, kao da povlači obarač.

– Hej, imam nešto za tebe! – trže se Horik i izvuče iz džepa presavijene novine. – Šta je to? – upitao je Rip, čučnuvši. – Neki stranac je dolazio u radnju i ovo zaboravio. Pogledaj, tu piše o nekom Doku Holideju! – Rip razvi novine. Nije umeo bog zna kako brzo da čita ali, slog po slog, i naslov mu privuče pažnju:

DOK HOLIDEJ PONOVO BRŽI OD SAMOG ĐAVOLA!

Nešto sitnijim slovima ispod, stajalo je: „*Dvoumljenja više nema. Najbrži strelac na Zapadu opravdao je ovaj epitet. Naš reporter je prisustvovao obračunu između bivšeg bostonskog zubara i bande Keša Galoveja u kanjonu Crne licise u „Vels Fargo“ postaji kod Menhetna. Bilo je više barutnog dima nego prašine u celom Kansasu!*“

– Vraga, to je... – promucio je Rip i seo. – Odakle su ove novine?

– Iz Mekona.

– Gde je to?

– U državi koja se zove Džordžija. Nemam pojma koliko je daleko, ali, kako naša učiteljica kaže, blizu je mora...

– Pogledaj ovaj crtež. – prekide ga Rip.

– To je Holidej?

– Izgleda...

Ilustrator je verovatno po pričanju autora članka nacrtao Holidejev lik. Bio je sav u crnom, osim košulje. Bio je toliko visok da su mu zgrade dopirale jedva do kolena. U rukama je imao dva kolta iz kojih se vijorio dim. – Kako ti izgleda? – pitao je Kris.

– Voleo bih da ga vidim – zamišljeno će Rip, nastavljajući da zuri u novine i crtež. – Izgleda strašno velik. On sigurno nika da nije živio u Sinsinatiju, nego tamo... Na Zapadu. To je za mene, Kris.

– Ja ne bih išao – počea se Kris po glavi. – I suviše je daleko. – Nismo ni išli dalje od ove obale – pokaza Rip palcem oko sebe. – Uostalom, ti ne moraš. Tebi nije loše ovde. – Kris je očutao. Ako je i zavideo Ripu na odluci, nije hteo da to pokaže. Čar daljine pritiskala je njegovu dušu, ali, nije imao petlju da se odluči na ako nešto. – Zar zaista ideš? – upitao je malo zatim.

– Naravno – skoro veselim glasom je odgovorio Rip. Osećao se nadmoćan u odnosu na Horika. Pegavko je otvoreno priznavao da ne bi smeo da ode od kuće. Njega su čekali očevi poslovi u nasleđe, a Ripa Olsona baš ništa! – Kada bi krenuo? – Rip je pogledao prema Zapadu. Sunce se približavalo drugoj obali kao magnetom privučeno. – Ujutru – rekao je. – Noćas ću do majke... – Hoćemo li se videti?

– Bolje ne – odbi Rip. Nešto ga je stezalo u grlu i okrenuo je glavu. Horik se podigao sa zemlje, otesao pantalone i promrmljao. – Možda ćemo se ipak videti sutra? Sada moram da idem. – U sebi se ponadao da će se Rip predomisлити. – Ne! – bio je odlučan Rip. Kris mu pruži ruku. Rip se nesvesno podiže sa zemlje i prihvati pruženu ruku. Nijedan ni drugi nisu slutili da im je to bio oproštajni stisak. – Zbogom! – rekao je Kris i okrenuo glavu. Rip je u njegovim očima naslutio suze. – Vратиću se ja – rekao je neuverljivo. – Možda ćeš se ti za to vreme predomisлити i poći sa mnom?

– Možda – zatim se Kris otrgao i poleteo obalom. Olson je gledao za njim sve dok ga nisu zaklonile grane rečnih vrba. Onda je seo i dotakao bolna mesta na nogama. Uzeo je nekoliko listova iz trave i obložio rane. Računao je da će do noći morati da provede najmanje sedam ili osam sati. Tek tada bi mogao da se ušu-

nja u grad i potraži majku u kući Klemija Svejna. Bio je gladan. Natukao je obod šešira još više na glavu i prkosno stisnuo usne. Reka se valjala nadomak njegovih nogu kao lenja, nakvašena ribetina sa krljuštima od šuma. Zanesen mislima, nije ni primetio da mu se približavaju tri jahača. Bili su posuti prašinom, u košuljama natopljenim znojem. Sedla su im bila natovarena čuturicama, bisagama i puškama u kožnim uvlakama. Svaki je o jabuci sedla imao laso, a na drugom kraju sedla smotano šareno ćebe. Sva trojica su nosili crne šešire ravnog oboda. Prvi je za razliku od ostale dvojice mršavih i ispijenih lica, bio krupan, širokih ramena i bikovskog vrata. Jahao je ispred svojih partnera, nagnut o jabuku sedla kao da osmatra zemljište ispred sebe. Oko pojasa je imao širok opasač i kolt. Lice mu je bilo preplavljeno tamnocrvenim bubuljicama. Da nije bilo retke, ali kovrdžave brade, utisak bi bio još čudniji. Imao je sitne oči, sitne uši pri dnu probušene za minduše i nisko čelo. Kosa mu je počinjala skoro iznad samih obrva. Njegovi pratioci ličili su jedan na drugog kao da su bili braća. Čak su im i kaputi bili iste boje, boje dima. Držali su ih raskopčane na sebi, duboko zabačene iza drški koltova na bedrima. Stariji od njih izgleda da je želeo da se razlikuje od mlađeg, pa je pustio da mu preko usana sa strane, padaju ogromni brkovi. Konji pod njima bili su znojavi i presijavali su se na suncu. Kada je Rip Olson postao svestan da više nije sam, pogledao je na svoju levu stranu i susreo pogled bubuljičavog bradonje sa probušenim ušima. Kao opčinjen, zurio je u njihovo oružje i konje. Znao je da su u pitanju stranci. Po prašini koja je popadala po njima i po odeći od koje bi mnogi u Sinsinatiju sklonili pogled i okrenuli glave. Vođa čudne trojke poterao je svog mrkova prema Olsonu. Dečak je kle-

kao i podvio svoje duge, koščate noge pod sebe. U njegovom pogledu bilo je više radoznalosti nego straha. Neznanci pred njim, odjednom kao da su odnekud doneli miris dalekih savana i brda s one strane Misisipija. Jedino što su im lica bila okrutna i odbijajuća. Kao da je u svakome od njih pomalo video svoga očuha. Čovek u sedlu izgledao je mnogo viši nego obično. Ostala dvojica su ga bezizrazno posmatrala, lakotvima oslonjeni o sedlo, povijenih leđa i mrzovoljnih lica. Rip je video da ga vođa poziva rukom da pride. Uspravo se na noge i oprezno im se približio. – Jesi li odavde? – upitao ga je jahač promuklim glasom i pokazao prema Sinsinatiju. – Jesam – odgovorio je Rip. – Poznaješ li nekoga Svejna? – Dečak se trže. Šta su ti neznanci mogli da traže od njegovog očuha. – Zašto će vam on? – upitao je. Čovek nabra obrve, iskrivivši usta. – Ovde ja postavljam pitanja, derane! – odbrusio je nabusito. – Znaš li ili ne?

– Ostavi, Dafti, sami ćemo – prekide ga jedan od pratilaca. – Da nećete da ga opljačkate? – izbacio Rip s nekom potajnom nadom da se radi baš o tome. Čovek na konju je već bio krenuo dalje, kada ga je dečakovo pitanje pogodilo kao maljem. Zategao je uzde i okrenuo konja. Lice mu je postajalo sve tvrđe, oči sužene, usta stisnuta. Od njegovog pogleda Ripova koža se naježi i on ustuknu. Ali, iznenada, bradonja se isceri. – Pogodio si, mali – dobacio mu je. – Možda bi znao da nam kažeš još kako to da izvedemo? – Znam! – rekao je Rip. – Zaista? Da čujemo onda? – Rip je protrljao dlanove o pantalone. Sigurno mu nisu verovali. Ali, reći će on njima. Čak i da im nije padalo na pamet da nekoga pljačkaju, učiniće to ako im objasni gde Klemi Svejn drži novac. – Video sam jednom, slučajno... – Sigurno je sef u zidu? – podsmehnulo mu se jedan od braće, onaj

sa brkovima. – Nije! – Možda je pod krevetom? – zadirkivao je dečaka. – Pusti ga da priča Nik! – dobači Dafti ljutito. – Ne znate vi koliko on ima para? – dobaci Rip, unapred se naslađujući očajanjem koje će obuzeti Svejna ako bude opljačkan. – Čuli smo nešto – primetio je Dafti, nameštajući se u sedlu. – Samo ne znamo gde ga drži?

– U kućici...

– Kakvoj kućici?

– Za pse – kucnu se dečak po čelu. Iznenadenje na licima neznanaca bilo je očito, Rip je zbog toga bio ponosan na samog sebe. – Za psa? – ponovio je onaj sa brkovima, s nevericom u glasu. – Da nas taj balavac ne zafrkava, Dafti? – Zafrkavaš li nas, a? – ustremio se Dafti prema Ripu. – Govorim istinu – usprotivio se ovaj. – Kućica je uzidana u veliki zid ispod Svejnovе sobe, a do pregrade se može doći samo kroz kućicu... – A pas? – Ovoliki! – pokazao Rip sebi do prsiju. – Gori je od vuka... – Dafti se okrete prema svojim pratiocima. – Ko bi se toga setio? – dobacio je. – Drži banku u kući za pse. – Onda se okrenuo prema dečaku. – I niko ne zna za to? Samo ti? – Rip je klimnuo glavom. – A zna li on da ti znaš? – Ne zna... Da zna, ubio bi me! – Ja mu ne bih verovao – dobacio je brkajlija sa strane. – On to izmišlja, Dafti.

– Je li da ne izmišljaš? – preteći se unese čovek dečaku u lice, a njegova ruka se našla na dečakovoj košulji. Skoro ga je odigao sa zemlje do sedla. – Ili izmišljaš?

– Ne... Znam sigurno...

– Kako znaš?

– On mi je... On mi je očuh! – Dafti rastvori šaku i Rip se stropošta na zemlju. – Mora da ga mnogo mrziš – prosiktao je jahač – dkada ga tako lako izdaješ? Šta ti je uradio?

– Bičevao me, mučio me, svašta – odgovorio je Rip ne trepnuvši. – Da imam kolt, ubio bih ga! Kao muvu!

– Ubićemo mi tebe ako si slagao – prekide ga Dafti. – Nisam!

– Videćemo – klimnuo je glavom ovaj i okrenuo se prema najmlađem – ti ćeš ostati ovde, Čokto! Pripazićeš na maloga. Ako se mi ne vratimo sat iza sumraka, obesi ga! – Rip se ponovo naježio. Šta im je sada on skrivio? Ali, misli mu prekide Čokto. – Zašto da ostanem sa deranom? – Manje je sumnjivo kada dvojica uđu u grad. Osim toga, možda neće sve ići tako glatko. Bićeš nam potreban kasnije ako nabasamo na zakon.

– Zašto baš ja? – Dafti napući usta očigledno rešen da prekрати zapitkivanja. – Zato što ja tako hoću – rekao je prigušeno. – Ako misliš da ćemo pobeći s lovom, valjda imaš poverenja u brata? – Zašto maloga ne zatrpamo ovde i da smo mirni? – upita Čokto. – Možda će nam zatrebati – odgovorio je Dafti. – Imaš li majku? – okrenuo se prema Ripu. – Imam – klimnuo je glavom ovaj, pretrnuvši. – Sa Svejnom? – Da... – Dafti se iskezi. – Tako sam i mislio – reče, i okrenu konja. Rip ga nije razumeo dobro. Dva jahača su odlazila obalom, ostavljajući trag potkovica. A onda, Rip je osetio cev revolvera na svojim rebrima. – Vuci se tamo – zarezao je Čokto na njega, pokazujući žbun – i da nisi mrdnuo! – Dečak je posrnuo, ali je ipak ostao na nogama. Zavukao se na svoje mesto, stavio oba kolena na bradu i ruke preko listova nogu, buljeći u neprijatno Čoktovo lice i revolver o pojasu. Kada bi ga imao... Malo dalje, Čoktov konj je čupkao oskudnu, kržljivu priobalnu travu i repom terao muve sa kože. Čokto je izvukao odnekud cigaru i zapalio. Nama-kao je šesir na čelo, stavio šake pod glavu i izbuljio se u nebo. Nije imao nameru da

rasedla konja, verovao je da neće dugo izdržati na tom mestu. Čim se smrači, krenući za Sinsinati. Zatim je osetio na sebi dečakov pogled. – Zašto buljiš u mene? – dreknuo je. Ripa nije mogla da zaplaši vika, na nju se navikao kod Klemija Svejna. Ali, mučila su ga druga pitanja. – Hoće li oni stvarno da ga opljačkaju? – pitao je. – Zar si mislio da neće? – iscerio se Čokto. – Zato smo i potegli čak iz Kolumbusa. Neki trgovci sa jezera Iri pričali su nam da Svejn pliva u parama koje dobija za krzna.

– Ko ste vi?

Čokto se podiže na lakat. – Nisi čuo za Džoša Daftija? To je onaj sa ramenima – i Čokto pokaza kolika su ta ramena široka. – A ja sam Čokto... Čokto Adler. Onaj sa Daftijem je moj brat Nik. – Dečaku je nešto drugo zapelo za jezik. – Neće... neće nikoga ubiti? – istisnuo je, iznenada obuzet strepnjom. Čokto ponovo stavi šake pod glavu. – Možda psa – rekao je nehajno. – A možda i Svejna, ako bude tvrdica.

Rip pomisli na majku. – Tamo je moja majka – odjednom je izvalio. – Pa, šta? – drmnuo je Čokto ramenima. – Niko je neće dirati ako bude gledala svoja posla. – Ako bude... Ali, Rita Olson je bila žena starog kova. Neće dozvoliti da joj pljačkaju muža, bez obzira na sve što je od njega trpela. Takva je ona bila! Nebesa! Dečak je ne razmišljajući skočio na noge. Istovremeno, u Čoktovoj šaci zablistao je kolt. – Ne mrdaj – zarezao je. – Ako se još jednom pomeriš, prosviraću ti glavu!

– Ali...

– Ni reči! Inače... – I on zape oroz. Rip se polako spusti na zemlju. – Šta ćete sa mnom da uradite? – pitao je. Čokto je ćutao i pušio. – Hoćete li me zaista obesiti? – Ako ne umukneš... hoću! – obeća mu ovaj razdraženim glasom. Onda se upiljio

u dečaka. – Koliko Svejn može da ima para kod sebe? – Ne znam... Nikada u životu nisam video više od pet dolara, mister. – Čokto pljunu u stranu. – Teško tebi ako si slagao Daftija – promrmljao je. Sunce je tonulo za drugu obalu. Kao veliki vreo komad hleba gutale su ga čeljusti modrih šuma. Ripov pogled se zaustavio na kamenu koji je vrhom virio iz peska. Bio je nešto veći od njegove šake. Trebalo je dohvatiti ga, a da ne privuče Čoktovu pažnju. Samo kako? Bio je rešen na sve. Novine iz Mekona nalazile su se u njegovom džepu. On ih je polako izvukao, a šum hartije ponovo prenu njegovog čuvara. – Šta je to? – zareža Čokto. – Zar ne možeš da se smiriš? Ili hoćeš da skinem laso i da te vežem? – Voleo bih da sam kao Dafti – promrmljao je Rip. – Ali, on nije bolji od ovoga ovde.

– Od koga to? – namršti se Čokto. – Evo, ovde pišu o nekom Doku Holideju... Daj to ovamo! – Dečak se naže i pruži levom rukom novine. Desnom je obuhvatio kamen. Kada Čoktov pogled padne na naslov, on će ga iščupati. – Holidej? – promrmljao je Čokto, uspravivši se. – Čuo sam za tog kockara. Hvala bogu, on nije u ovim krajevima.

– A gde je?

– Nadam se da je u paklu!

– Je li bolji od Daftija? – Čokto je zurio u slova. – Tebe se to ne tiče, šmrkavče! – prasnuo je Čokto. – Uostalom, Dafti nije kockar. Bolje bi bilo da se nikada ne sretne. – Ripova šaka je najzad iskopala kamen. Bio je gladak i prijanjao je za dlan. – Šta će tebi ove novine – upitao je Čokto. – Umeš li da čitaš?

– Pomalo.

– Bolje da ne umeš. Ne verujem da ti se pupak zavezao za školu. Čak ni čizme nemaš. Otac ti zgrće dolare, a tebe... – Nije on moj otac! – usplamte Rip. – A gde ti

je otac? Mrtav? – Dečak obori glavu. Nisam na to nije imao odgovor. Čokto se cinički nasmeja. – Kopile si? – dobacio je podrugljivo. – Nisam – planu Rip. – Sećam se svog oca...

– Ne sećaš se ti ničega, budalo! Ti si kopile, a kopilad ne voli niko. Zašto bi te voleo Svejn? – Dečakovi obrazi buknuše. Što je više crveneo, Čokto se zabavljao sve bolje. – Šta ti je majka bila? – začikavao ga je lupež. Rip je već bio doneo odluku. U njegovoj glavi je razum nadvladao ponos. Čokto je hteo da ga ponizi i, možda, mlatne po potiljku kako bi mimije sačekao svoje prijatelje. Ali, dečak se nije dao. Njegov pogled je odlutao u pravcu grada. Činilo se da ga nešto izuzetno privlači. – Vraćaju se! – rekao je glasno. – Ko? – trže se Čokto. – Tvoji prijatelji. Nisu uspeli... – Čokto je za trenutak poverovao i podigao se. Ali, nije video nikoga. Kada se okrenuo prema Ripu, bilo je kasno. Dečak ga je svom snagom udario kamenom. Čuo se slab prasak i tama je zamenila nebo obasjano poslednjim sunčevim zracima. Čokto nije stigao ni da opsuje. Pao je kao sveća. Rip je nekoliko trenutaka klečao nad njim, ne shvatajući da je to uradio on! Onda mu kamen iskliznu iz šake. Dobio je želju da pobegne što dalje od tog mesta. Na Čoktovom licu se ukazao mlaz krvi i od toga mu se povraćalo. Ipak, smogao je snage da mu skine opasač, šešir i kaput. Neće mu trebati neko vreme, ukoliko je uopšte bio živ. Nije imao snage da proverava. Sve je poneo do konja, spustio na sedlo i oprezno uzjahao. Začudo, životinja pod njim nije se bunila. Dečak je stavio šaku na njene nozdrve i nekoliko puta je pomilovao. Konje je zatresao glavom i frknuo. S mesta gde se nalazio, Čoktovo telo se gotovo nije ni videlo. Samo čizme. Ostalo je prekrivao splet nisko opuštenih grana

vrba i rečne travuljine. Rip stavi Čoktov šešir na glavu. Pristajao mu je kao da je kupljen po njegovoj meri. Zatim je opasao kolt i blaženo se nasmešio. Imao je svoje oružje. Skoro sa strahopoštovanjem je izvukao oružje i na dlanu obrnuo burence. Unutra su bili meci, svih šest na broju. Nekoliko puta je vraćao kolt i izvlačio ga, s beskrajnim zadovoljstvom. Osećao se jačim, starijim i opasnijim. Sedlo Čoktovog konja bilo je krcato stvarima. Kao stvoreno za dugo putovanje: čebe, čuturica sa vodom, bisage sa suvom govedinom i konzervama pasulja, puška, laso. Jedino što ga je sprečavalo da odmah ne krene bila je pomisao na majku. Morao je da se oprostí od nje. I morao je da vidi Klemija na kolenima. Jer, ako su Dafti i Nik Adler završili posao sa parama, u kućici za psa, onda nije bilo bednijeg čoveka na svetu od Svejna. On bi pre dao obe ruke nego da mu se uzmu dolari. Navukao je Čoktov kaput na sebe. Nešto mu je bio komotniji, ali je mogao da posluži za hladnije večeri. Udaljio se od vrbaka i od obale. Niko ga nije primetio. Nikoga nije bilo u blizini. Od predvečerja ga je delilo možda sat ili nešto više. Čekaće!

*

Ujahao je u zapadnu četvrt držeći se one strane ulice na koju je manje padala svetlost. Šešir je navukao duboko na čelo, povratio kragu kaputa i, poguren, lagano terao konja napred. Niko ga u tami ne bi prepoznao. Jedino ako bi zagledao u noge, još uvek je bio bez čizama. Ali, zato je imao opasač sa pravim oružjem. Kolt, sedlo, konj i šešir to je bio novi osećaj za Ripa Olsona, sedamnaestogodišnjeg pastorka trgovca Svejna. On, koji je samo maštao o jednom takvom osećanju, sada

ga je imao u sebi, celim putem od obale do grada. Tako odeven izgledao je nešto stariji. Desna ruka mu je s vremena na vreme padala na dršku kolta, začikujući ga da potegne i proverí brzinu. Konj je poslušno skretao na trzaj uzdi. Nekoliko ljudi koje je poznavao, bacalo je na jahača neodređene poglede. Nisu mogli pod senkom oboda da prepoznaju Svejnovog pastorka. Kada bi ga Kris Herik sada video! Dobio je želju da odjaše pravo do njega i da se pokaže u svom revolveraškom sjaju! Još da ima cigaretu da je zaglavi među zube! Šta bi mamin dečko rekao? Razrogačio bi oči od čuda i dah bi mu zastao. Jer, ova-ko visok i vitak, Rip je zaista ličio na nekoga ko dolazi sa Zapada. Samo da je imao čizme... Svejnova kuća nalazila se na uglu, malo uvučena. Od ulice ju je delila ograda sa baštom. Kapija, inače u to doba uvek zaključana, sada je bila širom otvorena. Kroz nju su prolazili ljudi. Nekoliko fenjera i svetiljki ispunilo je zidove trgovčeve dvospratnice. Rip zateže uzde i zaustavi konja na pristojnoj udaljenosti. Toliko sveta trebalo je da znači da su Džoš Dafti i Nik Adler već opelješili Svejna. On potera životinju napred, držeći se senki. Video je kako se, povremeno, pri oskudnoj žučkastoj svetlosti presijava metalna zvezda šerifa Klinta Barkera. Nije bilo velike galame, niko nije požurivao na poteru. Što je bilo najčudnije, ni Svejn se nije čuo. Sada je Rip bio već sasvim blizu. Kolona ljudi ga je skoro očešala. Na drugoj strani, uz ogradu, stajalo je još nekoliko radoznalih jahača. Rip je navukao šešir još dublje na čelo. Neko je okačio fenjer o stub, baš ispred njega i obasjao ga. Ali, on to nije primetio. Buljio je prema ulazu gde su se tiskali najbliži Svejnovi susedi i sveštenik Kep Druhej.

– Šta se desilo? – trže ga glas sa desne strane. Dečak se brzo okrete. Jahač koji ga

je oslovio bio mu je nepoznat. Verovatno jedan od stočara sa rančeva na severu. – Ne znam... sada sam i ja stigao – promućao je Rip. – Toliko sveta – promrmľao je čovek i nagnuo se prema jednom od najbližih posmatrača. Dečak je prepoznao kožarskog trgovca Pola Hegera, s kojim je Svejn održavao dobre odnose. Sagnuo je glavu. – Šta se dešava ovde, mister?

– Ubistvo! – odmahnuo je rukom Heger. – I, pljačka.

– Ko je ubijen?

– Klemi Svejn – odgovorio je ovaj. Rip dobi želju da se iskrade. Osećao se sukrivcem za očuhovu smrt. Međutim, radoznalost ga je ipak prikovala na mestu. Imao je i on pitanja, ali se bojao da ih istisne iz sebe. – Onaj trgovac krznom – kazao je jahač do njega. – Ko je to učinio?

– Neznanci – odgovorio je Heger. Oko njega su počeli ljudi da se komešaju. – Bila su dvojica. Ubili su mu prvo psa, a onda njega kada je izleteo sa puškom. Kako su samo, do đavola, otkrili da on drži gotov novac u kućici za pse?

– Čudno mesto za kasu – podigao je jahač obrve. – Koliko je bilo unutra? – Ko će ga znati? Svejn se nije poveravao nikome. Ali, da je bilo mnogo, bilo je.

Sveštenik Kep Druhej je rukama sklanjao okupljeni svet i pravio prolaz nekoj nosiljci. Nečije telo bilo je na njoj, pokriveno belim čaršavom. – Ubili su mu i ženu – nastavio je Heger, prekrstivši se iznenada. – Istrčala je da mu pomogne... – Rip samo što nije pao sa sedla. Osetio je da malaksava i da mu se povraća. Zatim mu se koža naježila i pod grlom zape nekakva grudva veličine pesnice. Majku! Ubili su mu majku? Sve mu se zaljuljalo. Ljudi ispred njega, svetiljke, zgrade, sve se počelo da talasa u nekoj magli. Usta su mu bila suva, jezik odebljao... Zapamtili su napadače neki. – Jedan je bio snažan, širok

u nekoj sivoj košulji, a onaj drugi... pa, visine kao vi, mister – pokazao je Heger na Ripa. Dečak ga je jedva čuo. Zurio je prema ulazu očiju punih suza. Zubi su mu bili zariveni u donju usnu kako bi zadržao krik. – Tačno tako – nešto tiše je nastavio kožar. – Crni šešir, kaput... Prokletstvo! – povikao je odjednom i ustuknuo. – Držite ga!

– Evo jednog ubice! – Ovaj povik je izazvao prvo tajac, a onda komešanje. Glave su se okrenule u tom pravcu. Rip Olson kao da nije bio svestan da se to tiče njegove kože. Čoktov šešir, kaput, pa i konj, sve to je probudilo sumnju kod Pola Hegera i ostalih očevidaca. Kožarski trgovac je uplašeno potražio zaštitu među ostalima. Nekoliko ruku se ispružilo u pravcu Ripa Olsona. – On je! Ubica! – Šerif je odgurnuo najbliže, stavlajući šaku na svoj veliki kolt. – Tako je! Zovite šerifa, ubica se vratio... – Jahač koji je malopre stajao uz Ripa naglo je cimnuo uzde svome konju i odmakao se. Malo je falilo da se maši oružja. Dečak je najzad shvatio da njega optužuju. Naravno, imao je šešir jednog od braće. I kaput! Zato ga je brzo skinuo i pokazao svima svoje lice i slamnatu kosu. – Ja sam Rip... Rip Olson! Zar me ne prepoznajete? – Trgovac Heger ga je prepoznao kao i svi ostali. Međutim, to je bila slaba uteha za dečaka. Šerif se našao kraj Hegera, prilično neodlučan. – Što si se razvikao, Pole? Ovo je dečak, sin gospode Svejn. Šta ti je? – Ali, ovaj je mahao rukom i pretio prstom prema Ripu. – Mrzeo ga je, ja to znam – vikao je. Uostalom, šerife, ko bi mogao da zna za Svejnovo skrovište u kućici za pse? Niko osim njega! On je našao pomoćnika i opljačkao. Ubio ga je!

Barker je bio na mukama. Ovo je, istina, moglo da zvuči vrlo verovatno, ali, on je takođe znao da Svejn nije mazio svoga

pastorka. Dečak nije ličio na nekog ko će posegnuti za tuđim životom... – Ali, i majka je pogođena! – rekao je muklo. – Možda ju je ubio onaj drugi? Pogledajte, došao je kao na pokajanje. A krv mu je na rukama, siguran sam.

– Uhapsite ga, šerife! – čuli su se glasovi okolo. – Mali je mrzeo Svejna odavno. I vi to znate! Strpajte ga u zatvor dok još nekome nije naneo zlo! Možda mu je novac u torbama. Pretresite ga! Na vešala! – Odnekud planuše dve buktinje. Tako je blede lice Ripa Olsona dobilo avetinjsku boju. Pod njim, životinja kao da je predosetila oluju i otrešla je glavom, uzmičući. Šerif Barker je podigao ruku da zaustavi gomilu, ali je i sam bio ponešen. Tada je neko uzviknuo. – Pazite! Ima revolver... – U dečakovoj ruci se stvorio kolt. Istrgao ga je nesvesno, vođen instinktom da ne bude uhvaćen. Svejn je bio mrtav, ali su bičevi i dalje fjukali po njemu. Ljudi nisu trpeli pastorka. Za njih je on bio oceubica! Niko nije mislio na to da na ulici leži mrtva jedna žena. Njegova majka! Njegovih sedamnaest godina... – Natrag! – povikao je piskutavim glasom, ali, dovoljno jako. Oči su mu se napunile suzama očaja i besa. – Natrag... prokleti da ste! – Opalio je iznad njihovih glava. Trgovac Pol Heger je uvukao svoju u ramena, pošto je bio najbliži. Zatim je pao na kolena i počeo da hvata noge najbližih, kako bi od njih napravio sebi zaklon. Šerif nije imao nameru da interveniše. On nije verovao u dečakovu krivicu. Zato je samo pažljivo posmatrao šta će učiniti. Dok bude pucao u vazduh, on se neće mešati. Ali, ako spusti cev niže...

Rip je osetio da će pasti. Njegov konj se propeo i malo je falilo da zbaci svoga jahača. Dečak se grčevito uhvatio za uzde i nekako se održao u sedlu. Kao da je čitao misli svoga novog gospodara, Čoktov konj

je zadnjim nogama začas napravio prazan prostor oko sebe a onda je jurnuo ulicom. – Pobeže! – zauralo je nekoliko glasova. – Za njim – Rip ispruži ruku iza sebe i pritisnu obarač. Nije imao pojma da li je pogodio nekoga. Nije znao da se šerif Barker isprečio ispred nekoliko jahača raspoloženih za trku i vešanje i pripreto im zatvorom ako učine nešto mimo zakona. U stvari, dao je dečaku šansu da pobegne. A on će, naravno, uskoro krenuti u poteru za njim...

Sada je zaista bio sam. Potpuno sam. Nije imao kome da se vraća u Sinsinati. Oterali su ga iz grada i obeležili kao ubicu. Nisu mu dozvolili ni da poslednji put pogleda majku. Ni da se isplače. Celim putem je gutao suze, dok je besciljno jahao na jug. Držao se reke i njenog odsjaja na mesečini. To mu je izgledalo kao jahanje sa prijateljima. Kada se uverio da ga niko ne prati, sjahao je i zagazio u plićak. Hladan dodir vode kao da mu je odagnao crne misli. Kuda sada? Negde je čuo da se niz Ohajo može stići sve do Misisipija. Kada bi mogao tako daleko da stigne, bilo bi mu kao da je već u sedlu na onoj drugoj strani na Zapadu. Zagazio je još dublje. Voda mu je dopirala do kolena. Sa dva dolara u džepu, ukradenim konjem i šeširom, nije mogao da se otisne predaleko. Kopnom bi morao da ide bar do Kovingstona, a tu da se ukrca na neki brod. Prodaće konja i sedlo i nekako preživeti do Misisipija. To je naoko izgledalo jednostavno. Međutim, gledajući reku čije su se druge obale jedva nazirale u plavičastoj izmaglici, osetio se sićušnim pred prostranstvom koje ga čeka. Rip Olson je bio i suviše uzbuđen, i suviše neiskusan, čim je ostavio konja, pušku i sedlo na obali, a sam se uputio prema reci. Zaboravio je na opreznost iako ga je od bekstva iz Sinsinatija delilo samo nekoliko sati. Nije bio svestan prisustva konja-

nika u tamnoplavoj košulji, sa crnim prslukom, na čijoj se levoj strani presijavala metalna značka. Bio je to Klint Barker, šerif. Stajao je i dugo posmatrao dečaka, zagledanog u vodu i daljine. Kada je pod njim frknuo ožednели vranac, Rip se trgao i skoro klonuo u vodu. Sinulo mu je! Potera! Prokleo je samoga sebe što se odvajao od konja. Ruka mu je pala instinktivno na dršku revolvera. Potražio je pogledom ljude, baklje, ali, video je samo jednog jahača, obasjanog mesečinom. – Ne diraj to, Olsons! – dopre do njega zapovednički glas. Prepoznao je čuvara zakona u Sinsinatiju. Bio je sam. Da ostali ne čekaju negde u senci? Oklevajući, krenuo je iz vode, ne mireći se sa porazom. Živog ga neće vratiti u grad pod omču!

– Ostavljaš vidljive tragove, momče – dobacio mu je Barker. Nije izgledao nimalo ratoborno i svađalački.

– Ne vraćam se natrag – uzvratilo je Rip skoro plačnim glasom.

– Niko te ne tera – čuo je jasno šerifov glas.

– Nisam ga ubio...

– Znam da nisi. – Olson je zastao. Šerifovo ponašanje bilo mu je neobjašnjivo. Zar nije krenuo njega da nađe i uhapsi? Čemu ovaj miran, skoro očinski glas? Nepoverenje u Ripu poraste još više. Šerif se nije odlikovao nekom naročitom snagom, nije bio ni naočit ni opasan. Svoj posao je obavljao kao što bi radio svaki drugi, mudro, pedantno i savesno. Bio je to šerif bez romantike, ni nalik onim neobuzdanim, na sve spremnim zvezdonoscima kakve je Rip Olson zamišljao slušajući iz usta prolaznika najneverovatnije i najzvučnije priče o Vajatu Erpu, Batu Mastersonu koji je tek stvarao karijeru, Četu Vajleru i ostalima, znanim i neznanim. – Dokle misliš da ostaneš u vodi? – upitao je Barker, nemajući nameru da sjaše. Olson je

pogledao u svoje bose noge i izašao na obalu. Šerif je bio plećat, ali prilično nizak. Bio je oženjen, imao je dva dečaka od desetak godina, živio je mirno i neupadljivo. Izborano lice sa puno sedih vlasi u kosi, podsećalo je dečaka na učitelja Konrada Knuta koji ga je učio prvim slovima u Čilokotu. – Došli ste sami? – s nevericom je konstatovao Rip. – Kao što vidiš. – Olson je bacio pogled prema svojem konju, računajući da mu ne bi uspelo da toliko brzo protrči pored šerifa i da mu ovaj ne prepreči put. – Šta hoćete od mene?

– Prestani da se plašiš – predložio mu je Barker. – Ljudi su u gradu ogorčeni, ali, kada se smire, možda ćemo ih ubediti da ti s tim nemaš ništa...

– A majka? Da li ćete je... – Šerif je klimnuo glavom. – Postaraću se da bude lepo sahranjena. – S imenom? – pitao je Rip. – S imenom. – dečak je očigledno još nešto imao na srcu. Trebalo mu je vremena dok je odlučio da kaže. – Ona se prezivala Olson... Rita Olson. Hteo bih da bude ispisano to ime, a ne Svejn.

– Da! – Šerif je začutao. – Videćemo – rekao je zatim. – Kuda si se uputio? – Niz reku. – Samo tako? Niz reku? Bez određenog cilja?

– Samo što dalje odavde, šerife! S one strane Misisipija postoji drugi svet. – Barker se osmehnuo s gorčinom. – Drugi svet... Zapad pun Indijanaca i legendarnih revolveraša? Misliš da samo tebe čekaju?

– Svejedno...

– Bolje bi ti bilo da ostaneš negde u blizini. Nije to za tebe, toliki put. – Odlučio sam. – Mlad si. Upašćeš u loše društvo, bićeš prisiljen i da kradeš. A to vodi s one strane zakona. – Čuvaću se. – Barker je uzdahnuo. – A taj šešir? I kaput? Nećeš me valjda ubediti da ti je pao na glavu s neke grane? – Olson je tvrdoglavo stisnuo usta.

Nije mu se govorilo. Možda bi ga Barker i shvatio, ali, onda bi samog sebe prikazao kao saučesnika i vinovnika tragedije u kući Klemija Svejna. Ne, to nije smeo da proslavi. – Dakle? – prenuo ga je Barker. – Gde si to našao? – Kupio sam. – Otkada ti imaš novca? – naže se šerif u sedlu. Rip uzmače. – Nemojte da me ispitujete – skoro se zagrcnuo. – Nisam nikoga ubio ni opljačkao. Jedino sam Svejnu ukrao dva dolara i on me je zbog toga oterao od kuće s bičem. – Ipak, nešto kriješ?

– Ne krijem, ali... neću da govorim. – To je tvoj problem, mladiću. Ja sam šerif i ja moram da odlučim vodim li te natrag ili ne. – Dečak je podigao glavu. Ako se o problemima radilo i šerif je imao svoj problem. Moraće ga ubiti pa onda vratiti natrag. Njegovo je da nastavi put, a na tom putu možda će imati šansu da sretne i ubice Džošu Daftija i Nika Adlera. Oslon je čutao i čekao. Čuvar zakona nije izgledao kao neko ko je čvrsto rešen da sprovede svoja ovlašćenja. Ako dečaka nisu varale oči, lice Klinta Barkera se, činilo se, smeška. – Imaš li pušku? – ponovo je upitao šerif. Rip je oklevao s odgovorom. – Imam – najzad je priznao. – Znaš li da pucaš? – Znam! – Imaš čuturicu? – Da! – Punu? – Da! – Imaš li hrane? – Imam, ali... – Ali? – Zašto me sve to pitate? – Ne znam ni sam – skoro je ljutito odgovorio šerif. – Najbolje bi bilo da ti isprašim tur! Otkuda ti taj konj? – Ne želim da odgovorim! – Ako saznam da se neko požalio u gradu... – Neće! – Barker je ponovo uzdahnuo. – Siguran si? – Siguran! – Slušaj, sve je u redu... Nastavi svoj put. Odrasti. Snađi se. Ali, reci mi... otkuda ti šešir i kaput ubice? – Olson je ponovo stisnuo usne. Putanje je bilo na svom mestu. Trebalo je da odluči. Bez obzira na sve, trebalo je reći šerifu. Znao je opis ubica, znao je i njihova imena. Klint Bark-

er zaslužuje da mu to poveri. I, on ispriča, u kratkim, šturim rečenicama. Sve od dolaska tri lupeža na obalu pa do njegovog dolaska pred Svejnovu kuću kada je sve bilo gotovo. Šerif je slušao ćutke. Rip je skinuo šešir i šakom sklonio kosu sa čela u stranu. Zadržao ga je u ruci, u iščekivanju šerifovog odgovora. – Dakle, Džoš Dafti? – Promrmlijao je Barker. Lice mu je bilo zategnuto, zabrinuto. – Ostale ne znam, ali Dafti... To može samo on, da ubije iako za to nema razloga! Olson je netremice posmatrao šerifa. Odjednom mu se žurilo. – Poslaću njegov opis – uzdahnuo je Barker i posegao rukom za bisage. – To mi je dosta pomoglo, momče. Ali, ne zavidim ti. Nije lako nositi sa sobom osećaj krivice... Mržnja prema Svejnu prouzrokovala je smrt dva bića. Ono što boli, to je kada poginu najdraži... – Olson je osetio da mu se pod grlom skuplja neka grudva. – Nisu mi potrebne jadikovke – skoro je uzviknuo. – Ostavite me na miru! – Barker je klimnuo glavom. Izvadio je nešto iz torbe i bacio pred Ripove noge. – Ovo će ti trebati... – Dečak spusti pogled. Ugledao je par novih čizama! – Tako bos ne možeš preći Misisipi – dobacio je šerif. Zatim je dotakao prstom obod šešira. – Želim ti sreću, momče... I, ostani dobar. – Rip nije stigao ništa da kaže. Ni pozdrav da uzvрати. Dok je šerif nestajao u tami obale, dečak je osetio da mu se koža ježi. Zatim je uzeo čizme i poneo ih prema konju. Nije želeo više da ostaje na tom mestu. Šerif je možda došao sam, ali, bilo je Svejnovih prijatelja koji su mogli da ga prate. Pogotovu ako su verovali da je gomila trgovčevih dolara u Ripovim šakama. Malo kasnije, silueta bosonogog jahača grabila je ivicom horizonta, koji se pod mesečinom lelujavao i gibao.

*

Nisu mogli da beže tako brzo, iako su se prebacili na drugu stranu reke, plivajući uz konje. Džoš Dafti i braća Adler su zapalili vatru kako bi se osušili i skuvali kafu, još uvek strepeći od moguće potere iz Sinsinatija. Dafti je samo naslućivao da je plen bogat, ali, najgore je bilo što je pored čoveka bila ustreljena i jedna žena. A za to je bio kriv Nik Adler. U stvari, misleći da je Klemi Svejn dobio pomoć od neke kućne posluge, Adler je besomučno ispalio doboš i tek posle toga su razaznali priliku u haljini. To ih je nateralo da besomučnije poteraju svoje konje prema obali, gde ih je čekao Čokto. Ali, Čokto ih je čekao bez konja i bez oružja. To je bilo neplanirano. Oba brata su sada jahala na jednom sedlu i otežavala brže kretanje. – Sto mu... – počeo je sa kletvama bubuljičavi razbojnik, ne mogavši odmah da zapali granje. – Gde je lonče? Nik? Ostavi tog nesposobnog brata i radi nešto pametnije!

– Šta hoćeš time da kažeš? – javio se Čokto koji je umesto šešira na glavu vezao maramu u obliku čalme. – To što sam i rekao – pljunuo je Dafti. – Jedan balavac da strpa čuvenog Čokta Adlera u žbunje i da ga razoruža! Prokletstvo! – Ko se nadao? – promrmljao je Čokto. – Mala hulja!...

– Ne vredi ti da ga mrziš – dobacio je Dafti pred kojim se najzad ukazala vatra. – Samo nam smetaš, do đavola! – Uspećemo, ne brini – rekao je Nik. – Uspećemo? Idemo kao puževi! Jedan konj može da izdrži dva jahača izvesno vreme... Posle možeš samo da ga ubiješ i da okačiš sedlo o rame. – Dafti je čučao nad vatrom i buljio pred sebe. Na drugoj strani, Nik i Čokto Adler su ležali utrnulih udova i leđa. Njihov konj kao da je tražio mesto gde bi se spustio, koža mu je podrhtavala, mokra od znoja i rose. Dafti se najzad uspravio i

pogledao svoje partnere. – Bacajte kocku ko će od vas na stražu – rekao je podrugljivo.

– Ja ću – rekao je Nik.

– Naravno – iscerio se Dafti. – Mlađi neka pojede cucu pre spavanja. – Bolje da zavežeš, Džoš – zareža Čokto i podiže se na noge. Oči su mu sevale. – A šta ako neću – začikavao je ovaj. – Dosta mi je tog prebacivanja!

– I meni! A ni tvoj brat nije rajska dušica... Ubija žene!

– Bilo je slučajno – oglasio se Nik. – U mraku nisam mogao da raspoznam. Uostalom, šta te muči, Dafti? – Razbojnik je odmahnuo rukom i seo pored vatre. – Ja znam šta ga muči – javio se Čokto. – Šta to? – Plen! Možda bi ga hteo za sebe, sav. – Nik Adler, koji je već krenuo prema uzvišenju, vratio se natrag. Cev puške bila je uperena u Daftija. – To li je posredi, Džoš? – rekao je suvo. – Zavežite, obojica! – prasnuo je razbojnik. – Zar se ne poznajemo više? Budale jedne! Uspećemo samo ako se budemo držali jedan drugog, a ne da počnemo sa svađama. – To ti kažeš – rugao se Čokto. – Ali, da je po mome, ja bih to odmah podelio na tri dela. – Dafti je dugim pogledom odmerio Čoktoa. Zatim je pogled preneo na Nika. – Nik? – upitao je. Ovaj je klimnuo glavom. – Možda to nije loša ideja – rekao je. – Ako bude gusto, razdvojićemo se. – U redu – pristade Dafti. – Kada počne nepoverenje, najbolje je svaki na svoju stranu. – Nije to, Dafti, nego... – Umukni! Više neću da znam za vas! – On priđe svome konju i skide torbe. Nekoliko trenutaka je stajao, odmeravajući im težinu. – Izgleda da smo naleteli na krupan zalogaj – dobacio je Čokto prilazeći. – Samo da ti ne presedne – podsmehnulo se Dafti. Iznenada, u njegovoj ruci se stvorio kolt. Čokto mahinalno podiže ruke u visinu bedara. Oči su mu

se razrogačile. Njegov brat je podigao pušku, ali, i suviše kasno. – Baci to, Nik! – naredio je Dafti. – Skinite opasače... obojica. – Šta je tobom, Dafti? – javio se Nik koji je oklevajući spustio pušku kraj sebe. – Ništa! – podsmešljivo će Dafti. – Pošto se radi o nepoverenju, onda idemo do kraja... – Čokto je ustuknuo korak natrag, pognuvši se. – Ne izigravaj heroja, Čokto – opomenuo ga je ovaj. – Prosviraću ti lobanju dok trepneš! – Znao sam da ćeš nas izdati! – prosktao je Čokto. – Znao sam. – Ne znaš ti ništa – mahnuo je Dafti glavom. Da si znao ... ne bismo te izvlačili iz žbunja. – Ubiješ nas? – pitao je Nik. – Odmaknite se! – Neće ti biti lako da nas obojicu istovremeno... – Zaveži, Čokto – uperi Dafti kolt – i pridruži se Niku. Tako... – On pokupi opasače i pušku ne ispuštajući ih iz vida. – Volim kada su mi leđa bezbedna – rekao je, i okačio oružje o jabuku svoga sedla. Torbe s novcem bile su mu prebačene preko ramena. – Ostavićeš nas bez konja i oružja? – upita Nik. – Bolje da nas ubiješ – doviknu Čokto. – Otkada smo kidnuli iz Sinsinatija, stalno govoriš o ubijanju – nasmejao se Dafti. – Možda si mislio da učiniš ovo isto sa mnom, Čokto? Preduhitrio sam te! – Ne verujem da misliš ozbiljno – dobacio je Nik muklo. – U pravu si – složio se Dafti i bacio torbe uz vatru. – Da brojimo? – Braća se zgledaše. – Šta to znači? – upita Čokto. – Zar nisi predložio da podelimo? – raširi Dafti ruke. Kolt je vratio za pojas. – Počni da deliš, Čokto. Ja ću paziti. – Ovaj je još uvek oklevao. Nik je pokušavao da pronikne u Daftijeve misli, ali, nije nalazio rešenje. Ako je bubuljičavi lupež mislio da ih likvidira dok budu zauzeti brojanjem para, onda bi pozvao obojicu, a ne samo jednog. – Hej, zar vam nije više do para? – zadirkivao ih je Dafti. – Hajde, Čokto, na tri jednaka dela. Mada bi trebalo

da ti dobiješ manje, jer si spavao na obali dok smo mi pucali. Zar nije tako, Nik? – Slažem se. – Onda neka počne. – Čokto je pogledao Nika, a ovaj je klimnuo glavom. Malo kasnije, kao da je netrpeljivost potpuno iščezla. Velika lovina prosto im je zamutila mozak. Bilo je tu, ni manje ni više, pedeset i dve hiljade dolara! Kada je Klemi Svejn držao toliko gotovine u kućici za psa, koliko je onda imao u banci? Sto hiljada? Dvesta?

– Nebesa! – uzviknuo je Čokto zaslepljen tolikom brojkom. Tom Svejnu bismo mogli da podignemo spomenik, zar ne, Nik? – Mnogo pričaš – uzvratilo je ovaj. – Šta sada, Dafti? – Čokto se za trenutak vratio u stvarnost. – Imate konja, što se oružja tiče... – odgovorio je Dafti i poneo svoj deo sa sobom, stavljajući torbe preko sedla. Zastao je. Oba brata su iščekivala s nestrpljenjem njegovu odluku. Dafti je uzjahao konja i nacerio se. – Mogu da ih odnesem – rekao je i pokazao prema opasačima i pušci – a mogu i da ostavim. S obzirom na sve ... – Čokto će da se izвинi – čvrstim glasom je dobacio Nik. – Zaboravimo sve to i nastavimo dalje zajedno. I dosada smo prolazili dobro, Džoše. Zašto da se rasturamo? – Sami ste to pomenuli – namrštio se ovaj. – Ne bi valjalo da krpimo. – On skide opasače i baci ih na zemlju. – Džoše nije budala – reče – a nije ni pokvarenjak. Uzmite vašu gvožđuriju i sklanjajte mi se s puta. – Zatim je mamužnuo konja i okrenuo se od obale prema jugu. Pred njim se pružala ravnica Indijane.

*

Kapetan „Kentakija“ stajao je oslonjen o ogradu gornje palube i posmatrao uto-var sanduka za Lusvil. Bila je to velika po-

šiljka viskija i duvana, specijalno opremljena i čuvana od strane tri dobro naoružana i izvežbana detektiva. Gornji deo su zauzimali putnici. Sve kabine su bile popunjene, a salon za kockanje počeo je da prima prve posetioce još pre nego što je „Kentaki“ isplovio iz Kovingtona. Kapetan Leslie Hefler bio je zadovoljan. Istina, plovidba je bila duga, ali je zato svako pristajanje u Pležetu, Lusvilu, Nju Albaniju, Ovensborou i Evensvilu, značilo nove putnike i nove toware. A zakupnina za prostor i karte na tom brodu, važile su za najskuplje među brodovlasnicima na reci Ohajo. „Kentaki“ je bio brz brod. Možda se po izgledu nije razlikovao od ostalih, ali imao je odličnu posadu sastavljenu od Holanđana i Engleza. Imao je, takođe, dosta zabave u odajama, kockarnicu, pravi salun sa muzikom i igraćicama, strelšte za dokone strelce...

Bilo je rano jutro. Izmaglica nad rekom lagano se povlačila i rasplinjavala, otkrivajući i drugu obalu pred očima pospanih, ili odavno budnih ljudi na brodu. Kapetan Hefler je poreklom bio Namac, imao je veliku glavu, plavu kosu i duge zulufe, koji su se, preko obraza spajali ispod nosa sa lepo razdeljenim brkovima. Imao je mali, oštar nos i prodorne plave oči. Tamnoplavi kaput sa žutim dugmadima bio mu je propisno zakopčan pod grlom. Pogledao je na svoj džepni sat. Do polaska je preostalo još samo deset minuta. Kada su u pitanju bili „Kentaki“ i kapetanova tipična nemačka preciznost, onda je polazak broda morao da bude prilagođen tačnom redu vožnje. Čovek zadužen za putnike, njihove karte, prtljag i smeštaj, prišao je kapetanu Hefleru i palcem pokazao prema doku gde je stajao mršav, suvonjav mladić. I Hefler ga je primetio još dok je razgovarao sa Leftijem. Koliko je mogao da vidi, radilo se o mladiću, gotovo dečaku. Imao

je crni šešir, kaput, pantalone, opasač. Ništa ga posebno nije izdvajalo osim mladosti. – Kapetane, momiak bi hteo do kraja – rekao je Lefti. – Do Kejroa? – iznenadi se Hefler. – Zna li koliko bi ga to koštalo? – Rekao sam mu. – Ima li novca? – Ima! – Otkuda mu? – Lefti je slegnuo ramenima. – To nisam pitao. Tiče li nas se to, kapetane? – Pa, kada se radi o momcima... Koliko mu je godina? – rekao bih oko osamnaest. – Dovedi ga ovamo. – Lefti se nagnuo preko ograde i mahnio rukom. Kapetan je radoznalo sačekao momčića u širokom, kao tuđem kaputu. Imao je preplanulo lice, delovao je umorno, ali, ne i pospano. Retka bradica izbijala mu je sa strane, prčast nos i ispupčene jagodice odavale su broj njegovih godina. Hefler je imao pred sobom mladog, ali prilično zagonetnog momčića. – Čujem da bi u Kejro? – upitao ga je. – Do kraja! Svejerno kako se zove – odgovorio je dečak. – Kako se ti zoveš? – Rip... Rip Olson. Iz Sinsinatija. – Sam si? – iskrenu kapetan glavu. – Da nisi pobegao od kuće? Traže li te? – Platiću kartu, mister – iznenada je spustio glas dečak. – Imam novca. – Hefler se kratko osmehnuo. – Buntovan si, ha? – rekao je. – Nisi ukrado? – Ne! Prodao sam konja i sedlo. – Hm... Moj brod prima samo otmene putnike. Ako saznam da te neko traži prebaciću te preko ograde u reku. – Znam da plivam – rekao je Rip. Hefler se okrenuo prema Leftiju. – Neka nađe mesto u potpalublju. Ali, prvo mu uzmi novac. I neka se ne približava kabinama i kockarnici. Jasno? – Olson je samo slegnuo ramenima i okrenuo se.

Tako je počela duga plovidba niz Ohajo. Begunac iz Sinsinatija nije želeo da se osvrće za sobom. Čupao je iz srca sve uspomene. Istina, nije bilo lako, ali morao je to da učini. Nikada više u Sinsinati!

Bio je sumrak kada se „Kentaki“ odvojio od obale Pležeta. Njegovi odžaci zaparali su nebo dimom i zaklonili mesec. Vitlovi su zaronili u vodu, zapenušali su se bokovi broda i prva noć na „Kentakiju“ počela je za Ripa Olsona. Leškario je na nekim užadima, iza sanduka, okrenut prema udaljenoj obali. Osećao se vrlo lepo, noć je bila topla, sa gornje palube čula se muzika i nešto svetla prelivalo se preko ograde u vodu. Sa svakom predenom miljom, osećao se sve bliže Zapadu. Miris zemlje, vode i šuma uvlačio mu se u nozdrve i u kožu. Kao da nikada nije bio u velikom gradu. Mesec je bio jedina svetiljka, a reka ulica po kojoj lebdi kao na oblacima. Namestio je noge tako da je, preko vrhova čizama mogao da povlači zamišljene linije po nebu. Ništa nije imao uza se, osim revolvera. Sve je prodao: sedlo, laso, ćebe, čuturicu, konja... I nije mu mnogo ostalo, jedva desetak dolara. Brodski kuvar obećao mu je hranu ako mu pomogne u nekim poslovima, Rip se nije libio da radi. Ako je mislio da preživi u onoj surovoj zemlji, s one strane Misissipija, onda je trebalo da se navikne na svc. Počeo je da ga hvata dremež kada je osetio šum sa desne strane. Otvorio je oči. – ... kažem ti da je on! – čuo se nečiji glas prigušen. – Siguran si? – Kažem ti, odelo, šešir, revolveri... Da ne pričam kako pelješi sve redom. Kao da ih je omađijao... – Rip se priđe na laktovima. Koraci nisu prošli pored njega. Tu, blizu, zaustavili su se i utihnuli. Mora da su seli na neki sanduk ili se prislonili na ogradu. A, nisu morali baš tu. Dečaku se spavalo, nije ga zanimao tuđ razgovor, noć je bila prelepa za njega, a neko je došao da je pokvari i skine čaroliju sa neba. – Ovoga puta će mi platiti – nastavio je prvi glas. – Ipak mi je čudno – nadovezao se drugi. – Otkuda Dok Holidej na Ohaju? Poslednji put sam

čuo da je bio u Nebraski? – On je, sigurno... Uostalom, iako nije, trebalo bi ga opljačkati. Video sam gomilu para. Ako nema deset hiljada dolara, skoćicu u vodu glavačke. – Rip se uspravio. Pominjanje Doka Holideja potpuno ga je rasanilo. Da li je moguće da se na brodu nalazio čovek s onog crteža u novinama, za koga su tvrdili da poteže brže od samog đavola? I neko mu je spremao klopku! Načuljio je uši. – Možda ne znaš da se kockanje otegne preko cele noći? – nastavio se razgovor, još tiše nego malopre. Ali, dečakovo uvo je registrovalo svaku reč. Samo da se ne oda... Glasovi su i dalje dopirali do njega. – Ja ne bih bio siguran da je to Holidej. Video si ga s leđa, ali... – Zapamtio sam ga za ceo život i sleđa i spreda! Pogledaj – pokazivao je nešto svome sagovorniku – smrskao mi je šaku u Efrajmu! Bio sam čuvar reda kod Sali Ford, imao platu koju drugi zarade za godinu dana, a onda se pojavio on...

– Čuo sam nešto o tome, Kime. – Možda nešto, ali ne sve – nastavio je ovaj žešće i glasnije. – Prokleta kockarska ajkula! Prvo me je vezao lasom i vukao po prašini, a onda ustrelio. – Tek tako? Mora da si mu se grdno zamerio. – Zapamtiće on Kima Dezbija! Prvo ću da ga olakšam za ceo današnji i noćasnji pazar, a onda ću da ga bacim u vodu.

Rip Olson je slušao otvorenih usta. Koliko je mogao da shvati, ovde se radilo ne samo o pljački, nego i o osveti. Spremali su je ljudi koji ne biraju sredstva. Dok Holidej se nalazio u opasnosti. Oni će ga negde sačekati i jednostavno ubiti. – Koliko znam – javio se glas koji nije pripadao Kimu Derbiju – on je đavolski brz! Moramo biti oprezni. – I, hoćemo. Nemam nameru da ga nagovaram da diže ruke preda mnom. Samo da mu vidim lice dok bude umirao. Ništa više! – Kako to zami-

šljaš? – Čekaćemo. Saznao sam preko stjuarda koja je njegova kabina. Jedan od nas će ga tamo čekati, a drugi će paziti kada bude završio igru i pošao na spavanje. – Ako taj uopšte spava? – Moraće jednom... A tada će to biti zauvek! – Slušaj, Kime... Ne вреди na ovom brodu reskirati glavu ako je plen mali? – Ne brini – odgovorio je Derbi. – Ako bude manje od dvadeset hiljada, seci me! Uostalom... zar ne izgledamo otmeno? Ko bi pomislio da sam ja revolveraš, prognan iz Utaha i ti, Milt Holden, bivši komančeros i propalica? Sada smo trgovci stokom, nemoj to zaboraviti. – Čovek se nasmejao, a zatim su obojica začutili. Rip je pokrenuo noge koje su počinjale da mu trnu. To je izazvalo lako grebanje užadi. Dečak se odmah ukočio. – Jesi li čuo? – dopre do njega šapat. – Jesam... Tamo ima nekoga? – Ne znam, ali... – Ripova ruka skliznu prema koltu. Ako ga opaze, biće im više nego jasno da je čuo njihov razgovor i plan da smaknu Doka Holideja. A to znači nova nevolja za begunca iz Sinsinatija. Pogotovu što se, izgleda, radilo o ovejanim lupežima. Skoro nije disao, iščekujući. Zatim je jedan od njih glasno opsovao i udario nogom. – Prokletstvo! Koliki pacov!

Ripu laknu. Izgleda da ga je spasla pojava nekog kuhinjskog napasnika. Čuo je kako sitne nožice grebu preko dasaka na drugu stranu. Onda su se čuli glasovi, ali, već udaljeni. Dečak je mogao da podigne glavu u visini sanduka. Dve siluete kretale su se prema stepeništu koje je vodilo na gornju palubu. Možda ga se sve to nije ticalo, ali, u pitanju je bio kockar čiji je crtež u mekonskim novinama ostavio na njega snažan utisak. A lica razbojnika i nevaljalaca za Ripa su imala obličje Klemija Svejna, njegovog očuha. On sačeka još malo, a onda se i sam uputio prema stepeništu. Nekoliko silueta na ogradi broda

ličile su na stubove, nepokretne i osvetljene mesečinom kao srebrom. Nekoliko mladih crnaca bilo je okupljeno oko harmonikaša koji je tiho razvlačio setnu melodiju, praćen lakim udaranjem dlanova. Brodski fenjeri, za razliku od gornje palube, ovde su se pojavljivali kao zalutali novčići, tek toliko da bace mutan krug svetlosti oko sebe, da bi predmeti dobili svoj oblik, a ljudi mogli da se ne sapletu. Mirisalo je na ulje, katran i paru. Vodeni trag se, pozadi, razdvajao na dve strane i udarao o obe obale, penušajući i grgoreći pod lopatama vitla. Rip je bacio pogled gore. Čovek po imenu Lefti koji ga je doveo na „Kentaki“ i pred kapetana, šećkao se uz ogradu. Činio je to tačno u određeno vreme i na određenom rastojanju. Sve je izgledalo mirno. Leftijev posao nije bio samo briga o putnicima, već i o redu. Naročito je pazio da se neka pijandura sa donje palube ne uspenra na gornju, privučena sjajem saluna, muzikom i ciklom devojaka. Ovlaš je pogledao dvojicu putnika, čijem je razgovoru slučajno prisustvovao Rip i klimnuo je glavom. To je značilo da su oni tu već bili i da imaju svoje kabine i slobodan pristup kockarnici i salunu. Nije imao izgleda da neopazeno prođe pored Leftija. Osvrnuo se oko sebe, tražeći izlaz. Nekoliko bala nalazilo se naslagano u potkrovlju. Rip je stisnuo usta i bezglasno se osmehnuo. Zatim je prešao preko otvorenog prostora i zastao kraj gomile. Nije ga zanimalo šta je unutra. Čuvar koji je imao zadatak da ih nadgleda i pazi, ležao je pri dnu gomile i spavao. Rip je zaobišao s druge strane i pokušao da podigne jednu balu. Bila je teška, ali, ne toliko da je ne bi mogao odvući do ograde. Nekoliko trenutaka je stajao priljubljen uz stub potkrovlja, osluškujući. Osim lakog disanja čuvara i žagora odozgo, izgledalo je da ga ništa

neće omesti da sprovede svoj luckasti plan. Obuhvatio je prvu balu obema rukama i pokušao da je podigne, ali, bila je preteška za njegova dečaka pleća. Morao je da je vuče preko dasaka. Radio je to polako, osvrćući se posle svakih dva, tri koraka. Poslednjih nekoliko metara skoro je pretrčao. Balu je uspravio, poslednjim ostacima snage i prevalio je preko ograde. – Čovek u vodi! – povikao je iz sveg glasa. – Čovek u vodi! U pomoć! – I kao odgovor na taj povik, odjeknuo je pljusak. Bala je dodirnula površinu reke, uskovitlala je oko sebe, a zatim potonula. Pljusak se čuo jasno. Za Ripa bilo je najvažnije da ga čuje Lefti koji je bio na gornjoj palubi. Dečak je pokazivao prema vodi koja se još penila i govorio: – Neko je skočio dole! Video sam da je skočio!

Lefti je već žurio odozgo, praćen dvojicom mornara u kačketima od kože. – Ja ga ne vidim – primetio je neko, naginjući se preko ograde. – Sigurno je potonuo? – Ko je to bio? Da nije neka tuča posredi? – Ne znam, ja sam čuo da je neko vikao „čovek u vodi“. – Ko je to vikao? – Ali, Rip se već izvukao iz gužve. Imao je vrlo malo vremena da bi šmugnuo uz stepenište na „zabranjenu“ palubu. Dok se ljudi dole, na ogradi osveste i uvide da ih je neko nasamario, dok je bala možda isplivala na površinu, on će već naći skrovište na vrhu. Preskačući po tri stepenika obreo se na palubi. Zapljusnula su ga svetla mnogih svetiljki na stubovima i iznutra, iz sale sa velikim prozorima i prozrimim zavesama. Na komandnom mostu, gde se nalazila kabina sa krmanošem, kapetan Hefler nije imao pojma o kratkotrajnoj gužvi na donjoj palubi. Gledao je u reku pred sobom, kako se ljeska kao krljušt mrtve ribe. Rip se naslonio na ogradu, tobož osmatrajući obalu. Pored njega su prošla dva čoveka, sa zapaljenim cigaretama. Imali su na

glavama cilindre, mirisali su na neki parfem ili fini duvan. Dečak ih je ispratio pogledom. Ulazili su u neku prostoriju sa pokretnim vratancima, odakle su se čuli smeh i klavir. Rip je osetio žeđ. Šakom je prevukao preko usta, ali, ništa više. Morao je da bude slobodniji ako je mislio da privuče pažnju. Opustio je ramena, popravio opasač, zadenuo palčeve za kaiš o polako se odvojio od ograde. Imao je sreću da odmah nabasa na kockarske odaje. Valjda je kroz isti ovaj prozor i onaj Kim Derbi ugledao kockara? Omanja prostorija, puna duvanskog dima, bila je ispunjena stolovima sa zelenom čojom i raznolikim licima okolo. Uglavnom su to bila napregnuta lica. Neki su se preznojavali, neki su pokušavali da izgledaju ravnodušni i lažno nehajni, neki primetno razočarani, neki očito besni... Malo je bilo prirodno, profesionalno mimih. Možda ovaj okrenut leđima njemu? Ako se onaj lupež nije varao, Dok Holidej je sedeo za prvim stolom, nešto podignutih ramena, beskrajno sporo razdvajajući svoje karte. Tri sredovečna čoveka preko puta gledala su njegovo lice kao opčinjeni. Rip je jedva verovao očima. Zar je moguće da se skoro nadohvat ruke nalazio slávni strelac? Zaista, podsećao je na crtež iz novina: crni šešir, dugi crn kaput, crne pantalone. Revolvere nije video, verovatno su ih pokrivali krajevi kaputa. Samo kada bi mu još sagledao lice... Bez daha je posmatrao ljude, čije su oči počivale na tamno odevenom partneru. Kada je ovaj bacio karte, Rip je lako mogao da pročitao da su poraženi. Kao po komandi, sva trojica su rezignirano ustala i odgurnula stolice. Rip se i nesvesno obradovao. Holidej je dobio! Gomila papirnatih dolara prešla je na njegovu stranu kao čarolijom pokrenuta. Zatim je ustao. Dečak se povukao u senku. Nije želeo da privlači

ničiju pažnju dok Holidej bude izlazio. Ispred ulaza nalazila se svetiljka dovoljno jasna da ga otkrije. Usamljeni dečak sa koltom izazivao je uvek podozrenje i nepoverenje. Čuo je da se vrata otvaraju, a onda je ugledao senku. Provirio je. Kockar mu je ponovo bio okrenut leđima, pod svetlom je palio cigaretu.

– Mister Holidej? – oslovio ga je tiho Rip, istovremeno pazeći da odnekud ne iskrсне neko nepoželjan. – Pazite... neko želi da vas ubije!

Čovek je samo malo iskosio glavu, vidno iznenađen. Šibica mu je ostala neuglašena među prstima. Zatim se naglo okrenuo. – Meni nešto kažeš? – rekao je oštro, spuštajući ruke. Rip se zagrcnu. Sve je mogao da očekuje, svemu da se nada, ali, ovome ne! U njega su se upiljila dva sjajna lukava oka Čokta Adlera!

Nije imalo smisla da beži. Što je najgora, bio je svestan da mu se celo lice kupa pod svetiljkom. Prebledeo je i samo malo uzmakao, osetivši da se oko njega suši vazduh. Čokto se zagledao u dečaka. – Kako si me to nazvao? – upitao je. – Čini mi se... Hej! Odakle te znam? Sačekaj malo... ti... taj šešir, kaput...? Do đavola, to je moj šešir!

Sada je bilo gotovo! Rip je zanemeo. Čak je zaboravio da ima oružje kod sebe. A i da nije, protiv Čokta bio je obična nula. – Ti si onaj deran iz Sinsinatija – mahinalno se pipnuo za glavu. – Sada ćeš mi platiti za sve – nasmejao se, očigledno zadovoljan susretom. Pogled mu je skliznuo na opasač. – Imaš i moje oružje? Da vidim umeš li njime da se braniš? A? – Rip je zavrteo glavom. Instinktivno je udaljio ruke od bokova. – Ništa ne govoriš? – nastavio je Čokto i gurnuo ga u polumrak. – Čekaj, balavče... Pomenuo si ubistvo? Nešto kao da žele da me ubiju? Ko to? – Ali, dečak je ćutao. – Govori! – pisnu

Čokto na njega. – Pogrešio sam – promuća Rip. – Video si da imam para, a? Gomilu! Nešto od kocke, ali, najviše od tvog očuha Klemija. – I on nadmeno provuče rukom po svom odelu, dajući mu do znanja da se novcem može kupiti i najelegantnija tkanina i najmoderniji kroj.

– Moja majka... Ko ju je ubio? – procedio je Rip. Čoktovo lice se zateže. Onda mu se obrazi ponovo razvukoše u ružan osmejak. – Ja nisam sigurno. Ali, šta imaš od toga i da znaš? S ovog broda nećeš napipati kopno, šugavče! Mogao bi da se izlaješ ko smo i šta smo...

– Ko ju je ubio...? – ponovio je Rip. – Rekoh ti da ja nisam – odgovorio je Čokto, vadeći kolt sa desnog boka lagano, i s uživanjem. – Ali, ako će ti to olakšati dušu u paklu... onda te pozdravlja Nik.

– On je dakle – prošaputao je dečak. Sve vreme je mislio na bubuljičavo Daftijevo lice. – On! A sada... kreni polako prema ogradi. Ne pokušavaj ništa. – Dečak se i ne pomeri. – Mogu te poneti ako treba – zasikta Čokto. Rip ga pogleda pravo u oči. – Ubićete me? – upita. – Naravno! Pre toga ću ti skinuti šešir i kaput. Ne želim da ih prodam probušene. Polazi! – Dečak se čudio samom sebi kako uopšte ne oseća strah. Verovatno mu se činilo nemogućim da ovaj brod, koji tako mirno i lepo plovi na jug, prema Misisipiju, postane njegov mrtvački sanduk. Uz to, zar nikada neće stići ubicu svoje majke? Nik Adler je postojao. Živ! Možda je i na ovom brodu, ili negde blizu. Ali, živi, pun para kao i njegov brat, krvavih ruku i mirne savesti. Pošao je tromim korakom, pognute glave. Čokto je sklonio svoj revolver za pojas, prateći dečaka u stopu. Međutim, nije odmakao mnogo. Kao iz zemlje da je iznikao, put mu preseče čovek sa belom kosom, preplanulog lica i iskrivljenih usta. Čokto je u vazduhu osetio opasnost i pal-

cem odmakao peš kaputa. Ali, već je bio primetio sjajnu metalnu cev starčevog kolta. Kada je već mislio da se baci u stranu i povuče, nova senka se ukazala na drugoj strani. Koliko je mogao da shvati, Rip je zaključio da su na scenu stupili Kim Derbi i Milt Holden, čini je razgovor čuo dok se odmarao iza sanduka sa bocama. Čokto se okrenuo prema vratima kockarnice. Na žalost, niko nije izašao za njim. Odjednom, bio je sam, po telu mu se razlegla neočekivana toplina. – Holidej? – oslovio ga je Derbi, ali je odmah zatim odmahnuo glavom. – Ne, ti nisi Holidej. Ti si neka druga baraba. – Šta hoćete? – lecnu se Čokto. – Novac! – Kakav novac? – Videli smo te da dobijaš – promrmljao je Derbi. – Ako ne želiš vodenu grobnicu, izvadi sve što imaš, i zaboravićemo da smo te sreli. – Rip je shvatio da su na njega zaboravili. Polako, stopu po stopu, uzmićao je u mrak. – Ja nisam Holidej, to ste zaključili – odlagao je Čokto čas odluke. Mislio je da neko mora proći ovim delom palube i dati mu šansu da se izvuče. – Ostavite me na miru! – Nisi Holidej, mada se oblačiš slično – iskezi se Derbi. – Ali si zato pun para kao i on. Vadi! – Čokto je oklevao. On je u neku ruku bio kockar, a kao takav imao je u unutrašnjem džepu mali „deringer“. Šansa je postojala. Mala, ali ipak šansa. Nevolja je bila u tome što su Derbi i Holden bili na različitim stranim. A, bio je tu i dečak. Čak je i on mogao da mu bude prepreka. Čokto se osmehnulo uz blago sleganje ramenima, posegao je rukom u džep i dodirnuo dršku „deringera“. Izdao ga je sjaj u očima. Kim Derbi je nanjušio podvalu, ipak, nije bio toliko brz da bi preduhitrio Čoktov pokret. – Pazi, Milte! – dreknulo je i podigao kolt. Čokto je ispalio obe kugle u belokosog. Ali, istovremeno je osetio udarac u leđa. Kao da mu raznosi kičmu... Grmljavina

revolvera učutala je glasove i muziku u brodskom salunu. Rip je iskoristio trenutak i bezglavo šmugnuo za ugao. Na brodskom podu palube ostali su da leže Čokto Adler i Kim Derbi. Milt Holden, suvonjav, podmuklog lica i krivih nogu, izronio je iz polutame sa koltom koji se još dimio. Bacio je brz pogled na teško ranjenog Derbija, a onda je opkoračio Čoktoa. Lupež nije davao znake života. Holden zavuču ruku pod njegov kaput i napipa svežanj novčanica. To je bio samo jedan deo. Strpao ga je pod svoju košulju i mašio se za ostatak. Istog trenutka čuo je uzvike i bat mnogih koraka. Nije imao vremena da se zadržava ni sekundu više. Sa žaljenjem je pogledao Čoktoa, a zatim se dohvatio senki baš u trenutku kada su se vrata kockarnice i saluna otvarala i propustila nekoliko radoznalaca sa već ispražnjenim futrolama. I kapetan Hefler je najzad čuo da se pucnjava odigrava na „Kentakiju“, a onda, na obali preko puta. Tu se našao i Lefti. On je odmah na sebi osetio kapetanov prekoran pogled i mogao je samo da mu uzvрати sleganjem ramena. Hefler je odgurnuo najbliže koji su se sjatili iznad Čokta i Derbija. Dakle, dvojica su ležala nepokretna. Trećeg nije bilo. U stvari, nije bilo nikoga da mu tačno kaže šta se desilo. Lefti je zagledao belokosog lupeža i zavrteo glavom. – Jedan od putnika – rekao je. – Čini mi se, trgovac stokom. Tako je bar rekao. – Hefler se samo nakašljao bučno. – A ovaj džentlmen? – Bio je u kockarnici – rekao je Lefti. – Ceo dan. – Video sam ga i ja – dobacio je neko. – I ja. – Igrao je sa mnom – javio se sredovečni čovek, s očiglednim zadovoljstvom što mu partner leži nemoćan. – Opelješio me je za hiljadu dolara. Šta je posredi? Pljačka?

– Pogledaj mu džepove, Lefti – naredio je Hefler. Čovek ga je poslušao i pre-

tresao. Imao je još novca. Zatim mu je iz šake iščupao „deringer“ još tople cevi. – Ne razumem – promrmljao je Lefti – pucao je iz ovog? – Jedan od detektiva koji su pratili veliki tovar viskija i duvana iz Kovingtona, kleknuo je pored Čokta i nekoliko trenutaka razgledao teren. Nije našao ništa posebno, pa je zaključio. – Mora da je bio na nišanu – rekao je, podižući pogled prema kapetanu. – Kako to mislite, mister? – Detektiv je upravio šaku na Derbija. – Onaj tamo imao je kolt, a ovaj džepni pištolj. Pogledajte, kapetane, imao je za opasačem kolt. Prema tome, verujem da su od njega tražili novac a on je zavukao ruku tobož po dolare da bi izvukao pištolj i pucao...

– Hm... rekli ste „oni“? Ja vidim samo dvojicu. – Detektiv sleže ramenima. – I ja – reče – ali, nemoguće je da ga je s leđa ubio čovek koji leži napred, neispaljenog metka iz revolvra? – Do đavola – ote se Hefleru – znači li to da imamo jednog ubicu na brodu? – To je sigurno – složio se detektiv i ustao. – Samo, uzalud ga tražite. Neće se javiti na vaš poziv. – Hefler je ljutito skinuo svoju kapu, a potom je ponovo natukao na čelo. – Ovde se ne isplati dobijati na pokeru – oglasio se neko i kao da je time ubo kapetana u srce. – Ovo je bio neki stari obračun – dreknuo je kapetan. – Garantujem da se više neće ponoviti! Ovo je bilo prvi i poslednji put. – Rip koji se dotada krio u senci, najzad je mogao da se pojavi. Niko nije rekao da li je Čokto mrtav ili samo ranjen. Brod je sigurno imao svoga lekara, ali po njega nisu nikoga poslali. Detektiv je podigao ruku i umirio žagor. – Čekajte – rekao je – mislim da je ovaj živ... – Kako? Onda zovite lekara – počeo Hefler da se trese. – Možda mu može pomoći! – Teško – promrmljao je detektiv kleknuvši na jedno koleno. Rip se našao u prvim redovima. Lefti

je za to vreme odjurio do lekareve kabine, a kapetan Hefler je vraćao goste u kockarnicu i salun, obećavajući im da će sve biti u redu i da mogu mirno da nastavljaju zabavu. Ljudi su se nerado razilazili. Rip Olson je stajao i zurio u blede Čoktove lice. Samrtnik je otvorio oči i zaustavio pogled na dečaku. Ovaj se trže. Dobio je želju da se povuče, da pobegne. Međutim, Čoktove usne su počele da se pomeraju. Detektiv je pratio scenu s interesovanjem. – Izgleda da te zove, momče? – rekao je Ripu. – Poznaješ li ga? – Dečak nije rekao ništa. – Pažljivo s njim, ne pomeraj ga – opomenuo ga je čovek. – Neću... – Čokto je i dalje micao usnama. Rip kleče na oba kolena, ali, podalje od lupeža, – Idi... nađi ga.. – čuo je da mu šapuće Čokto. – Ako moram da crknem... ne mora on da uživa...

– O kome to govori? – upita detektiv Ripa. Dečak ni sam nije odmah znao odgovor. Čoktovo lice se zateglo. Poslednjim naporom je izdigao glavu, a u očima mu se ukazala mržnja. – Nik je... Maskodži... Dafti... – krkljao je lupež. – Prokleti... – Zatim se umirio. – Šta je to govorio? – ljutnu se detektiv. Rip je imao toliko mozga da slegne ramenima i da se ne oda. – Buncao je – odgovori. – Ne poznajem ga. – Detektiv začkilji očima. – Zašto bi se obraćao samo tebi? – primeti. – Pitajte ga – ravnodušno uzvraća dečak i ustade. Kada je brodski lekar stigao na mesto događaja, mogao je samo da konstatuje smrt. „Kentaki“ je imao dva leša na brodu. U prvoj luci trebalo je potažiti šerifa i predati mu mrtvace, ne dirajući ništa s njih, čak ni prašinu. Poslednje Čoktove reči urezale su se u Ripove misli. Nik Adler je putovao za Maskodži, sa Daftijem, najverovatnije, a možda i odvojeno. Čokto nije stigao da sve izbaci iz sebe. Umirući, bio je kivan na rođenog brata što će živeti i koristiti opljačkani novac, dok on bude

deset stopa ispod zemlje. Maskodži... Zvučalo je strano, daleko, zagonetno, ali, sigurno je postojalo na onoj strani Rip je, ipak, imao jedan preči problem, kako da se oslobodi Milta Holdena koga je video, istina nejasno, ali dovoljno blizu da ovaj pomisli suprotno. Prijatelj Kima Derbija sigurno će poverovati da će ga dečak prepoznati, i prijaviti. I potruđiće se da ga spreči u tome. Nije imao drugog izbora. Jedan od njih dvojice morao je ili da nestane ili da se iskrci u prvom pristajanju. Međutim, ni dečak nije mogao da kaže kapetanu ko je ubica. Trebalo je imati đavolski dobrih dokaza za to. Tu noć kao da su prećutno izbegavali jedan drugoga. Rip se zavukao u kuhinju na ležaj od vreća i tu zaspao. Otkočen kolt je držao u ruci i trzao se na svaki šum. Tako je dočekao zoru.

*

Vode Arkanzasa tekle su na istok, a Dok Holidej je svog šarca upravio na zapad. Po nebu su počeli da kovitlaju lešinari. U početku je bio samo jedan. Onda su se stvorila još tri, i smrt je negde nadnela svoju hladnu nakostrešenu kosu. Četiri milje od Van Berena, dolazeći iz Džoplina, čovek iz Džordžije je najzad prekinuo tri dana dosadnog, usamljeničkog jahanja kroz Ozark Visoravan. Namirisao je nevolje, ali nije želeo da ih zaobilazi. Upravio je svoga ždrepcu prema klancu. Bilo je podne. Jara je podrhtavala na površini stenja i horizonta. Međutim, lice Doka Holideja ostalo je suvo i hladno, kao i pogled kojim je pratio let grabljivica na nebu. Krenuo je za Tulsu, mesecima se nije pojavljivao u tom kraju gde se igrao dobar poker i točio izvrstan brendi. Uostalom, njemu je bilo svejedno. Tulsa ili neki

drugi veći grad, samo da se otarasi prašine i žege. Preko, u Kanzasu, imao je dosta baruta da omiriše u sukobu sa Kešom Galovejom. Što je najgore, morao je da pazi i na sebe i na mekonskog novinara Valsina Arba, koji je silno želeo da pristuvuje vatrenom obračunu. To ga je zamalo koštalo glave. U Kanjonu Crne Lisice samo je on ostao uspravan, smrt ga je mimoišla po ko zna koji put, uprkos tome što je protiv sebe imao trojicu. Sada je to već bila daleka prošlost. Iza njega je ostalo dve nedelje jahanja i truckanja vozom od Kansas Sitija do Džoplina. Zastao je. U podnevu, pod suncem arkanzaskog neba koje je pržilo i palilo, jahač u tamnom odelu izgledao je kao od crnog kamena isklesan. S uzvišenja na kome je stajao, mogao je u klancu da vidi neobičan prizor. Drum kojim su prolazila kola i konjanici, ovoga puta bio je zakrčen kočijom. Konji su bili ispregnuti, a tri čoveka su se nalazila na zemlji, nepokretna, ispružena i sklupčana. Dok je osetio da nešto nedostaje toj stravičnoj slici, ali, nije mogao da odgonetne šta. Tela koja su ležala svakako nisu bili spavači. Sve je odisalo smrću. On zabaci krajeve svog kaputa, tako da mu se drške „linkolna“ nađu na dohvat. Ako su lešinari počeli da se okupljaju, to je značilo da okolo, osim njega, nema žive duše. Poterao je Miga lagano niz obronak, pod kopitama se odronjavalo sitno kamenje i grudve suve zemlje. Ledenoplave oči slavnog kockara osmatrale su okolni predeo. Ničeg naročitog ni sumnjivog. Ispregnuti konji njušili su kržljivo busenje trave i podizali glave na zvuk šarčevih kopita. Šta je to još nedostajalo, pitao se kockar. Polako je sjahao. „Posada“ kočije nalazila se blizu jedan drugoga. Izgleda da su zatečeni rame uz rame, i tako likvidirani. Treći se nalazio podalje, s koltom grčevito stegnutim

u levoj šaci. Vozač i njegov naoružani pratilac ležali su pogođeni u glavu. Izgledalo je da se nisu dosetili da treba da se brane, jer je pratiočeva puška ostala na sedištu, prislonjena i neupotrebljena. Treći iz kočije bio je obučen gradski, na sebi je imao pepeljastosivi kaput i crne pantalone. Ležao je gologlav. Šešir ravnog oboda, jedan od poslednjih modela „stetsona“ bio je otkotrljan daleko od njega. Leva ruka stezala je dršku kolta. Desna je bila zaronjena u žučkastu prašinu. Holidej se približio. Da li mu se samo činilo, ili je čovek počeo da zapisuje rukom u prašini? Neverovatno! Bila su to slova. Početak neke reči. „Kau“... Samo to. Ili nije stigao da dopiše ostatak, ili to nije značilo ništa. „Kau“... Kauboj? Kaufman? Holidej je čučao nad tom rukom i zamišljeno posmatrao trag koji je ostavio samrtnikov prst. Da li je poznao ubice i smogao nešto snage pred odlazak u pakao, da napiše njegovo ili njihovo ime? Izvukao mu je iz šake kolt i proverio. Nedostajao je samo jedan metak. Gde li je otišao? U nebo? Ili u meso? Zašto je kočija napadnuta, ako nije prevozila putnike? Zašto je uopšte išla prazna od Maskodžija? Holidej se podigao. Vozaču i njegovom pratiocu nije mogao da pomogne. Ni njihovom saputniku. Sva trojica bila su ubijena iz blizine. Pono se sagnuo i okrenuo čoveka na leđa. Leva strana bila mu je uprljana prašinom i krvlju. Izgledao je prilično jadno: iskrivljena usta, staklast pogled, razbarušena kosa... A samo pre možda pola sata delovao je odlučno i otmeno. Gonjen nekim instinktom, kockar pretrese leš. Nije našao ništa naročito. Kao da sa sobom osim opasača nije poneo ništa. Pa ipak... Tamo gde bi retko kome palo na pamet da zaviri, učinio je Holidej. Prevrnuo je rever kaputa i ugledao značku. Bila je to neka vrsta legitimacije Pinkertonovih detektiva.

Okrenuo se oko sebe. Nešto je nedostajalo... Od trenutka kada je izbio na prevoj i ugledao kočiju, činilo mu se da ga opседа misao da nekog dela nema. Još jednom je pogledao. A onda je shvatio.

Kočija nije imala rudu! Drvenu oblicu između konja, tako neophodnu za dvopreg. Jednostavno, nije se tu nalazila. Bilo je to previše i za Doka Holideja! U tom trenutku, do njega dopre udaljena revolverska pucnjava! Džordžijanac je u prvi mah pomislio da se to odnosi na njega. Ali, bilo je i suviše udaljeno da bi neko mogao nanišaniiti čoveka u klancu. Možda je odjek pojačavao pucnjeve. On se vinu u sedlo i potera Miga prolazom prema severozapadu. Onda je napustio drum i kroz stenovitu padinu, kockajući se sa mogućnošću da sebi i konju polomi noge, uspen-trao se na visoravan. Pucnji su umukli. Samo je jedan časak Holidej stajao neodlučan. Onda je, desne ruke opružene uz bok, krenuo puteljkom prema zaravni. Zatim su pucnji ponovo počeli da prolamaju podnevni vazduh. Jedan, dva, tri, četiri... Šest puta. A niko, izgleda, nije uzvraćao. Nešto žbunja i dva drveta kratkih stabala bila su jedina zelena površina na tom delu. Za jedno od stabala bio je privezan konj. Njegov gazda nalazio se nekoliko jardi dalje. Činilo se da ne primećuje kockara. Bio je zauzet pucanjem u grančice pobodene u suhu zemlju, razmaknute jedna od druge, dve do tri stope. Tog časa je punio revolver. Zatim ga je vratio za pojas, raskoračio se i pokušao brzo da ga izvuče i istovremeno opali. Učinio je to prilično jadno. Što je najgore, od šest grančica samo je jedna zanjihala, ništa više. Strelac se razočarano opustio ruku i pognuo glavu. Na glavi je imao crni šešir, na leđima dugi kaput boje dima. Bila je to odeća koja se mogla sresti na svakom koraku. Zvuk šarčevih kopita prenuo je

usamljenog strelca. Skočio je kao oparen, okrećući se prema Džordžijancu celim telom.

Holidej je pred sobom ugledao dečaka. Koža mu je bila bakarne boje, kosa žućkasta i duga, nos prćast, skoro uljubljen između jagodica. Svestan da više nema metaka u magacinu, dečak je žalosno pogledao svoje oružje, a onda u jahača. Onda mu se oči ispuniše neobičnim sjajem i nešto poput smeška izbi mu iz uglova usana. – Sam si, dečko? – oslovi ga kockar. Klimnuo je glavom. – Šta radiš tu? – Vežbam... – Da brže umreš? – primetio je Dok. – Da li si video nekoga u blizini? – Ne... Malopre sam dojahao. – Odakle? – Iz Sinsinatija. – Prilično je daleko – zaključivši ravnodušno kockar. – Imaš li ime? – Imam. Zovem se Rip Olson. – Verovatno ideš u Van Beren? Tražiš li posao ili nevolje? – Ne znam, nemam određenog cilja... Ali, mislim da znam ko ste vi. – Ostavi se nagađanja, momče. – Ali, dečak se nije predavao. – Video sam vas na jednom crtežu u novinama. Slični ste, sve je pogođeno, od šešira do čizama! Vi ste...

Kockar hitnu svoj teški „linkoln“ s boka i ispuca ceo doboš u pravcu pobodenih grančica. Svih šest je bilo slomljeno po sredini! Rip Olson je zurio u smrskana drvca kao omadijan. Usta su mu bila otvorena, oči raširene od iznenađenja i zadovoljstva. Kakvi su to samo pogoci bili! Lešinari su posle pocnjave bežali visoko u nebo i sada se ponovo vraćali. – Mila majko! – procedio je Rip, tresnuvši šešir o zemlju. – Nikada neću naučiti da gađam tako. – Tim bolje po tebe – dobacio mu je Holidej i obišao mršavog momka ne udostojivši ga više pogleda. Rip je pružio ruku za njim. Hteo je da ga zaustavi, ali, kockar je neumoljivo izmicao. Hteo je da ga dovikne, ali jahač se spuštao padinom i ubrzo nestao iz vidokruga.

Ripu se činilo da je sve to samo sanjao. Imao je pred sobom Doka Holideja, a više nije bio siguran u to. Pa ipak, prepolovljene grančice jasno su mu kazivale da mu je kockar očitao lekciju! Sudeći po tome, najbolje bi bilo da batali oružje i prihvati se nekog bezopasnog posla. Međutim, Nik Adler je bio u Maskodžiju. Sve dotle, preostajalo mu je da vežba, uporno i nepokolebljivo.

*

Van Beren nalazio se čitavih šezdeset milja od arkanzaskih obala. U poređenju sa Fort Snifton, preko puta reke, ličio je na selendru. Međutim, grad je imao poštu, banku, šerifa, i nekoliko trgovina i uslužnih radnji. Imao je i veliku, dugu glavnu ulicu, tri saluna i dosta zelene trave okolo. Nalazio se u ravnici, pa mu je nebo pritiskalo krovove i danju i noću. Samo pola sata iza popodneva u Van Beren je ujahao Džordžijanac. Bilo je to jedno od njegovih retkih žustrih jahanja. Bez obzira što Van Beren to nije od njega zahtevao niti se on rado mešao u tuđe neprilike, ipak je masakr kod kočije na vanberenskom drumu izazvao u njemu mučninu i radoznalost. Tri čoveka su bila mrtva. Ubijena iz blizine, bez šansi da se brane. Odgovor na to nalazio se u Maskodžiju ili Van Berenu. Holidej je bio zubar, ali, mogao je lako da ustanovi da se zločin odigrao jedva pre sat vremena. Možda i manje. Takođe, tragovi jednog jahača vodili su od kočije nekih stotinakardi drumom, a zatim su skrenuli prema kamenjaru i tu se izgubili. Samo jednog jahača? Jedan protiv trojice, zaista je bilo neverovatno. Uostalom, to je stvar za šerifa, a ne za njega. S tom mišlju je ujahao u Van Beren. Podnevna žega zbrisala je s ulice pro-

laznike. Senke tremova i krovova samo što su izmylele ispod drvenih temelja i poput tamnih jezika počele da „ližu“ prašinu. Ipak, nekoliko ljudi bilo je na desnoj strani ispred ulaznih vrata i prozora pošte. Kockar je prebrojao petoricu. Gledali su prema njemu, zatim se zgledali međusobno a onda opet prema njemu... Sunce, prašina, suvo grlo, sve je to mamilo da skrene svoga ždrepcu prema prvom salunu sa neobičnim nazivom „Duplo sedlo“. Ali, on je produžio put.

Među petoricom pred poštom ugledao je metalnu značku čuvara zakona. Nalazila se na grudima visokog, krupnog čoveka neodređenih godina, možda je bio blizu pedeset, a možda i manje. Imao je bledu kožu nasuprot svima ostalima oko sebe, tek malo rumenila bilo mu je oko jagodica i nosa. Preko levog oka nosio je povez od crne kože. Drugo oko posmatralo je došljaka s interesovanjem koje nije značilo dobrodošlicu. Na glavi je imao šešir koji su pre deset i više godina nosili kopači zlata ili kauboji na velikim rančevima: posuvraćen obod s velikim prorezom napred iznad čela. Bio je to vrlo čudan šerif, s jednim okom i sa bradicom na licu. Ličio je pre na odmetnika nego na čuvara zakona. Na bedrima mu se nalazio „pismejker“, vojnički kolt kojim su se obično služili oficiri i narednici u prošlom građanskom ratu. Čizme visokih sara nosio je preko pantalona i, uopšte, izgledao je vrlo neugledno. Kraj njega se nalazio elegantno odeven šezdesetogodišnjak, sa visokim cilindrom na glavi i u kariranom kaputu. Lice mu je bilo smežurano, ali dosta privlačno, prodoran pogled, lepo izvajan luk obrva i prosedi zalisci, uredno začešljani i namazani. Ostala trojica se nisu isticala ničim, osim pozamašnim stomacima i debelim cigarama koje su pušili. Izgledali su kao odbor građana skupljen za doček. Bili

su bez opasača, sa rukama u džepovima i licima koja pokazuju blagu dosadu i netrpeljivost prema žezi. Dok se već približio grupi na nekoliko jardi. Nije nalazio za shodno da sjaše. To je ostavio za salun „Duplo sedlo“. Pojava u tamno odevenog stranca kao da je paralisala ljude na tremu. Bilo je podne, satanska vrućina, a čovek u crnom iznikao je iz udaljene jare kao fantom. Po ovakvom vremenu putovali su samo zanesenjaci ili begunci. Ovaj nije ličio ni na jedno ni na drugo.

Zvezdonosac je progovorio prvi. Pokazao je palcem prema „Duplom sedlu“ i dobacio krupnim, neprijatnim glasom. – Promašili ste, mister. Krčma je tamo.

– Razlikujem krčmu od šerifa – odgovorio je hladno kockar. Šerifovo zdravo oko se smanji i blesnu. – Mene tražite? – upita. Holidej je klimnuo glavom, oslonivši se laktom o jabuku sedla. – Nešto se desilo dole, u klancu...

– Kočija? – odjednom je uzviknuo čovek u cilindru i preblede.

– Umirite se, Skrajbnere – pruži ruku šerif i zadrža čoveka. – Zašto se toliko brinete? Ona mora stići za neki minut...

– Ipak neće – dočeka ga kockar. Šerifovo lice se zateže. Skrajbner odgurnu njegovu ruku i približi se kockarevom konju. Odjednom mu se lice okupalo znojem, a ramena se skupila. – Stranče, govorite već jednom! – skoro je zavapio. – da li ste videli kočiju? Da li...

– Video sam – potvrdi Holidej, opažajući istovremeno da se na čovekovom licu smenjuju strepnja i očajanje. – Gde je? – Rekoh u klancu. Ali... trebalo bi da se ljudi pokopaju. – Kockareva škrtost u rečima kao da je u šerifu izazvala eksploziju. – Govorite već jednom šta se desilo? – zagrmio je jednooki. – Video sam kočiju i tri mrtva čoveka.

Skrajbner se okrete prema čuvaru zakona, s očiglednom smušenošću. – Tri? – počeo je da mrmlja. – Otkuda tri? Šta se desilo? Šta je sa mojom pošiljkom? – Šerifova ruka je pala na opasač. – Mister – obratio se polako kockaru – budite dobri da nam date bliže podatke. Ja sam Bak Bekot, šerif, a ovo je Rod Skrajbner, bankar... vrlo zainteresovan da ta pošiljka stigne u Van Beren. – Šta želite da znate? – slegnuo je ovaj ravnodušno. – Naišao sam na lešinare, a onda na mrtvace.

– Niko nije bio živ kada ste stigli? – izgovorio je Bekot s napregnutošću. – Ne, nije! – Sigurni ste? – Pomalo se razumem u mrtve – podrugljivo će Holidej. – Ali, Bek – zavapio je Skrajbner – zašto ne odjašemo tamo? Šta čekaš? – Međutim, izgledalo je da se šerifu ne žuri. – Rekli ste da je bilo tri leša? – Da! – Kako? – umeša se bankar. – Trebalo je da budu samo vozač i oružani pratilac. Da sve izgleda obično, normalno... Ko se to umešao? – Šerif je slegnuo ramenima. – Ne znam – promrmljao je. – Možda su povezli nekoga usput? – Platilo sam da kočija dođe prazna – prasnu Skrajbner. – Oni to verovatno nisu znali – odvratio je Bekot. – Uostalom, pogledaćemo okolo tragove. Nešto se mora naći. – Postoji samo jedan trag – prekide ga kockar – i vodi na ovu stranu. – U Van Beren? – izusti šerif. – Otprilike. – Kako ste to zaključili, mister? – ohladi se šerifov glas. – I... ko ste vi? – Rekao sam da sam slučajno naišao. Ali, nije važno šta ja kažem, već šta vi zaključite, šerife. – To je trebalo da znate odmah – klimnuo je glavom jednooki čuvar zakona. – Ne znam ko je bio treći... – Ja ću vam reći. – Bekot ponovo zastade. Bankar je buljio u stranca sa mešavinom divljenja i podozrivosti. – Vi sve znate? – promrsio je Bekot. – Jahaćete sa nama, za svaki slučaj, mister. Ne svidate mi se.

– Ne lupetaj, Bak – umešao se bankar. – Čovek nam je javio o kočiji, a ti odmah počinješ da sumnjaš. Bolje da neko odmah ode po Čerikova kola za sahranu. – To se podrazumeva – omekša Bekot, ali samo prividno. – Vi znate šta je najvažnije, Skrajbnere? – Znam – promrsio je ovaj s uzdahom. – Valjda nikome nije palo na pamet... Do vraga – uzviknuo je – ako se radi samo o jednom napadaču, ja ne razumem... – To ostavite meni – prekide ga šerif. – I vozač i njegov pratilac bili su dobri i poštteni ljudi. Nisu zaslužili takav kraj. – On se okrete prema kockaru. – Bilo bi dobro da ne napuštate grad, mister – rekao mu je. – Naravno, šerife. Ionako sam žedan. Pade mi nešto na um... – Bekot se ponovo naroguši. – Ne zadržavajte nas – planu. – Onaj treći čovek – nastavio je kockar ignorišući šerifovu netrpeljivost – napisao je početak jednog imena prstom u prašini. Verovatno pre nego što je izdahnuo. – Na ulici je nastao tajac. – Samo je šerifovo šumno disanje ispunjavalo vazduh s ukusom prašine. – Ime? – tiho se odazva on. – Koje ime? – Samo početak, ali... nije mnogo važno. – Recite! – zagrme Bekot. – Morate reći, to će biti jedan trag... Koje ime? – Možda mi se samo učinilo. – Siguran sam da nije. Je li ostalo sve nedirnuto? – Slučajno sam zgazio čizmom... – Holideju se učinilo da je na Bekotovom licu izbilo olakšanje. – Možda je to i dobro – promrmljao je. – Samo bi zapetljalo situaciju. Možda to i nije bio početak imena? – Možda. Počinjalo je sa „kau“... Možda se odnosi na nekog kaubojca? Ili Kaufmana? – Nema takvog u Van Berenu – dobaci bankar. – Zar ne, Bak? – Mislim da nema – odgovorio je ovaj odsutno. – Možda je prepoznao napadača? – sinu bankaru kroz glavu. – Možda, zar ne Bak? – Šerif je i dalje odsutno zurio pred sebe, a onda preneo pogled na koc-

kara. – Možda on sve to izmišlja? – reče. – Zašto bi? – upita bankar. – To samo on zna. Možda će nam reći ko je taj čovek – Holidej stavi cigaretu u usta. – Imao je na reveru značku – reče. – Značku? – trže se jednooki – Nećete reći da je... – Savezni maršal? – dopuni ga bankar s očitom nelagodnošću. – Da li je? – Kockar je odmahnuo glavom. – Pa, ko je? – ne izdrža Bekot, pljunuvši na sopstvenu čizmu. – Ko u ovoj zemlji još nosi značku? Ko? – Pogodite – dobaci Holidej i okrete konja. Bekot se ustremi prema njemu. Imao je nameru da ga dočepa u šake i svuče sa ždrepcu. Ali, bankar ga zadrža. – Slušaj, Bak – povikao je – to može da bude neki detektiv. – Šerifovo lice potamne. – Jedan od onih njuškala... onog... – Pinkertona? I ja mislim. Bio je nekome na tragu u ovim krajevima. – Kome? – Otkuda ja znam? Šta bi inače tražio u kočiji iz Maskodžija? – To ne znam ni ja – promrsio je šerif. – Ali, najbolje da odemo na lice mesta. – I ja mislim – složi se bankar. Ipak kao da mu nešto nije davalo mira. Ponovo se približio kockaru koji se spremao da pođe prema „Duplom sedlu“. – Mister – oslovi ga. Glas mu je, činilo se, zadržao. – Kočija... Nije bila prevrnutu, možda? – Ne. – Sve je bilo onako... u redu? Mislim, samo su ljudi ležali. Ništa drugo? – Šta biste još hteli, mister Skarjbnere? – Bankar je bio na mukama. Očigledno, hteo je nešto da upita, a nije želeo otvoreno. Ljudi iza njega su ga ćutke slušali, a šerif Bekot je odustao od odlaska po konja. Tada se Holidej setio. Ono što je njega u početku mučilo, možda je pogodilo i bankara. – Mister Skarjbnere, da li vas interesuje posebno neki deo na kolima? – Gledao je u kockara i micao ustima. No, glas ga je izdavao. Jedino mu je pošlo za rukom da klimne glavom. – Nedostaje nešto – rekao je kockar. – Šta... šta to? – istisnu Skra-

jbnar kao da se guši. Bekot je neumoljivo ćutao i slušao. – Ruda – odgovorio je kockar. – Neko je odneo za uspomenu rudu... ako na to mislite? – Neočekivano, bankar izgubi tlo pod nogama. Prvo je naglo prebledelo, zatim je zakolutao očima i skljojao se na zemlju. Svi su bili time iznenađeni, da su ostali bez daha i pokreta. Šerif je reagovao prvi. Skočio je do onesvešćenog bankara, skinuo šešir i počeo žestoko da maše ispred njegovog lica. – Šta mu je? – promrmľao je, ispod oka mereći trojicu građana sa cigarama u ustima, koji su najzad rešili da napuste senku i izmile malo na suncu. – Da ga nije ošamutila vrućina? – Možda ga je pogodila ruda – dobaci kockar. – Šta vi o tome znate? – okrenuo se Bekot prema njemu. – A vi? – utom se bankar osvestio. – Propao sam... – bile su to njegove prve reči... Ja sam gotov!

– Ne brinite – tešio ga je šerif – biće sve u redu. – Propao sam... – mrmľao je bankar. – Još nije sve propalo. Naći ćemo mi toga... – Bankar iznenada šćepa Bekota za prsa. – Idi! – povikao je. – Idi Bak, odmah! Ako ne nađeš to, ja ću se ubiti... To je moja poslednja rezerva iz Tulse. Propao sam! – Bekot je klimnuo glavom i podigao se. – Idem – rekao je. – Poveću i Duranga sa sobom. – Bankar se lagano uspravio, hvatajući prstima čelo. Jedva se držao na nogama. Odbio je ponuđene ruke za pomoć i podigao cilindar iz prašine. – Da popijemo zajedno? – predložio je slabim glasom. – Obično pijem sam – odbio je kockar. Bankar je klimnuo glavom i udaljio se prema pošti. Službenik sa štitnikom od svetlosti, na čelu, stajao je na pragu, držeći u ruci papir. Skrajbnar se naslonio na zid i ostao tako nekoliko časaka, pogrbljen i nem. Holidej obode svog šarca pravo prema pojilu i pumpi pored saluna.

Šerif je zajedno sa Terijem Durangom i kolima sa tri grubo sklepana mrtvačka sanduka stigao u klanac. Durang je bio mešanac, sin Indijanke i traper, rođen u Šajen planinama. Za vreme rata bio je vodič na strani Severnjaka, a posle toga se bavio raznim prljavim, ponižavajućim poslovima, sve dok nije dobio mesto u vanberenskoj konjušnici. Tu se pokazao kao dobar poznavalac konja i vredan radnik. A u izuzetnim slučajevima, šerif ga je vidio sa sobom da čita tragove. Na tome je najviše insistirao sudija Li Munro. Šerif je sjahao, pretražujući pogledom okolinu. Sve je bilo tačno onako kako je rekao stranac. Jedino su lešinari uporno ostajali na svojim mestima. Četiri grabljivice sa krilima visoko ispučenim, kandžama su se ustoličile na ivici prtljažnika i drsko sačekale jahače. Teri Durang podiže pušku i pritisnu obarač. Jedna ptičurina se izvrte kao gromom pogođena. Ostale su najzad odlučile da potraže sigurnije utočište u visinama. Durang je sišao sa sedišta kola. Imao je bluzu od jelenske kože sa resama i uske, platnene pantalone, prebačene preko lakih čizama. Nasuprot krivim, tankim nogama, njegova leđa su bila široka i muževna, koža bakarna, oči crne, a nos povijen, kao orlov kljun. Bekot mu pokaza prema stenama. – Pogledaj malo okolo, Durango – predložio mu je. Ovaj ga poslušao bez reči. Šerif se uputio prema detektivu. Povrnuo je rever i uverio se da je značka na onom mestu koje je neobični stranac označio. Po šerifovoj proceni, nije bilo dobro što se jedan službenik Pinkertonove agencije našao blizu Van Berena, s metkom u glavi. Koliko je on o tome znao, ako se dotični ne javi uskoro svojim poslodavcima, njegovim tragom krenuće ostali. Obično dvojica novih. Bekot istrže značku i stavi je u džep. Nije se mnogo trudio da razgleda tragove. Čekao je da se

pojavi Durang, uveren da ni on neće biti bolje sreće. Mešanac se ukazao uskoro, lica koje nije pokazivalo ništa. Ipak, u levoj ruci je nosio nešto. Bekot se namršti. Durang je silazio niz stenje kao divokoza, lakim, elastičnim koracima, skokovima koji podsećaju na samoubistvene, ali, nikako to nisu. – Šta to imaš? – upitao je Bekot. Durang rastvori šaku i šerif ugleda nekoliko praznih revolverskih čaura. – Gde si to našao? – začkiljio je čuvar zakona. Poluindijanac pokaza prema stenama. – Tamo – rekao je kratko. – Čije je? – Jedan čovek – pokaza Durang svoj kažiprst i upravi ga uvis. – Samo jedan? – promrmľjao je Bekot. – Kuda je otišao? – Durang pokaza prema gradu. Šerif šakom protrlja svoju gustu bradu, zamišljeno zureći u stene odakle mu je Durang doneo čaure. – To bi mogao da bude napadač? – pitao je više za sebe. Poluindijanac je odmahnuo glavom. – Ne! – nakostrešio se šerif. – A zašto ne? – Čovek je pucao u drvo – kazao je. – Drvo? – Vežbao – objasnio je Durang. – Prokletstvo! – opsovao je Bekot. – Ti si zaista škrt na rečima. Kao da su ti zlatne. Šta je vežbao? Gađao u drvo? – Durang klimnu glavom. Bekot promućka čaure u zatvorenoj šaci, kao da im odmerava težinu. – To nije dokaz – rekao je. Durang sleže ramenima.

– Nekoga moramo imati, Durang – značajno je kazao šerif. – Tri mrtvaca se ne mogu samo tek tako pokopati, a da Van Beren nema svoga ubicu. Naći ćemo tog momka koji je pucao blizu kočije... – Durangovo lice je ostalo neizmenjeno, ali je Bekot pretpostavljao da se on intimno ne slaže s njegovom teorijom. – Naći ćemo ga i pritisnuti – nastavio je šerif. – Sigurno je u gradu. Možda i onaj stranac ima veze s tim?

– Onda ne bi došao i javio – reče Durang. – Znam da si to odmah pomislio –

isceri se Bekot. – Ipak, njegovo lice mi se ne dopada. Opasno je! – Mešanac je ču-
tao. Zatim je, ne čekajući na šerifa, podi-
gao prvi leš i poneo ga prema kolima.

*

Srećom, Rip Olson nije ušao u Van Beren odmah, inače bi ga mnogi zapazili. Dok se šerif raspitivao o strancima koji su u međuvremenu stizali u Van Beren i uzalud se nadao da će neko naići, Olson se zaustavio na ranču „Rog“. Bio je bez ijednog centa u džepu, umoran, gladan, željan krova nad glavom. Nadao se da će naići bilo kakav posao, ali nije svojim izgledom ulivao poverenje. U tim krajevima traženi su snažni, vični momci za najteže poslove. Dečaci Ripovih godina nisu interesovali vlasnike. Nadzornik „Roga“ bio je Tomi Kleg. Na prvi pogled je odavao utisak grubijana, sav izbrazdan ožiljcima i borama, preplanuo, mršav i žilav, bez osmeha i ljubaznosti u rečima. Guste obrve bile su mu stalno sastavljene nad sivim očima, košulja ulepljena znojem, čizme u debelom sloju prašine. Kada je Olson nailazio, Kleg je upravo motao laso. Odmerio je dečaka praznim pogledom, nisu mu se svideli njegov izgužvani šešir, kaput koji je visio na leđima, prljave nogavice i čizme neočišćene najmanje nedelju dana. Međutim, lice mu nije bilo nesimpatično. Naročito pogled. Gledao je nadzornika pravo u oči.

– Tražim neki posao – rekao je dečak, ispustivši najpre težak uzdah.

– Kakav? – upitao je Kleg spustivši pogled na laso. – Bilo kakav... – Šta umeš? – Rip je razmišljao. Ima li smisla lagati? On zapravo nije umeo ništa određeno. Ništa što bi zadovoljilo ljude na ranču. Nadzornik se nalazio pored velike drvene

ograde koja je opasivala „Rog“ sa svih strana. Zgrade su se nalazile nešto dalje. Rip je zamišljao veliku kuhinju, dugi sto pun jela u velikim činijama i vrućeg hleba.

– Ne umem ništa posebno – rekao je najzad. Kleg podiže obrve. – Oko krava? – Ne! – Kroćenje konja? – Ni to. – Nadzornik je slegnuo ramenima stavljajući laso preko ruke. – Radio bih bilo šta – rekao je Rip. – Umeš li s tim? – pokazao je Kleg na dečakov kolt. – Ništa naročito – priznao je ovaj. – Jesi li gladan? – Rip je klimnuo glavom lako crveneći. – Niko te ne juri? – Ne, zasada – glasio je brz odgovor. Kleg pokaza prema zgradama. – Naći ćemo nešto u kuhinji – rekao je. – A što se posla tiče... videćemo kada dođe mister Larkin. On je gazda.

– Ne bih voleo da jedem, a da to ne odradim – rekao je Rip.

– Gle, poštenjačine! – iskreno se iznenadio nadzornik. – Mislio sam da je tvoj soj odavno izumro... Hajde, svidaš mi se. Naći ću nešto za tebe.

*

Poslednji događaj s kočijom iz Maskodžija bio je glavna tema razgovora u Van Berenu. Te večeri, u salunima se stalno raspredalo o tome. Bilo je puno zagonetki u vezi događaja. Ljudi su se pitali ko je treći čovek, neznanač koji je pao zajedno sa vozačem i njegovim oružanim pratiocem. Zatim, bilo je tu nečega u vezi šerifa. Tapkao je u mestu s istragom, a bankar ga je saletao svakih deset minuta pitanjima da li je nešto otkrio ili nije. Niko nije mogao da sazna pravu istinu. Bak Bekot bio je veoma ćutljiv, a bankar je izbegavao i najbliže prijatelje. U „Duplom sedlu“ nalazio se stranac koji je prvi doneo vest o zločinu u klancu. Po načinu na koji je

mešao karte, odmah su znali da je među njima kockar od glave do pete. Niko se nije usudio da sedne za njegov sto. A, ni on se nije potudio da nekoga nađe. „Duplo sedlo“ pripadalo je Kirku Bučaku. Svoj salun je nazvao tim imenom više iz šale nego što je imao veze sa sedlom. U stvari, govorio je Bučak, ko izađe iz njegovog saluna onako nakresan, vidi dva svoja sedla umesto jednog. Dugi šank bio je načičkan posetiocima. Ljudi su radije raspredali priče stojeći za šankom, nego za stolom. Svetiljke okačene o stubove šarale su prostorije u polusenke, osvetljavajući pojedine delove sasvim lepo, dok je druge bacao u tamu. Bila je zapara. Čak i u košuljama, ljudi su mirisali na znoj, mokrih lica. Srećom, Bučak je imao čime da ih rashladi, pivom! Viski su pile okorele pijanice. Brendi, samo Dok Holidej. Čitav sat on je sedeo sam za stolom sa tek otvorenim špilom karata. Oni koji su ga još ranije videli kada je ulazio u salun, pričali su drugima da takve koltove nisu nikada dosada videli. Drške s ukrasima od slonovače, nisko pripasani o crni opasač sa šarama, pristajali su mu kao saliveni. Tako je jedna tajna prispela u Van Beren, a da niko, pa ni Bak Bekot nije ni stigao ni umeo da objasni. Ispred salunskih, širom otvorenih vrata nalazilo se nekoliko stolica – ljuljaški. Njih su zapošeli stariji gosti, stalni posetioci saluna. Rojevi sitnih mušica obletali su oko svetiljki. Nebo nad zapadom imalo je tamnoljubičastu boju. Ni daška vetra. Kockasti kaput bankara Roda Skrajbnera zabelasao se sredinom glavne ulice i utišao razgovor na tremu. Čovek koji je u „Duplo sedlo“ kročio možda dva puta u životu, ove večeri se uputio prema krčmi, dimu i žagoru.

– Helou, Rode – oslovio ga je jedan na tremu, pridivljući se sa stolice. – Otkuda ti ovde? – Bankar je samo pogledom okrz-

nuo čoveka i produžio. Ljudi su se zgedali. – Šta mu je? – Takav je bio ceo dan – komentarisao je drugi. – Izgubljen... – Neka sam proklet – dodao je sa strane gologlav, proćelav, debeljko – ako znam kakve on veze ima s onom kočijom? – Tajgert je čuo da je kazao šerifu da je platio da kočija dođe prazna iz Maskodžija. – Zašto? – Ne znam... – Ima tu nečeg! – I vikao je stalno kako je upropašćen! Da mu nisu prevozili kasu s dolarima? – Jedino bi od toga i umro... – Bankar nije čuo poslednje delove razgovora. Već se našao u salunu i s ulaza bacio pogled prema stolovima. Tražio je nekoga. Pogledi prisutnih počivali su na njemu. Skrajbner je bio sveže obrijan, utegnuto, sa kravatom i čistom belom košuljom, ali... nedostajali su onaj njegov stari sjaj u očima, podignuta brada, ruka prinešena cilindru u znak pozdrava ili otpozdrava. Nešto je slomilo starog, žilavog vanberenskog bankara. Nešto mu je povilo ramena, ugasilo blesak u očima. „Kaliifornija“ šešir Doka Holideja odskakao je u prostoriji, oblikom i bojom. Bio mu je okrenut leđima, ali su se za trenutak pogledali u velikom ogledalu na zidu, preko puta. Bankar se nije osvrtao ni na poglede ni na tihe pozdrave poznanika. Kockarev sto je imao tri slobodne stolice. Bankar je seo preko puta, začudo, bez ikakvog pitanja i izvinjenja. Holidej ga nije ni pogledao. Pušio je cigaretu, dopola ispijen brendi u čaši od kristala svetlucaje poput zvezdica, pod svetiljkom koja je visila na obližnjem stubu i lice slavnog strelca bacala u senku. Bankar je nervozno sklopio prste.

– Nisam sposoban da budem učtiv – rekao je tihim glasom, dok mu je brada zadrhtala. – Možda me ne razumete... ali me bar saslušajte... – Džordžijanac je odbacio kartu od sebe, vrteći glavom.

– Šerif je obilazio teren, ali, nije našao ništa naročito – nastavio je bankar. – Durang kaže da ima tragova, ali, da se jedan gubi u kamenjaru, a drugi prema ranču „Rog“.

– Drugi? – odsutno se uplete kockar. – Koji drugi?

– Neko je ostavio gomilu čaura na jednoj zaravni. Njega sada lovi Bekot. Možda je taj ubica... – Holidej se malo uspravio i svetlost mu obasja lice. Ledenoplave oči zaronile su bankaru u lice, kao sečivo glečerskih ivica. – Mora da imate pametnog šerifa – primeti. Bankar je osetio ironiju u strančevom glasu. – Boljeg nismo našli – slegnuo je ramenima. – Van Beren je pre dve godine bio leglo neradnika, protuva i lupeža. Nije imao ni banku. Ljudi su držali novac kod kuće, a mnogi lupeži su to znali i napadali, pljačkali i palili. Dva šerifa su došla na naš poziv, i otišla posle samo desetak dana službovanja. Onda je naišao Bak Bekot. Nije tražio veliku platu, samo određene ruke... I, očistio je Van Beren za nedelju dana. Ne znam kako mu je uspeo, ali, tako je bilo! Bio nam je dobar, možda malo nastrani, ali, boljeg nikada nismo imali.

– Sa dva oka bio bi nenadmašan – rekao je kockar. – I jedno mu je dovoljno. Ali, nisam došao da vas gnjavim zbog Bekota. Već, zbog kočije... – Ruda? – Bankar je klimnuo glavom. – Kada ste vi naišli, nije je bilo na kolima, zar ne? – Tačno! – To znači da su je napadači poneli sa sobom – uzdahnio je bankar. – Nije mi samo jasno kako su znali...

– Meni mnogo štošta nije jasno – rekao je i kockar. – Znam! Reći ću vam... Ta ruda bila je zlatna. – Iako je to kazao tiho, Holideju se učinilo da mu je u ušima zazvonilo. Šali li se to bankar ili ne? Uzdržao se od svakog komentara i vratio pogled na karte. – Znam da zvuči neverovatno – nas-

tavio je bankar, osvrnuvši se oko sebe. – Ali, specijalno je urađena za prenos zlatnih poluga iz Tulse, od mog bivšeg ortaka Dika Vandereka. – Prilično neobičan transport – odazvao se kockar. – Ali, što bi se to mene ticalo? Ja sam za vas stranac, kao i vi za mene. U prolazu sam. Ne interesuju me vaše priče... – Bankar se nije pokolebao. – Možda ni sam ne znam zašto vam sve ovo govorim – rekao je najzad. – Ovaj kraj nije imao banku i ja sam napustio ortakluk u Tulsi da bih osvojio ovaj teren. Shvatate? Bila je to šansa za mene i za ljude u gradu i okolnim rančevima. Poneo sam nešto gotovine, s tim da glavni deo donesem onda kada budem siguran da će posao krenuti onako kako meni odgovara.

– Krenulo je?

– Da. Dve godine sam ulagao u svoje ime i firmu. A onda sam javio Vandereku da mi pošalje moj deo. Nije malo, mister, pola miliona dolara u zlatu! Pola! – Kockar je najzad mogao da shvati koliko je bankar bio očajan. Toliki novac zavrteo bi glavu svakome. Zapravo, suma je zvučala neverovatno! Bankar je stavio glavu u šake. Pri tome mu se koža zategla, oko očiju je izazvala pravu navalu bora, pa je bankar za trenutak izgledao bar deset godina stariji. – Drukčije nisam mogao... U bilo kakvom sanduku ili torbi, izazvalo bi sumnju. Sa Vanderekom sam se dogovorio kako ćemo. On je pristao, ali nerado. Po njemu, najbolje bi bilo da lično prati pošiljku. Ja sam ga uverio da ovu „podvalu“ niko neće otkriti. U drvenu gredu smo stavili poluge, zatvorili i okovali. Izgledala je kao i svaka druga. – Zar je prošla put od Tulse do Tule? – Da bi sve izgledalo neupadljivo, ja sam kočiju naručio praznu pod izgovorom da hoću da uložim u otvaranje poštanske linije Maskodži – Van Beren – Kamero Krosing. Poslao

sam i dva čoveka po nju u Tulsu, vozača Elija Šerona i kao stražara Duka Egota. – Oni naravno o tome nisu znali ništa? – zainteresovao se kockar. – Ne, nisu... – Da li je uopšte bilo zlato u rudi? – Bankar se uspravio. – Sumnjate u mog ortaka? – upita s negodovanjem. – Pa, petnaest godina se znamo. Osim toga, imam sve papire, ceo iznos, ugovore... A ako mi ne bi poslao, to bi značilo... Ne, dajem obe ruke da je glupo na tako nešto i pomisliti. – Vi ste sigurno i o tome mislili? – Jesam. – Ko je još znao za pošiljku? – Sudija Li Munro. I šerif... – Šerif? – Svakako! Morao sam reći o čemu se radi. Neko je trebalo da brine o tolikom novcu dok ga ne smestim na sigurno mesto. – Holidej je skupio karte i zadržao špil među prstima. – Pola miliona dolara, mister Skrajbnere... Od toga bi poludelo deset šerifa, a ne jedan.

– Sumnjate na... – To nije moj posao – odmahnuo je rukom Dok. – Ali, toliki novac vuče za sobom zlo. Nije trebalo da ga dirate iz Tulse. – Zašto? Time se bave i ostali bankari. Granaju svoje poslove u raznim krajevima. Zašto bih ja bio izuzetak? A što se tiče Bekota i ranije sam mu poveravao slične stvari. Uvek je bio na svom mestu. – Ali, tada nije bilo u pitanju pola miliona? – Ne. Zato sam to rekao i sudiji Munrou. – Na vašem mestu, ne bih nikome verovao – posavetovao ga je Holidej. – To nije važno – prasnu bankar. – Zlata nema! Odneto je. Bez obzira na koga sumnjao, nemam dokaza! Ako se ne pronađe u roku do dvadeset i četiri sata, neko će ga pretopiti i odneti! Shvatate li? – Da! – Nemam vremena da tražim detektive. Jedina nada ste mi Bekot... i vi. – Ja? – Mislim da mi možete pomoći. – Ne mešam se u posao šerifa. – Ni on neće mnogo učiniti sam. – Ne tiče me se, mister Skrajbnere. Znae šta? – Šta? – Smešni ste. Zar se poveravate svakom strancu? Možda

sam ja bio taj koji je odneo rudu? – Ne verujem. – Kako znate? – Osećam... Vi ste čovek koji se ne plaši ničega i koji ume da misli. Ne interesuje me vaše ime, samo novac. Pola miliona dolara, o kojima će biti obavešteni savezni maršal i sve banke u Arkanzasu. Ali... to mi je slaba uteha. Imate deset posto ako ga pronađete.

– Samo gubite vreme. – Ipak... – Zašto ne objavite nagradu? – bankar se slabo osmehnu. – Mislite ozbiljno? Onda nika da ne bih dobio svoje zlato, a mnogi bi u traganju za njim izgubili živce i živote.

– Šta kaže Bekot? – Njuška okolo, ali, ništa više. Sleže ramenima. Nema od čega da počne. – Može početi od sebe... Ili od sudije? – Nemate pravo da ih sumnjičite... U vreme kada je kočija bila napadnuta, Bekot je bio kod sudije da se dogovore oko sledećih izbora za šerifa. To je za dve nedelje. – Da ipak niste javili Pinkertonu? – upita kockar. – Mislite na onog detektiva? Nemam pojma otkuda se on našao na kočiji. Verovatno slučajno. – Nekoga je tražio, sigurno. – Zlato nije. Ali, govorili smo o... – Zaboravite. Ne dolazi u obzir. – Bankar nije izgledao kao čovek koji se povlači brzo. Samo je uzdahnio i približio glavu Holideju. – Moram vam priznati da znam ko ste – reče. – Zaista? – Da? Naš učitelj, Pejdi Stons skuplja razne novine i u nekim starim brojevima naišao je na vašu sliku. Rekao je da to samo vi možete da budete... Dok Holidej!

– Ne poričem. Pa?

– U tim novinama je toliko napisano da čovek ne poveruje. Da li ste zaista tako brzi, hladnokrvni i nemilosrdni? – Ako verujete novinama, ne pitajte mene, mister. Možda ću svratiti do vašeg učitelja da se uverim kakav sam u stvari. – Zavisi kakvim vas ljudi vide. – Navikao sam da ne budem u lepim bojama. Zato je najbolje da me ostavite ne miru, mister Skra-

jbnere. Igra mi se poker. – Ako se predomislite do ujutru... moja ponuda važi. Šerifu nisam obećao ništa. Njegova je dužnost da traga. – Holidej je izgleda odmah zaboravio na bankara. Ovaj je teškog srca ostavio salun. Otišao je neobavljenog posla. Izgleda da nagrada nije interesovala Džordžijanca. Ni molbe, ni očajanje. Šta onda?

Kasno te večeri, Dok Holidej je napustio zadimljenu krčmu i izašao na verandu. Stolice za ljuľanje odavno su bile prazne. Nešto svežine došlo je sa pojavom zvezda. Vlasnik „Duplog sedla“ pogasio je svetiljke na verandi, ostavljajući samo jednu, da oko nje kružе leptirice. Vitka figura čoveka iz Džordžije ostala je prikovana za daščani pod, okrenuta tamі druge strane ulice. Žar cigarete mu se polako smanjivao i nestajao. On zadenu palčeve za pojas i nasloni se na stub. Njegova sudbina bila je ukleta. Gdegod se pojavljivao, počinjale su tuđe, ili sopstvene nevolje. Malo je bilo gradova i mesta gde ime Dok Holideja nije značilo ništa. I ovde, u Van Berenu, na granici prema Oklahomi, našao se neko da pokaže prstom na njega: To je čuveni kockar i revolveraš! Bankar Rod Skrajbner je pomislio da će slavnog strelca privući cifra od pedeset hiljada dolara. Ali, Holidej nikome nije stavljao u službu svoj kolt. Lutanja su mogla da privuku nekog mladog provincijalca, ali, njega više ne. Prostranstva Zapada, međutim, kao da nisu želela pod svojim nebom da prime ukletog kockara, kao da su ga se odricali i gradovi, i prerije i nebo. Nigde nije bilo kutka za predah. Poker, zadimljeni saluni, miris baruta, i opet kretanja u nepoznato. On izvadi cigaretu iz pozlaćene tabakere i odsutno je stavi u ugao usta. Šta ga se ticao šerif Van Berena, bankar kome su uzeli pola miliona dolara, ceo taj svet koji nije poznavao, i pored koga je samo pro-

lazio! Ništa ga se nije ticalo. Želeo je samo da ga ostave na miru, da se niklovane cevi njegovih „linkolna“ ohlade makar nekoliko dana. Da bez straha za svoja leđa udahne suvi vazduh Zapada. Ali, nije se moglo... Kresnuo je šibicu i pripalio cigaretu. – Pazite, Dok!

Kockar skliznu niz stub, vadeći desni kolt. Istog trenа narandžasti plamičak izbi iz mraka na istoj strani ulice i zasu ga iverje sa salunskog stuba. Jednom, dva puta... Holidej se dočeka na levi lakat i uzvrativatom prema nizu gradskih kuća. Tamo, sa nekog ugla, neko je poželio da mu smrsi konce. Onda se sve utišalo. Nečiji koraci su se već gubili na drugoj strani. Zaseđa nije uspela. Holidej je ostao na nogama... On obrnu kolt oko kažiprsta i u saltu ga vrati u korice.

Čovek koji ga je viknuo po imenu, i, činilo se, spasao mu život, polako i bojažljivo se ukazao u polutami, šešira nabijenog na čelo. Setio se. Bio je to dečak koji je nedaleko od Van Berena vežbao ciljanje u pobodene grančice. Momak iz Sinsinatija, ako ga je pamćenje dobro služilo. Rip Olson je nekoliko trenutaka zurio u Holideja, a onda pošao da šmugne prema svome konju.

– Čekaj! – zaustavi ga kockar. Iz saluna su pohrlili ljudi samo do ulaza. Nisu znali na koga je pucano i da li je opasnost prošla. A onda su ugledali stranca kako izmiče van njihovih pogleda. Olson je sačekao kockara kraj svog mrkova, držeći u rukama uzde. – Ti si me pozvao? – upitao je Dok. – Jesam! – Šta si video? – Senku... Zablistala je cev, ali, vi to niste mogli da primetite sa trema... – Holidej pogleda na tu stranu. – Ma ko da je – reče – odmakao je daleko. Šta radiš u ovo doba?

– Dosađujem se – odgovorio je Rip. – Našao sam posao na ranču „Rog“ – Dalas? – Da! – Ovdašnji šerif te traži. Misli da

si ti pobio one ljude iz kočije. – Dečak je s nevericom pogledao u kockara. – Ja? – skoro se nasmejao. – Ja pobio? Kada to? – Danas u podne. Ali, ne brini, proći će ga to već, bar dok se bankar malo smiri. Otkuda znaš ko sam? – Rip pomače obod svoga šešira naviše. – Rekao sam vam... čitao sam jedan članak i video crtež. Nisam ni sanjao da ću vas videti uživo.

– Malo je trebalo da me vidiš mrtvog – dodao je kockar, okrenuvši se prema mestu odakle se oglasio nepoznati strelac. – Mogu li da ti pomognem? – Ništa mi ne treba – važno se ispravi dečak. – Imam posao, a dobio sam i nešto para unapred. – Onda si počeo – klimnu glavom Dok. Ripov pogled se spusti prema Dokovom opasaču. – Voleo bih da potežem kao vi – priznao je najzad. Čak i u polutami, dečakove oči su sijale oduševljenjem i divljenjem. Ali, kockarevo lice ostalo je hladno, skoro bezosećajno. – A ja bih voleo da nikada to nisam naučio – reče. – Drži se svoga posla i čistog obraza. – Naučiću ja to već – zamišljeno izusti Rip. – Moram da budem spreman za Adlera i Daftija... – Zatim je uzjahao konja. Holidej ga je ispratio pogledom. Onda je lagano krenuo niz ulicu, prema zgradi odakle su sevnuli revolverski plamićci. Kao što je i pretpostavljao, osim nekoliko otisaka čizama nije našao ništa. Ko je to mogao da bude? Ima li to veze sa kočijom iz Maskodžija i zlatom Roda Skrajbnara? Kada je već pomislio da je zaista čudno da se čuvar zakona ne pojavljuje kada se u njegovom gradu razleže pucnjava, Bak Bekot je izronio iz tame, praćen još jednim čovekom. Ovoga puta za Holideja nije bilo iznenađenja. Kolt mu je bio u ruci.

Bekot podiže ruke, s ironičnim pogledom i osmejkom. – Nervozni ste, mister? – upitao je jednooki šerif. Ima li malo-predašnja pucnjava veze sa vama?

– Izgleda da to dobro znate – primetio je Dok.

– Znači ima. Ko je pucao? – Možda isti onak koji nosi na duši tri čoveka iz kočije?

– Šta vi o tome znate? – umešao se Beketov pratilac. – A ko ste vi? Možda sudija Munro? – Tačno! Da se nismo već negde sreli? – Li Munro, vanberenski sudija s velikim podočnjacima i jako izraženom donjom usnom, podozrivo je fiksirao stranca u crnom odelu i blistavobeljoj košulji sa riševima. Sudija je nosio klasično odelo sa prslukom, polucilinder i kravatu sa zlatnom iglom probodenom po sredini. Bio je mršav, žilav, nekako spečen, i smeškao se usiljenim izveštačenim osmehom. Međutim, ovaj duet sa poledinom koja se zvala zakon, nije uzbudio Doka Holideja.

– Srećem mnoge ljude, sudijo – rekao je kockar. – Neki prođu pored mene, neki zastanu, neki se vrate...

Bekot se namršti. Njegovo zdravo oko blesnu u tami. – Sa sudijom biste morali da budete učtiviji! – nakostrešio se šerif. – Uhapsićete me? – izazivao je Dok. Njemu se šerif nije sviđao od samog početka. – Ostavi to, Bak – povuče ga sudija natrag. – Imamo prečeg posla. Jedino ako i mister... mister bezimeni ne ide na tvoj spisak sumnjivih? – Imamo jednog osumnjičenog – dodao je Bekot. – Mlad je, ali može da visi. To je jedini stranac osim vas, mister. Pobegao je na ranč „Rog“ i zaposlio se, ali sam mu ušao u trag...

– Zar dečaka? – izlete kockaru. Nije verovao u takvu mogućnost. Bekot ga je, znači uhapsio pre nekoliko minuta. A razgovarali su, i nijednom ni drugom nije palo na pamet da će jednooki zvezdonosac osumnjičiti dečaka za takav masakr. – Da mu niste prikačili ubistvo, šerife?

– Zar ga poznajete? – značajno će sudija. – Izgleda – podigoše se Bekotove obrve.

– Zatekao sam ga da vežba pucanje – lagano je izgovorio Dok. – Ne izgleda nimalo krvoločno? – To ćemo videti na sudu – primetio je Munro. – Sudija koji mu bude sudio, sigurno je velika budala! – Ako nemate ništa protiv, mister, ja ću biti sudija – isprsi se Munro, a smešak mu se zbrisa sa usta kao vodom opran. – Ubuduće pazite šta govorite ako ne mislite i vas da optužimo! – Stvarno? Kako bi glasila optužnica? – Naći ćemo već način – ponovo se na Munrove usne vratio zluradi smešak. – Na tom mestu, u to vreme, samo ste se zatekli dečak i vi. Olson je priznao da je tamo bio, da je vežbao... I vi potvrđujete njegovu priču, ali, možda je to vaš dogovor? – Holidej je začutao. Sudija je to shvatio kao povlačenje i pritvorno se naklonio. – Bilo mi je drago, mister... mister...?

– Holidej. Dok Holidej, sudijo! – Lice Lia Munroa potamne. Ruka na polucilindru mu zadrhta. A Bak Bekot ustuknu, kao da je nagazio zvečarku i šaka mu pade na „pismejker“. Kockar prekrsti ruke. – Holidej? – promuca Munro. – Niste valjda onaj...

– Ja sam sve što hoćete – prekide ga Dok – ali, činite glupost što mučite dečaka kada i sami dobro znate da je nevin. Ako tražite žrtvu, zašto ne pokušate sa mnomo? – Trebalo je da znam ko ste – nastavi sudija. – Dovoljno je da pogledam koltove... – Zašto bismo gledali? – zakrešta Bekot. – Mister Holidej će odjahati jutru. Vrlo rano. A ako to ne učini... – Ako? – Bekot položi ruku na kundak svog oružja. Kockar se i ne pomeri. Zvezda na prsima jednookog šerifa nije mu značila ništa. Bilo je dovoljno da je sam pred sobom čist, da nije uradio ništa nezakonito osim što je pomenuo svoje ime.

Sudija Munro po drugi put zaustavi Bekota. – Još nije učinio ništa, Bak – re-

kao je tiho. – Pripazićeš na njega, i to je sve. – A šta je s mojim napadačem, šerife? – upita kockar. – Pred vašim očima se puca na nedužne ljude... – Ko mi garantuje da ste nedužni? – zareža bekot. – Možda ste nekome skinuli kožu s leđa u pokeru, pa vam se sveti?

– Nisam igrao poker u Van Bërenu – dobaci Holidej. – I, nemojte. Ovde nema mesta za profesionalce. Ako ste sudiji simpatični, meni niste. Odjašite u podne. Najkasnije!

– Podne je daleko, šerife – okrenuo se kockar na drugu stranu. – Odjahaću onda kada ja to budem hteo. A možda i mnogo kasnije. – Šta to znači? – podigoše se Bekotova ramena.

– Otići ću kada onaj dečko bude slobodan. – To nećete dočekati – zapreti Bekot. – Mali će propevati o onome što nas interesuje. – Holidej je preko ramena odmerio jednookog zvezdonosca. – Ako mislite da će posao oko pošiljke iz Tulse umešan i četvrti, pored njih i bankara, Holidej je već nestao. Šerifove pesnice se stegoše od besa. – Skrajbner se izlajao i njemu – prasnuo je, pozelenevši – a od mene zahteva da preduzmem nešto! Zar je poludeo? Umešao je i običnog revolveraša i kockara u to! – Možda ga je i angažovao? – podseti ga sudija zamišljeno. – Ne volim da ga vidim u gradu – režao je šerif – sada pogotovu. Najradije bih ga strpao iza rešetaka. – Ili ubio? – podrugnu se Munro. – Ali, njega nije lako ubiti. – Šerif je zurio u mrak koji je progutao u tamnoodevenog čoveka iz Džordžije. Pogled mu je bio ispunjen mržnjom.

*

Rip Olson se našao u ćeliji, sa rukama na hladnim šipkama. Još nije bio svestan gde se nalazi. Kao da se radilo o nekom drugom, a ne o njemu. Šerif ga je sačekao na izlazu iz grada i zapitao šta radi i kako se zove. Rekao mu je istinu. A tada je šerif izvukao kolt i rekao mu da je uhapšen. Dečak nije stigao ni da pita o čemu se radi, a ostao je bez svog opasača i bez konja. Posrtao je ispred uperene cevi „pismejkera“. Došlo mu je da zaplače. Uz put mu je ispao šešir ali mu Bekot nije dao da ga podigne. Kada se veliki ključ u bravi okrenuo i kada je oko njega zacarila tišina, Rip je postao svestan da je u nevolji. Setio se Holidejevih reči da ga traže kao osumnjičenog za neka ubistva. On nije znao ni ko je mrtav, ni gde, ni zašto, a već su mu zapretili konopcem! Počeo je da treska rešetke i da viče. Niko ga nije čuo. Klonuo je na drveni sanduk koji je služio kao ležaj i zaplakao. Bio je sam na svetlu. Niotkuda se nije mogao nadati pomoći. Sudbina nije bila naklonjena beguncu iz Sinsinatija. Pa ipak...

*

Rano ujutru, čovek iz Džordžije je pojačao svoga šarca i uputio se prema Skrajnerovoj banci. Bila je zatvorena. Nije ga našao ni kod kuće. Stara crnkinja obavestila je Doka da je bankar otišao kod učitelja Stonsa. Van Beren se tek budio. Otvarena su vrata, prozori, tu i tamo se čuo razgovor, bat čizama, dovikivanje, a plavu izmaglicu jutra proredili su zraci s istoka. Slavnog kockara pratile su oči Baka Bekota. Šerif je izgledao prilično mrzovoljan i podnaduo. Kao da cele noći nije ni oka sklopio. Čizme su mu bile prašnjave, ruka zarpljana zemljom, lice i kosa

ulepljeni od već sasušenog znoja. Noge je držao na stolu i posmatrao ulicu. Njegov zatvorenik je sklopčan spavao na tvrdom ležaju. Bekot je posmatrao vitkog jahača, prsti su mu se grčili oko drške „pismejkera“, imao je odličan ugao odakle bi ga poslao na onaj svet i tako se oslobodio napasti. Holidej je prošao pored šerifove kancelarije, svestan da ga ovja posmatra. Izazov je bio bačen. Tog jutro, on bi verovatno bio na putu za Maskodži. Ali, Bak Bekot je napravio grešku kada je uhapsio dečaka. Rip Olson je na neki način spasao život kockaru. Trebalo je sada učiniti nešto za njega. Kuća učitelja Stonsa nalazila se u samom školskom dvorištu. Bila je velika i prostrana, sa velikim stepeništem i polukružnim tremom iznad ulaznih dvokrilnih vrata. Veliko zvono bilo je smešteno na samom ulazu. Dok sjaha i pusti ždrepcu da sam potraži mesto za sebe. Zatim je raskopčao kaput i uputio se stepeništem prema ulazu. Tu se za trenutak okrenuo prema ulici. Ugledao je šerifa oslonjenog o stub.

Igra je počela!

*

Pejdi Stons nije izgledao nimalo zapadnjački. Imao je veliku glavu, grguravu kosu, cvikere na očima i prilično povijena leđa. Nosio je neki kaput kratkih rukava, islužen i krpljen na laktovima, razdrljenu kragu od košulje i tregere kojima je pridržavao široke pantalone. Imao je običaj da malim prstom čačka uši čim ga je nešto posebno interesovalo ili izazvalo. No, iako su ga smatrali aljkavim i trapavim, on je bio veoma načitan i umeo je sa decom. S obzirom da je pre godinu dana imao u školi svega nekoliko učenika, sada se mogao pohvaliti razredom od njih tri-

desetak. Pošto je bio okoreli neženja, takav mu je bio i stan: sobičak sa krevetom, lampom, dve stolice i puno knjiga, starih novina i pribeležaka. Tog jutra bankar Skrajbner ga je skoro isterao iz kreveta. Stons je nekako namestio cvikere i zbunjeno pogledao već izbrijanog i udešenog bankara. Nije bio sam. Prepoznao je i Eda Džerlenda. – Šta se desilo? – promrmljao je Stons i nazuo papuče. – Nećeš valjda opet stare novine, Rode? – Hoću! – Šališ se? Šta te sada mućci, gospode? – Bankar je dograbio stolicu i privukao je postelji po kojoj se muvao učitelj. – Imam nekih problema, učo, a mogu ti reći da imamo posetu u gradu. Doka Holideja! – rekao je. Stons namesti cvikere i zagleda se u bankara, proveravajući ozbiljnost ove izjave. Onda je prstom pročačkao desno uvo. – Dok Holidej? – ponovio je i preneo pogled na Džerlenda. – Šta kaže Bekot na to? – Ne interesuje me – nabusito će bankar. – Umesto da se zabavi oko zločina on sedi u kancelariji i hapsi decu! To nisam očekivao od njega!

– Kakvu decu? – trže se Stons. – Ne tvoju – odmahnuo je rukom bankar. – Sinoć je dočepao jednog malog stranca, nema mu ni osamnaest godina, i strpao ga je u zatvor. Kaže, on je ubio Šerona i Egota! Nebesa! S njim nešto nije u redu! – Ipak će ostati šerif – javio se Džerlend – jer dobro stoji sa sudijom. – Izbori tek predstoje – sleže ramenima bankar. – Samo kada bi Holidej hteo... – Nećete valjda njega za šerifa? – lecnu se Stons. – To bi bio loš primer za moje đake! – Hoću novine u kojima piše nešto o njemu! – prekide ga bankar. A onda dodade. – Mada ne verujem mnogo u njih. Sve same izmišljotine! – Ed Džerlend je skinuo šešir i bacio ga na naslon stolice. – Imam utisak da nešto od nas kriješ, Rode? – kazao je bez okolišenja. Bankar je nestrpljivo odmahnuo

rukom i počeo da prelistava novine. Možda je mogao u nekim napisima da nađe slučaj u kome je slavni kockar iznajmljivao svoj revolver, ili ga bar upotrebljavao protiv nasilnika i pljačkaša. Međutim, priče pisane na tim stranicama više su ličile na legende nego na slikanje pravih događaja. Bankar ljutito odbaci od sebe hrpu novina. – Vraga – rekao je – ništa mi ne može pomoći. Ne znam na koji način da ga privolim da mi pomogne! – Zar toliko žališ za jednom kočijom – zablenu se Stons u bankara. – Zar je nisi osigurao? – Bankar je otvorio usta da mu odgovori, ali, onda je čuo šum iza leđa. Otvarala su se vrata i senka visokog posetioca pala je na njega kao kišni oblak. Bankar je naglo ustao sa stolice ozarivši se osmehom. – Predomislili ste se, Dok? – pitao je. Kockar nije rekao ni „da“ ni „ne“. Pogledao je hrpu starih novina, a onda Stonsa i Džerlenda. Prvi je merio kockara sa ljubopitljivošću svojstvenom ljudima koji vole da saznaju i upoznaju, a drugi sa podozrenjem, ali, ne i neprijateljstvom. Ed Džerlend je jedini od njih trojice nosio revolver. Meštani su ga znali kao poštenog, ali maleroznog čoveka. Propadao je u nekoliko poslova, sa nabavljanjem mesa za pružne radnike u Hort Springsu, sa bodljikavom žicom za farmere oko Kameo Krosinga sa putujućim trgovačkim kolima. Izgleda da nije imao smisla za to. Stao je na svoje noge tek kada mu je Rod Skrajbner ponudio mesto bančinog čuvara. Tu je našao sebe. Nosio je oružje, nalazio se u blizini šaltera, obilazio noću vrata i prozore, a dva puta je omeo sitne pljačkaše da se dočepaju kase. To ga je podstaklo da pomene Skrajbneru kako bi rado prihvatio mesto čuvara zakona kada Bakotu istekne mandat. Bankar ga je podržao, s izvesnom dozom sumnjičavosti: jednooki šerif je dobro izveo akciju čišćenja Van

Berena od nakupljenog ološa i imaće više pristalica nego Džerlend. Međutim, bankar je bio uticajan kod svojih klijenata i ako je hteo, mogao je da im „ulije“ u uši da svoj glas daju Džerlendu.

Skrajbner je pokazao Doku prema svojim prijateljima. – Ovo je Pejdi Stons, učitelj, a ovo Ed Džerlend, možda budući šerif. Jedini protivkandidat Baku Bekotu. – Učitelj je žustro proćakao uvo i drugu ruku pružio prema Holideju. Očekivao je mlitav, hladan dodir, kakav je bio odblesak u ledenim očima, ali, prevario se. Kockarev stisak bio je jednostavan, kratak i snažan. Džerlend se instinktivno podigao sa stolice. Izgledao je visok, naočit, širokih ramena i sa vrlo malo sala oko stomaka. Jedina mana mu je bila retka kosa koja se gubila na temenu a ostajala oko ušiju. Imao je malo iskošene oči, izduženo lice i četvrtastu vilicu. Tanki, potkresani brčići pružali su se duž gornje usne, vidljivo ofarbani. Bankar je propustio kockara da dođe do stola sa novinama. – Sinoć je Bekot zatvorio jednog dečaka – rekao je bankar. – Optužuje ga za prepad na kočiju. – Zato sam i došao – javio se Dok. – Znate ga? – Dugujem mu nešto. Ali, znam sigurno da on nema veze sa kočijom. – Bekot traži krivca po svaku cenu. Ali, to meni lično ne znači ništa. Dečak sigurno nije mogao da zna šta kočija nosi – rekao je bankar. Stons i Džerlend se pogledaše. Bankar je to primetio i lupio šakom po stolu. – Reći ću vam u čemu je stvar! Samo... ne očekujem čuda iz vaših glava. Holidej sigurno nije došao ovde da lista novine?

Kockar je pogledao naslove. U nekoliko brojeva je video opise minulih događaja. Našao je i crtež o kome je pričao Rip Olsson. Gomila starih listova i gomila uspomena... On odsutno prevrnu prašnjave novine na kraju stola. – Pričajte mi o Beko-

tu – reče. – Ako mislite da on ima veze... – Odakle je došao? Kako živi? Ko su mu prijatelji? Sve me interesuje, mister Skrajbnere. Sve!

– Nismo se mnogo raspitivali o njemu – promrmljao je bankar. – Bilo nam je dovoljno da vidimo kako mu polazi za rukom sve što je preduzeo. Rekao nam je... rekao je da je nekada bio šerif u Norfloku, ali, da su mu tamo gradske vlasti sputavale akcije. – Naravno, to niste proverili u Norfloku? – Ne! Sudija Munro mu je prikačio zvezdu i obećao da se neće mešati u način njegovog rada, samo ako Van Beren bude kao nekada miran i bezbedan. Zar sumnjate u našeg šerifa, Dok? – Nisam ništa rekao.

Učitelj je namestio svoje cvikere i najzad napustio krevet. – Mogu vam reći da je Bekot čovek na svom mestu. Znam nekoliko slučajeva da je roditelje primorao da svoju decu pošalju u školu, kod mene... – Holidej se okrenuo prema Džerlendu. – Šta vi kažete na sve to? – Ne znam o čemu se radi ni zbog čega je Skrajbner toliko uzbuđen – neraspoloženo je odgovorio ovaj. – Ali, znam da bismo i samog đavola u to vreme primili za šerifa. Bilo je gadno. – Mislim da ni Bekot nije mnogo raspoložen da ostane šerif – nastavio je bankar. – Zašto? – prenu se Džerlend. – Pre dva dana mi je tražio nešto novca na zajam. Rešio je da obnovi napušteni rudnik kod Bel Flitsa.

– Bekot? Rudar? – nasmejao se Stons. – Šta tamo kopa, trista mu... – Nekada je tu bilo srebro, ali, koliko je meni poznato – odgovorio je bankar – davno je rudnik napušten. Nema tu ni traga od srebra, ali šerif tvrdi da će naći novu žilu.

– Koliko je daleko taj Bel Flits – interesovao se Dok. – Pola sata jahanja na jug. – Ed Džerlend je stavio šešir na glavu, spreman da krene. – Bekot mi ne liči na

rudara – promrmljao je. Holidej se naglo sagnuo. Pažnju mu je privukla jedna strana „Trube Feniksa“ koji je nosio datum od pre dve godine. – Gle! – viknuo je i sam iznenađen. – Šta ste pronašli? – okrenuo se bankar. – Nešto za vas? – Zadržao bih ovo dan ili dva – obratio se Dok Stonsu. – Zadržite koliko hoćete – slegnuo je ramenima učitelj – imaću manje prašine u sobi. – Šta ste to pronašli? – insistirao je bankar. – Kako stojite sa sudijom? – ignorisao je kockar njegovo pitanje. – Zašto?

– Zadržite malo njega i šerifa, dok ja ne pogledam rudnik. – Šta ste naumili? – Holidejevo lice nije obećavalo odgovor. Izašao je bez reči i ostavio u maloj prostoriji tri zbunjena čoveka. – Prokletstvo – javio se Džerlend – ako je taj nekome na vratu, unapred ga žalim. – Ne znam ništa više nego juče – raširio je ruke bankar. – Mi znamo još manje – uperi prst u njega Džerlend. – Šta je s tom kočijom? Da čujemo iz prve ruke, Rode, a ne iz saluna...

*

Puteljak za Bel Flits prekrila je trava. Kao da niko nikada tuda nije prolazio. Paklena vrućina počela je sa ranim jutarnjim časovima. Holidej je zavukao prst u okovratnik i malo olabavio kravatu. Zatim je zbacio peševe kaputa iza kundaka „linkolna“, pomerio obod sa čela prema temenu i zagledao se u polomljenu ispucalu tablu sa natpisom „Bel Flits“. Nebo je bilo prozračno. Jedino su na jugu, iznad Arkanzas Rivera počeli da se stvaraju oblaci kao pena. Kockar je izvadio „Trubu Feniksa“ i bacio pogled na sliku i potpis. Sada mu je ponešto bilo jasno. Trebalo je još da pronađe poslednji beočug u tom lancu. A pretpostavljao je da se nalazi u napuštenom rudniku. Posle toga, mogao

je da se vrati u Van Beren i da se vidi sa Ripom Olsonom. Kada je razmakao nisko granje drveća, koje se skoro spajalo sa šipražjem, ukazala se ledina od žute zemlje. Na njenom kraju u brdo usečen, nalazio se otvor starog rudnika srebra. Holidej sjaha sa Miga i ostavi ga da čupka zakrčljaju travu. Ugledao je polovinu nekih starih vrata pobodenih u zemlju. Na njima je bilo svežom, crvenom bojom napisao: „Privatan posed. Pucam bez opomene“.

Kockar je zastao. Ako je ovo upozorenje bilo delo Baka Bekota, onda je jednooki šerif imao debelih razloga da čuva svoje rudarsko okno od koga su svi redom dizali ruke. Ako je šerif ostavio nekoga da mu čuva ulaz u rudnik, onda mu je našao dobro mesto. Jer, kockar nije mogao da vidi nijedno živo biće u okolini. Iznad ulaza se nadvijalo žbunje, s obe strane ledine pružali su se grmlje, nisko drveće i visoka trava. Ni ždrebac nije izgledao uznemiren. Holidej je nastavio da se približava oknu. Ulaz su podupirale već popucale grede, iz pukotina se krunila spečena, mrka zemlja. Umesto šina za vagonete, sada se video samo njihov trag, paralelna međa od trave i čičkova. Šerif izgleda nije mnogo ulagao u rudnik, osim nekoliko novih greda. Holidej je prešao rukom po njima. Vazduh unutra bio je zagušljiv, na svaki korak odgovaralo je osipanje zemlje. Hodnik je bio dug, nizak, kao da nije imao kraja. U jednom uglu video je nekoliko pijuka, zarđalih i dopola prekrivenih osušenim muljem i peskom. Holidej se nije zadržao dugo. Vratio se natrag, prema otvoru spolja koji je bleštao tako da je na trenutak ostao zatvorenih očiju. Čuo je zatim rzanje svog Miga, a onda... Pucanj! Puščana kugla bila je ispaljena iz blizine. Očešala mu je rukav i zabila se u gredu. Nije ni pokušao da se maši koltova. Video je nečiju glavu iznad sebe, iznad samog

ulaza. Udaljio je ruke od bokova i polako izašao na čistinu. Ne, to nije bio šerif. Neko nepoznato, bradato lice sa tupim izrazom ciljalo je u njega, sa zlobnim smeškom na ustima. – Halo! – oglasio se momak s puškom, ne skidajući oko s nišana. Holidej je samo klimnuo glavom. – Tražiš nekoga, momče? – pitao je ovaj dalje. – Hoćeš da malo popričamo, ili da ti odmah prosviram tikvu? Priznaj! – Imao je dobar položaj, sunce mu je udaralo u leđa, a kockaru u oči. Na glavi mu se nalazila neka traperska kapa od dabrovog krzna, čiji je rep padao preko levog uva. Kada se cerio, pokazivao je vilicu sa svega nekoliko zuba. Imao je velike uši, prljavu dugu kosu i maramu koja je izgubila boju od natopljenog znoja.

– Tražim šerifa – dobacio je kockar. – Hej? Zar šerifi rastu u rudnicima, momče? Da nisi zalutao? Ima tamo jedna tabla, pročitao si je? – Jesam! – Onda, znaš šta te čeka? – To ćeš mi ti reći. – Da mi nije ovde dosadno, ubio bih te odmah. Ali, ne pokušavaj ništa. Samo stoj tu, da te vidim... Kako se zoveš? – Holidej je ćutao. – Nisi baš pričljiv... Ja sam Delber Deni. Imam zadatak da čuvam ovaj rudnik i da pucam na svakoga ko mu se približi. Mada ne razumem šta će šerifu ova rupetina bez ičega? – Koliko ti je platio za stražarenje? – pitao je Dok. – Dvadeset dolara na dan. – Daću ti duplo da siđeš odatle – predložio je Holidej. Denijevo lice se uozbilji. – Stvarno? – upita. – Da vidim novac.

Holidej poseže rukom pod kaput, ali ga čovek preduhitri. – Samo lagano! I sa dva prsta, inače... – Imam to na umu – složi se kockar. On polako izvuče svežanj novčanica koji u Denijevim očima napravi čitav plotun pohlepe i zavisti. – Tu ima više od četrdest dolara – rekao je suvog grla. – Ima. – Koliko? – Možda pedeset... Možda i više? – Čovekov jezik izmili iz krezu-

bih usta i opisa nekoliko lukova po ispućalim usnama. – Tebi to ionako više neće trebati – rekao je i bolje se namestio u svom zaklonu. – Imaću tvoje pare za koje šerif neće saznati, a Bekot će me možda nagraditi ako te ubijem? – Hoće – složio se kockar – metkom u čelo. – Zatim je nehajno vratio novac u džep. Delber Deni je zurio u Holideja, uplašen da će gomila dolara nestati nekim tajanstvenim putem iz kockarevog kaputa. Podigao je cev puške, spreman da pritisne obarač. Začudo, stranac ispod njega, nije pokazao ni trunke straha. – Znam te puške – dobacio je Holidej. – Ne mogu da pucaju ako se ponovo ne repetiraju. A ti si već pucao jednom... – Deni se zablenu u nepoznatog, pokušavajući da ga shvati. Onda je učinio grešku i mahinalno spustio pogled prema pušci. Krajičkom oka video je da stranac spušta ruke i dosetio se triku. Ali, zakasnio je s odlukom. Holidej s kuka opali prema šerifovom stražaru i raznese mu levu šaku kojom je držao „oblogu“ cevi. Čovek je zaurao, ali je ostao na svom mestu. Čak je stegao zube da otrpi bol i da zdravom rukom pošalje kuglu prema opakom došljaku u crnom, sveštениčkom odelu. Holidej je sačekao njegovu odluku i otposlao drugi hitac. Ovoga puta sa Denija slete krznena kapa. – Sledeći ide među oči – opomenuo ga je kockar. Čovek se uspravi na kolena, stavivši ranjenu ruku pod pazuh. – Imaš konja? – pitao je Dok. – Imam... tamo. – Diži se! – Delber Deni se nekako dočeka na noge. Nije imao opasac, jedino mu je preko ramena bio prebačen kaiš sa čuturicom za vodu. – Šta će ti reći šerif kada mu kažeš kako si čuvao njegov rudnik? – Deni zakoluta očima. istinski uplašen. – Ubiće me! – Procedi. – Zar nećeš da mu javiš? – Nisam lud! Ako me pustite, odjahaću preko reke, za Oklahomu. – Zašto bih te pustio? Hteo si da me

ubiješ? – Priznajem, ali, vi ste me nadmudrili... – Gurni nogom pušku. – Deni ga poslušao. Karabin skliznu niz travu i zemlju i skotrlja se do samih kockarevih čizama. Deni je ostao gore, sa podignutim rukama. – Okreni se – naredio mu je oštro Dok. – Ne volim da ubijam lupeže, a da me gledaju u oči! Hajde! – Deni je počeo da se preznojava. Nikako mu nije išlo u glavu da će ovaj topli, sunčani dan biti poslednji u njegovom životu. A samo do pre nekoliko minuta, imao je na nišanu ovog opasnog prijaša i, umesto da mu prospe mozak kako je dogovoreno sa šerifom, on je pozeleo da se poigra. – Ranjen sam – prostenjao je Deni. – Neka te okrpe u paklu! Okreni se! – Oklevajući, čovek je počeo da pokazuje leđa. Mislio je da bi mogao možda da skoči i nagne u trk. Ako mu je već zapretila smrt, neće mu smetati da pokuša. – Mogu li bar da se pomolim? – odlagao je Deni smrtni čas. Stranac mu nije odgovorio. Deni je zatvorio oči iščekujući pucanj, ali, ništa se ne ču. Prokletnik, pomislio je Deni, hoće prvo da me propisno izmuči! Trgao se na zvuk kopita i podigao glavu. Šta to znači? Okrenuo se i ugledao jahača koji se udaljavao prema šipražju. Stranac nije pucao! Jednosavno se došunjao do sedla, uzjahao i ostavio Denija živog i zdravog! On odahnu i, malaksao, sede na travu. Čak je u strahu zaboravio i na bolove u šaci.

*

Sudija Li Munro stajao je iza Bekota i posmatrao blede Ripovo lice. Dečak je podsećao na prokisle ptičicu u kavezu, kojoj nije ni do hrane ni do vode. Jedina Ripova odbrana bilo je ćutanje. Nije se dotakao hleba, sve je stajalo na istom mestu na kome je šerif ostavio ručak, sastavljen

od kuvanog krompira i hleba. Čuvar zakona u Van Berenu podsmešljivo je posmatrao utučenog dečaka. On je bio njegov jedini ulov. Nemoćan da pronađe nekog ko bi ličio na pravog ubicu, Bak Bekot se ustremio na Ripa Olsona poput lešinara. Ispijeno dečakovo lice davalo je male šanse Baku Bekotu da uspe na sudu. Nijedna porota ne bi mogla da na osnovu tako oskudnih dokaza osudi jednog dečaka. To mu je i Munro nagovestio nekoliko puta. Šerif je samo odmahnuo rukom. – Slušaj, Li – kazao je, ovoga puta povukavši sudiju za sobom kroz hodnik, prema kancelariji – ja nemam nameru da mu sudimo. Nisam je toliko lud. – Nego? – zažmurio je Munro, osećajući da Bekot ima neki drugi plan.

– Sve je vrlo jednostavno – cerio se jednooki. – Mi nemamo dokaza, samo sumnje, zar ne? – Tačno, tvoje sumnje. – U redu, moje su. Ja sam šerif koji može da reši ovu zagonetku, a mora da ima nekog koga bi okrivio. Od svih stranaca u gradu, samo postoje Holidej i ovaj balavac. – Holideja si odmah izdvojio? – podrugnu se Munro, isturivši svoju donju vilicu. – Naravno! Njega nije jednostavno strpati iza rešetaka. – Mislim da pogađam tvoje namere, Bak – smrknu se sudija. Bekot se zavalio na stolicu i stavi čizme na sto. – Mali nije tako očajan kao što se pretvara – nastavio je šerif. – Taj čeka priliku, kažem ti. I ja ću mu je dati...

– Ne sviđa mi se sve to – promrmľao je Munro i odšetao do prozora. – Izbeći ćemo sud. Malom ćemo „namestiti“ bekstvo, a onda ga ubiti. Zar to nije jednostavno, sudijo?

– Ti si poludeo, Bak! – planu Munro. – Izazivaš sudbinu! Bolje bi bilo da najzad... Hej! Koga to vidim? – Munro je naglo prekinuo rečenicu i naslonio lice na staklo velikog prozora. Gledao je na ulicu. Šta

to interesantno vidiš? – upitao je Bekot, trljajući rukavom košulje zvezdu. – Možda će i tebe interesovati – dobacio je Munro svojim šupljim glasom. – Vidim Skrajbnera, Džerlenda... i Holideja.

Bekot naglo spusti čizme sa stola. – Kuda su se uputili? – Ovamo, izgleda... – Ovamo? – Pa šta? Zar si se nečega uplašio, Bak? Aveti ne postoje. – Šerif nije odgovorio, već je zategao opasač i proverio svoj vojnički kolt „pismejker“. Bio je pun. Onda ga je nekoliko puta izvukao, zadovoljan brzinom kojom je oružje iskakalo iz korica. – Zar se spremaš za bitku? – namršti se Munro. – Sa Holidejem se nikada ne zna. – Već su bili na vratima. Bekot je znao da je bankar prvi čim se oglasilo kucanje. Skrajbner je uopšte bio fini i vaspitan, pa je bio u stanju da pokuca i na vrata sopstvene čelije. Munro je ostao pored prozora, sa rukama na leđima. Prste je stalno ukrštao i trljao palce. Bekot se našao iza vrata, sa koltom u ruci. – Hajde! – pozvao je i potmulo se nasmejao u pravcu sudije. Munro je samo uzdahnuo i stisnuo zube. Bankar je ušao i ugledao samo sudiju. Takođe i Džerlend. Bili su malo zbunjeni. – Zar si postao pomoćnik šerifa, Li? – oslovio ga je bankar. – Gde je Bekot?

– Verovatno iza vrata – dobaci s praga Holidej, metalnim glasom. Bekot izusti kletvu i pojavi se. Kolt je stavio za opasač, ali, dlan nije odvajao od kundaka. – Kakve su to skrivalice, Bak? – namršti se Skrajbner. – Šta hoćete? – dočeka ih šerif neljubazno, odmerivši Holideja sa neskrivenom mržnjom. – Ovde se ne igra poker... – Jedan as je suvišan – mirno se uplete Holidej. – Što znači, u ovoj igri neko vara.

– O čemu on to govori? – obrati se šerif bankaru. – I zašto si doveo Džerlenda? Da ga upoznaš sa budućom kancelarijom? – Ali, bankara nije brinulo šerifovo pec-

kanje. Izgledao je vrlo pribrano, možda i veselo, što nije bio slučaj posle događaja sa kočijom iz Maskodžija. – Holidej bi hteo da vidi zatvorenika – rekao je zatim. – Imaš li nešto protiv, Bak?

Šerif se spremao da odbrusi, ali seipak savladao. – Zbog čega? – upitao je podzrivno. – Poznaju se... Zar je važno zbog čega? Ima na to pravo. – Ovde ja odlučujem šta je pravo, a šta ne! – isprsi se Bekot. – Uostalom, možda ima nameru da mu doturi neko oružje? – Treba li da ostavi opasač? – naroguši se bankar. – Ne mora – osmehnuo se Bekot i izvukao svoj „pismejker“ – ja ću paziti. Ima samo minut vremena. – Bankar je očekivao drugačiju reakciju od kockara, a ne popustljiv, bljednjav poluosmeh u uglovima usana. Krenuli su prema hodniku. Li Munro je pošao poslednji, zabrinutog lica. Bekot se nije odmicao od kockara. U sebi je mislio da bi bilo veoma lepo kada bi kockar pokušao nešto. Tada bi mu mirne duše sasuo ceo magacin u leđa. Ali, izgledalo je da kockar ne pomišlja na tako nešto. Zastali su pred rešetkama. Dečak je sedeo u uglu, podvijenih nogu i sklopljenih očiju. Činilo se da spava, međutim, on je jasno video ljude, čitavu gomilu koja opседа ulaz. No, zveckanje ključeva se nije čulo. Nade je bilo sve manje. – Zar ništa ne jede? – začudi se bankar. – Tvrdoglav je – sleže šerif ramenima. – Da nije bolestan? – umeša se Džerlend. – Kladim se da nije... Hej, Olsons? Imaš posetu. Protegni noge ili hoćeš da te ja podignem. – Rip je sasvim otvorio oči. Poznao je Holideja i lice mu se za trenutak razvedri. Džordžijanac stavi ruke na rešetke i ćutke ih steže. Zglobovi mu pobeleshe, a mišići na licu zadrhtaše. Onda je i to prošlo. Ponovo je postao ledeno miran i proketo tvrd u izrazu. Olson je prišao nesigurnim koracima. – Hoće li me obesiti?

-- bilo je njegovo prvo pitanje. Holidej je odmahnuo glavom. Tišina oko njih se mogla opipati. Čak je i Bekot zaboravio da se umeša.

– Zašto me onda ne puste? – promrmljao je Rip. – Bilo bi mi lakše da sam nekoga ubio. Znao bih da sam kriv, ali... – Ići ćemo popodne zajedno – obeća kockar. – Kuda? – Kuda budeš želeo. – U Maskodži? Tamo moram da pronađem nekoga... nekog... – Ići ćemo u Maskodži. – Ali, Bekot je presekao i ovih nekoliko rečenica. Stavio je cev svoga „pismejkera“ kockaru u rebra i povikao. – Neće on nikuda! Razgovor je završen... – Holidej se ćutke odvojio od bledog Ripovog lica i pozdravio ga dodiranjem prsta o obod svoga šešira. To je dečaku bilo dovoljno. Verovao mu je. Gledao je za njim, čelom oslonjen o hladne šipke, sve dok se vrata hodnika nisu zatvorila i ponovo zavladao polumrak. Bekot se nerado odvajao od kolta. Bio je vrlo sumnjičav i nepoverljiv, naročito kada je video da se Holidej naslanja na zid i pali cigaretu.

Skrajbner je odabrao stolicu i seo, raspkopčavajući sva tri dugmeta na svom kockastom kaputu. Što se tiče Eda Džerlenda, on se približio prozoru gde se nalazio sudija Munro. – Je li to sve? – glasno je zapitao Bekot. – Da ne očekujete posluženje? Viski? Šta biste još hteli?

Skrajbner uperi prst u Bekota. – Tvoju značku, šerife – polako je izgovorio. Bekot ustuknu. Sudija nije dobro čuo bankara, ali, po šerifovom izrazu zaključio je da nešto nije u redu. Bekot je podigao kolt i počeo da ga klati od Skrajbnera, preko Holideja do Džerlenda. – Šta ste zakuvali? – zarežao je, predosećajući opasnost. – Izbori još nisu, šta onda hoćete? – Polako s tim gvožđem – posavetova ga bankar. – Ne možeš nas pobiti sve odjednom!

– O čemu se radi? – Javi se Munro. – Ne mlataraj tim revolverom, Bak. Zar si poludeo? – Ali, Bekot ga nije ni slušao. Sudija se postavio tako da bude između šerifa i ostalih. – U čemu je stvar, Rode? – okrenuo se bankaru. – U kočiji, Li. Dokle se stiglo s istragom? – Slabo – uzdahnuo je Munro i ispod oka pogledao u kockara. Izgledao je zabavljen ispuštanjem dimova. – Tragova skoro i nema, tapkamo još u mraku...

– Misliš da je onaj dečak ubica? – Ima indicija, ali, to će se videti na sudu. Zar je to razlog da se svađate? – Bankar ustade sa svoje stolice i pogleda šerifa. – Ovde nešto smrdi – kazao je, otvoreno piljeći u jednookog čuvara zakona. – O mojoj pošiljci znali smo samo nas trojica, Li... – A sada znaju i oni? – podrugljivo će Bekot. – Znaju! Ali, tek sada... Neko od nas trojice je odneo moje zlato, Li. Niko drugi! – Poludeo si, Rode! – odmače se sudija od smrknutog bankara. – Znaš da ja nisam u stanju... – Onda je on! – pokaza bankar prema šerifu. – Pazi šta govoriš! – ljutnu se Munro. – Bekot je naš zakon dve godine. Kako možeš da ga optužiš za tako nešto? Zar si sišao s uma? – Zamalo da jesam – priznade bankar. – U pitanju je pola miliona dolara, Li. Dovoljno da poludi svako ko o tome čuje. Mislim da je baš šerif poludeo! – Bekot se cerio nervozno. – Izgleda da vas je sve zaludeo prokleti kockar – grmnuo je izmenjenim glasom. – Čudo jedno kako je on baš otkrio leševe i praznu kočiju bez rude? To se nikada niste pitali?

– A jesi li ti, Bak? – upita bankar. – Možda jesam, ali svi ste vi bili zadivljeni njegovom pojavom, pa mi niko ne bi poverovao! – Bankar pogleda u Holideja. Kockar nemarno baci opušak tačno u mesinganu pljuvaonicu. Nije ga uopšte uznemiravao Bekotov kolt uperen u njega.

– Još se koprcas Lute? – upitao je šerifa. Bekot preblede. – Udarila ga je sunčanica – nasmejao se jezivo. – Čuo sam nešto kao Lut? – javi se bankar. – Šta to znači, Dok? – Holidej je držao na oku Bekota – Važi li još onih deset posto kao nagrada? – upitao je bankara. – Naravno, ali... – Želim da to dobije dečak – pokazao je prema zatvoru. – Dajete reč? – Dajem, do vraga, ali ne shvatam! Gde je zlato? Ne moguće da ste ga našli? – Našao sam ga. – Gde? – Obilazio sam malo stari, napušteni rudnik. Mislim da pripada šerifu? Mora da je bogat, čim je tamo postavio stražara da ubije svakoga ko mu se približi... – To je već izmišljotina – odazvao se Bekot. – Ali zlato? – skoro je zavapio Skrajbner. – Tamo je. Šerif je umešao rudu među grede i njom podupro deo ulaza u okno. – Nebesa! – uskliknuo je bankar. – Ja o tome ne znam ništa! – zarežao je Bekot. – Neko baš želi da mi namesti! – Pri tome je pogledao u sudiju. Ovaj se pravio da to ne opaža. – U vreme tog zločina, bio sam kod sudije! On će potvrditi. Zar ne, Li?

– Polako, Bak – umirivao ga je Munro. – Svašta se može reći, ali treba i dokazati. Pristup rudniku je ranije bio dozvoljen svakome. A što je šerif sada postavio stražara, ima pravo. Ovde je privatni posed svetinja. Napisano je upozorenje, zar ne? – Holidej je potvrdio. Ali, to nije značilo da je završio sa pričom. – Čovek koji je bio mrtav zajedno sa vozačem i njegovim pratiocem, ispisao je početak nekog imena. Bila su tri slova „kau“. Nikada se toga ne bih setio da kod učitelja Stonsa nisam video neke stare novine od pre dve godine. Tamo je pisalo o bekstu jednog robijaša iz Jume. Bila je to njegova slika. Evo! – I, kockar razvi novine, podnevši ih pod lica bankara, sudije i Džerlenda. Jedino se Bekot držao po strani, sve nemirni-

ji i bleđi. – Ne razumem – raširi ruke bankar. – Ovde se pominje Lut Kaudri. Ko je taj? – To je čovek kojem je na tragu bio detektiv Pinkertonove agencije i koji ga je prepoznao pre nego što je bio ustreljen. – Kaudri? To je početak onog imena koje je počeo da piše. Ali, kakve to veze ima sa... – Sa šerifom? Naravno da ima. Docrtajte toj slici malo brade i povez preko oka, i, imaćete Baka Bekota u novom izdanju. – Nebesa! – istisnuo je Skrajbner iz sebe. – Hoćete da kažete da naš šerif vidi na oba oka? – upirao je Džerlend. – Kao vi i ja. – Pogledi su počivali na šerifu, ali, on se još uvek smeškao. Očigledno bio je sateran u tesnac. Međutim, imao je još uvek sudiju pored sebe, a ovaj je sa svoje strane činio sve da ga opere. – To su još uvek klimavi dokazi – rekao je sudija autoritativnim glasom. – Izgleda da ga mnogo volite, sudijo – podrugnu se kockar. – Hoćete li još neki dokaz? Evo vam dva. Obavestite se da li je Bak Bekot ikada bio šerif u Norfolku... ili mu skinite košulju i pogledajte levo rame. – Zašto? – izbeći se bankar. – Lut Kaudri bio je zatvorenik Jume u vreme kada je tamo upravnik bio Keli Džetro... A taj je svakom teškom kažnjeniku utiskivao specijalni žig, kao govečetu. Bekot ga sigurno ima! – Šerif je nesvesno posegnuo rukom prema ramenu. Onda, videvši da se upola odao, povukao se malo natrag i podigao kolt. – Budale! Zar ne čujete, u vreme napada na kočiju bio sam kod sudije. To svi znaju. On će potvrditi! Reci Li! – Međutim, sudija je ćutao. Bekot je uzalud čekao Munrov odgovor. A kada ga nije dobio, shvatio je da ga Munro ostavlja na cedilu. – Li? – tiho je pozvao, dok su mu se usta krivila u ružan osmeh. – Sve poričeš, zar ne? – Ne razumem šta hoćeš od mene, Bak? – Ne znaš? A kada si pravio planove o dve stotine hiljada dolara? I to si zaboravio? –

Pokušavaš i mene da uvališ? – pocrvene Munro. – Pobio si tolike ljude pod zaštitom zvezde. Nisu ni slutili šta im spremaš, jer si za njih bio šerif, a ne odbegli kaženjenik Lut Kaudri...

Bekot naglo okrete svoj „pismejker“ na sudiju. – Prokleta varalice! – ciknuo je i zapucao. Holidej je za delić sekunde reagovao kasno. Kada je povukao svoje „linkolne“ i iz Kaudrijeve šake izbio „pismejker“, Li Munro je izdisao na podu šerifove kancelarije. Džerlend priskoči Kaudriju i drškom kolta ga posla u carstvo snova. Bankar i kockar se nadneše nad teško ranjenim sudijom. Holidej zavuče ruku pod prsluk i odatle je izvuče punu krvi. Nema mu spasa, bio je njegov prećutni odgovor na nemo Skrajbnerovo pitanje.

Lut Kaudri, alias Bak Bekot pogodio ga je u stomak i pluća. Munro otvori usta da nešto kaže, ali, nije stigao. Krv je pokuljala i zatvorila njegove reči. I dušu... Bankar se, bleđ, dokopao stolice i sručio u nju. Ni on nije izgledao mnogo bolje od mrtvaca. – Gospode – rekao je hrapavim glasom. – Zar i sudija?

Džerlend je snažno gurnuo Kaudrija prema ćeliji. Sada su uloge bile izmenjene. Rip Olson bio je slobodan, za Luta Kaudrija tek je počinjao pakao. Bankar je došao k sebi tek kad mu je Džerlend pod nos poturio šerifsku zvezdu. – Ovo neće trebati Kaudriju u paklu – primetio je Džerlend. – Nema ni izbora. Okači to, Ede, i odnesi sudiju odavde. Ako ljudi počnu da se okupljaju i raspituju, odjuri ih kućama. Zasada neka pate od radoznalosti. – Skinuo je cilindar i odložio ga na sto. Rip Olson se skoro neprimetno ušunjao u prostoriju i ostao kraj vrata. Holidej mu je bio okrenut leđima. Posmatrao je ulicu.

– Olsons? – prenuo je bankar dečaka. – Šta ti duguje zakon u Van Berenu? – Šešir i opasač – odgovorio je Rip ne skida-

jući pogled sa Holideja. – Kupićeš novi šešir, a opasač zadrži. Je li dovoljno pedeset hiljada dolara? – Dečak je zatreptao, ali, bio je siguran da je čuo pogrešno. – Oprostite, nisam vas dobro čuo i razumeo? – bankar se osmehnulo. – Ipak si čuo. Dobićeš pedeset hiljada dolara. – Zašto? – zagrcnu se dečak. – Recimo, za pretrpljeni strah? – Rip je odmahnuo glavom. – To nije to, mister... Ne razumem. To je mnogo novca, neću da imam s tim veze. To nije moje. – Skrajbner se podiže sa stolice. – Nisam dosada sreo čoveka koji tako lako odbija čitavo malo bogatstvo. Hoćeš li da ostaneš ovde? – Ne, pošao bih za Maskodži. – Zašto? Koga imaš tamo? – Nikoga. U stvari... moram da nađem jednog čoveka. – Prijatelj ti je? – Olson se zagleda u bankara i u očima mu zablista mržnja. – Nije – rekao je tiho. Tog časa Holidej se okrete i priđe. – Da nađemo šešir i da krenemo – predložio je dečaku. – Kad vi kažete – klimnuo je glavom Rip. – Idi, pripremi konje. – Vrata od hodnika bila su otvorena i čuli su kako Kaudri tresе rešetke svom snagom. Džerlend je hteo da izvadi kolt i da krene, ali ga bankar zadrža. – Džerlende? – drao se ubica iz ćelije. – Moraćeš brzo da me obesiš, inače će mi doći prijatelji! A onda, bolje da bežiš preko Arkanzasa sve dok te noge nose! – Najradije bih ga tresnuo po glavi – procedio je Džerlend. – Ne ostavljaj ga ni za trenutak – posavetovao mu je bankar. – Moramo odmah da imenujemo najmanje tri pomoćnika. Poznaješ li takve Ede, koji se ne plaše, a umeju da rukuju oružjem? – Zar očekujete da poverujem da će takvom lupežu doći prijatelji? – uspravi se novi šerif. – Pobrinuću se sam o njemu! – Ne bih voleo da se vrata stara vremena – vrteo je glavom bankar. – Treba biti spreman. Dakle? Koga ćeš Ede? – Džerlend je razmišljao nekoliko trenutaka. – Hopkin-

sa? Mlad je, ali vrlo umešan. Zatim bismo mogli da dovedemo Telmana i Duranga. – Durang? Zar misliš da... – Džerlend odmahnu rukom. – Pitali ste me za mišljenje? – ljutnu se. – Teri Durang je odličan strelac, ničega se ne plaši... Ako znate bolje, onda ga dovedite. – Skrajbner raširi ruke u znak popuštanja. Obojica, kao da su za trenutak zaboravili na Holidejevu prisutnost. A možda je i on zaboravio na njih. Stajao je okrenut prema prozoru, zasut suncem. Mirišljavi dim cigarete lelujaao je oko njegove glave i peo se prema potamneloj tavanici. Ruke su mu bile prekrštene na grudima. – Nisam zaboravio nagradu – javio se kockar. Bankar se osmehnuo s izvinjavajućim izrazom, ali, ovaj to nije mogao da opazi. – Nekako ću spustiti malom u kaput. – Dobićete novac, Dok. – I još nešto... – ponovo će kockar, ukipljen kraj prozora. – Ljudi se brzo razilaze, mister Skrajbnere? Izgleda da im više nije stalo da saznaju kakva je to pucnjava bila ovde.

– Zašto? – trže se bankar. Džerlend ga preteče i pride uz Holideja. – Dolaze neki... – procedi. Bankar oseti da mu srce kuca pod grlom. Taman je pomislio da će stvari krenuti nabolje, a u Van Beren su počeli ponovo da se okupljaju lešinari.

Bila su trojica.

Iz gledali su kao senka prošlosti, slični ili gori, dolazili su pre nekoliko godina u Van Beren. Neobrijani, prašnjavi, suvih grla i lupeških pogleda, bili su to delovi male armije otpadnika koja luta Zapadom i nemilosrdno pod sobom ruši sve na putu do novca. Kao da su svi na ulici osetili njihov smrad, i povukli se. Tako su samo njih trojica ostali na ulici, gde su senke počele da se izdužuju prema istoku. O sedlima su imali bisage, čebad, lasa, četurice, i vodili su i jednog tovarnog konja sa sanducima. Vrata šerifove kancelarije su se otvorila

lagano. Džerlend poteže kolt. Na vratima se ukaza Rip Olson. Džerlend odahnu. Dečak se ćutke približio ostalima kraj prozora. Van Beren je uranjao u sparinu letnjeg dana i napregnuto, nemo iščekivanje.

– Nebesa! – najpre se oglasio bankar. – Ona hulja je bila u pravu.

– Kaudri? Mislite da su to njegovi? Kako? – kroz zube je istisnuo Džerlend. – Kako? Javio im je telegramom možda? Ili su bili negde u blizini skriveni? – nervozno je razmišljao bankar. – Pozvao ih je da ponesu plen. Pogledaj, dva sanduka nose. Za moje zlato!

– Odavde ih mogu lako skinuti – reče. Holidej odgurnu njegovu ruku. – Hoćete da budete zakon, a ponašate se razbojnički – dobacio je s oštrinom koja je Džerlenda opekla kao vatra. – Vi se ne mešajte – pobunio se on, ali prilično neubedljivo. – Trebalo je to da mi predložite ranije, a ne sada, kada je Kaudri iza brave.

– Dok je u pravu – priskoči bankar. – Nisu ništa uradili još, a možda i nisu Kaudrijevi ljudi?

– Odmah se vidi... – Najbolje je da izađete i vidite šta hoće – predložio je kockar. – Ja? Sam? – ušeptrljao se Džerlend. – Njih je trojica tamo... Mogu da počnu da pucaju odmah? – Bankar je ispod oka izmenjao pogled sa Holidejem. Džerlend je to primetio i nije mu bilo pravo. Pa ipak, skupio je hrabrost i uputio se prema izlazu. Holidej ga zadrža. – Ljudski je plašiti se – reče. – Ja ću izaći. Meni je već odavno svejedno. – Ne dozvoljavam... – Zavežite! – On se okrete prema Ripu. – Konji su spremni? – Jesu ali... – Ne brini. Ja ću se vratiti. – Ed Džerlend prilete prozoru, ali je mogao samo da konstatuje, da odatle nema nikakav pregled. Jahači su se nalazili ispred ulaza, video im je samo konje kraj grede. Stajali su neprivezani, pognutih vratova, sjajni od znoja. Bankar

je za divno čudo mirno seo na stolicu i ukrstio prste na stomaku. Džerlend je zurio u njega. – Vama je svejedno, Rode? Briga vas... Kao da u salunu očekujete pivo? – A šta bi trebalo da radim? – slegnuo je ovaj ramenima. – Kada je Holidej sa mnom, ne bojim se ni cele armije. Uostalom, još niko ne puca, zar ne? Vrata su odškrinuta, da malo oslušnemo, ili da se i mi pojavimo tamo? – Ja hoću – reče Olson i izađe pre nego što su mogli da ga zaustave. Džordžijanac se već nalazio na tremu. Tri neznanca su jednom nogom bila na stepeniku i tu zastala. Onaj u sredini, riđe brade i kovrdžave kose bez šešira, spustio je ruku prema boku. Nije mu se svideo čovek kicoški odeven. Bila je paklena vrućina, a njegov pogled je ledio. On pogleda levo i desno od sebe, da proveriti utisak svojih prijatelja. Nije saznao mnogo. Pa ipak, krajičkom oka je video da palčevi dodiruju koltove. Kockar je znao da neko stoji iza njega. Nije mogao da se okrene i vidi. Došljaci su bili raspoloženi da uđu unutra, da se sklone od žege, ali ih je sprečavala samo jedna malenkost, Dok Holidej! Učinilo im se da će ga brzo oduvati sa trema. – Tražimo šerifa – prvi se javio riđi, brišući prljavom vratnom maramom lice.

– Bivšeg ili sadašnjeg? – Odjednom su se zbunili. Sve drugo su očekivali, samo ne ovo. Pogledali su se ponovo. Džordžijanac je čekao prekrštenih ruku. Riđi je pogledao u njegovya dva teška kolta. – Je li to neka šala, mister? – pitao je. – Nije. – Onda se sklonite. Došli smo kod šerifa Baka Bekota. – Žalim, ali, sada je zauzet. Ne prima nikoga. – Kako...? – prigušeno upita riđi i zateže ramena. – Trenutno je u zatvoru pod imenom Lut Kaudri – odgovorio je kockar. – Mora da ste pogrešili?

Riđi se našao pred velikim problemom. Nije znao pravu istinu, nije znao koga

predstavlja čovek u crnom, nije znao šta bi bilo najbolje da učini. – Ne verujem da smo pogrešili – suvo je uzvratio. – Hoćemo da ga vidimo.

– Kaudri ne prima posete. Ali, šerifa možete videti. Mister Džerlende! – Rip Olson se pomeri u stranu da propusti predstavnika zakona u Van Berenu. Ed Džerlend se više nije plašio. Imao je sličan osećaj kao i Skrajbner. Pored Holideja nije se bojao ni samog đavola!

– Šta hoćete? – dočekao ih je neljubazno. Riđi se kolebao. Nije moguće da su se za tako kratko vreme stvari izmenile? Kaudri im je javio da dođu po veliki plen, a ovde su naišli na naoružane ljude, koji tvrde da je Kaudri u zatvoru. – Imate minut vremena da se počistite – zapreti Džerlend, čudeći se i sam svojoj drskosti.

– Nismo uradili ništa. Nemate pravo da nas terate, šerife.

– Imam! Svi koji poznaju Luta Karudrija, popiće piće jedino u zatvoru. Ili na vešalima! – Nisu više izgledali nimalo ratoborno ni opasno. Tiho, psujući, vratili su se svojim konjima. Kada su ih pojahali i izgubili se u oblaku prašine, Rod Skrajbner se na vratima smejućio zadovoljno. – Bravo, šerife! – govorio je Džerlendu. – Još jedan ovakav potez i proćućeš se po celom Zapadu kao utamanitelj lupča!

– Vraga! Bih kada bih uvek imao pored sebe Holideja – priznao je.

– A ti ga uvek zamišljaj – predloži bankar.

Rip Olson je dovodio svog mrkova i Holidejevog ždrepcu. Izgledao je vrlo srećan. A samo do pre neki sat mislio je da mu nema spasa. Da je sve izgubljeno. Više nije bio ni gladan. Ulica je ponovo počela da se puni. Sa svih strana kretali su prema šerifovoj kancelariji. Neki su nosili puške. Bio je to dobar znak za Eda Džerlenda,

grad je trebalo da čuvaju svi, a ne samo jedan čovek.

Holidej se bacio u sedlo i dotakao obod šešira u znak pozdrava. Skrajbner je dotrčao do njega. – A nagrada? – pitao je tiho. – Pošaljite u Maskodži. Poznajem Trentovu banku. – Žurio je da izbegne masu koja je počela da preplavljuje ulicu. Rip Olson je pratio svaki kockarev pokret i trudio se da učini sve isto kao on. Skrajbner ga je razumeo. Sa svoje strane, on bi ga najradije zadržao i rastanak zalio zajednički dobrim viskijem. Ali, čovek kao Dok, bio je kao dim. Nestajao je isto onako kako se i pojavljivao, tiho, neopaženo i nenametljivo.

– U Maskodži? – okrenuo se kockar dečaku.

– U Maskodži.

– Čekaju te nevolje?

Olson je za časak oklevao. – Nadam se – rekao je.

*

Skela preko Arkanzas Rivera bila je pravi pokretni most između dve obale. Reka na tom delu bila je nešto uža, ali, ne i plića. Skelom su se prevozili jahači, krda goveda i konja, teretna kola i poštanske kočije, jednom rečju svaki tovar mogla je da preveze skela i njen skeledžija Bert Rositer. Debela čelična žica razapeta između obala, služila je za bezbedniji prelazak skele preko Arkanzasa, čak i onda kada je nabujao i mutan. Zakup za jedan prelaz stajao je deset centi po čoveku, pet po konju ili grlu, pod uslovom da se skela napuni. U slučaju da je koriste samo jedan ili dva jahača, cena je bila pet dolara po osobi. Bert Rositer je pola svog veka proveo na skeli. Bilo je dana kada je čelična sajla pucala, a on spasavao ljude

samo jednom dugom motkom kojom se odupirao o dno reke i skretao skelu na željenu stranu. Muđutim, godine su učinile svoje, pa se Rositer nadao da žica više neće pucati. Nije imao više te snage kojom bi savladao rečnu struju. Bilo je, takođe, dana kada su skele zauzimali lupeži bežeći ispred zakona. Bilo je i pucnjave, ranjenih, mrtvih, ali, Bert Rositer nijednom nije bi ogreban. Njega su, po nekom prećutnom dogovoru, čuvali i kradljivci, zločinci, banditi i čuvari zakona i policajci. Bio je podjednako potreban svima. Samo je on umeo da motkom upravlja skelu na opasnijim mestima, da proceni pravo vreme za prelazak, da sa strane podigne poklopce koji bi postajali solidna zaštita za hice s obala.

Rositer je bio kao deo tog pejzaža na reci. Navikli su da u svako doba godine i dana bude sa skelom. Ako nije napolju, onda u daščari, na jednoj postelji od sanduka i za okruglim, grubo tesanim stolom. Prevezio je po najvećim pljuskovima, po snegu i mrazu, po paklenoj žezi. Uvek je bio tu, nezainteresovan za razloge koji teraju ljude da prelaze reku po nevremenu, ili u žurbi. Njega se ništa nije ticalo osim skele. Plaćanje je bilo odmah. Oni koji su žurili, plaćali bi duplo. Pokretao bi skelu tek kada bi na ruke primio uobičajenu svotu. Ni skela više nije bila kao nekada. Grede su se povile i popucale, daske istrulile od sunca i vode, poklopci sa strane bili su izrešetani mecima. Skeledžija je na nekoliko mesta stavljao nove komade, ali je to držalo samo kratko vreme. Očigledno da je u ovom delu reke bila potrebna sasvim nova skela, a možda i novi vlasnik. Samo, ko bi se odrekao svega i nastanio u toj pustari? Rositer je to znao i odmahivao glavom kada bi mu neko pomenuo naslednika. On nije imao sinove, ni rodake. Pokrajinski šerif bi samo nared-

bom mogao da postavi nekoga, ali na smenu, nedeljno dežuranje za određenu platu, ne od tovara ili robe. Kako to još nije bilo izvodljivo, Bert Rositer je i dalje bio kraj tog dela obale. Tog dana je ugledao kroz malo prozorče svoje barake dva jahača.

Bili su to Dok Holidej i Rip Olson. Jahali su bez žurbe, pa je skeledžija zaključio da hi niko ne goni, niti su u poteri. Jednostavno bili su to obični putnici koji idu svojim poslom i kojima će prelaz preko Arkanzasa doneti malo svežine. Kockar i dečko su zaustavili konje na brežuljku. Dole, između šumovitih obala, valjala se reka. Talasi su zapljuskivali skelu i ljuškali je levo, desno. Rositer se izvuče iz svoje kućice. Sačekao je jahače sa priličnom mrzovoljom na licu. Međutim, izgled čoveka iz Džordžije malo ga je razvedrio. Tako kicoški odeven momak sigurno ima para. Takvi obično daju više ako plovidba bude uspela i ako im Arkanzas ne isprska nogavice. Ali, kada je video dva teška kolta sa strane, prestao je da razmišlja. – Hoćete preko? – upitao je žmirajući.

– Hoćemo, ako te ne mrzi – uzvratilo je Dok. Rositer je počeošao uvo. Ili mu se kicoš podsmevao, ili je toliko fini i ljubazan da nije umeo da smisli ništa bolje. – Deset dolara za obojicu! – Rositer je imao belu kosu i belu bradu, zbog čega mu se lice još više isticalo bakarnom bojom. Koža mu je bila izbazdana borama i venama, šake pune žuljeva i ožiljaka, a umesto šesira kosu je vezao šarenom indijanskom trakom. Na sebi je imao košulju, izbačenu preko pantalona. Činilo se da ne podnosi čizme, jer su mu bosa stopala uranjala u pesak i sitno obalsko kamenje. – Dolazite iz daleka? – ocenio je skeledžija. Poznavao je mnoge iz tih krajeva, oni nisu bili odatle. – Tenesi? Arkanzas? Misuri?

Rip uvuče glavu u ramena i pogleda kockara. – Pričaš ili voziš, stari? – upita Holidej. – Ljudi su sve nervozniji – promrljano je Rositer. – Imate li duvana? – Imam cigaretu. – Rositer se izkezi. Imao je lepe, zdrave zube uprkos poodmaklim godinama. – To sa poslednji put video kod jednog trgovačkog putnika iz Oklahoma Sitija – rekao je. Pomirisao je ponuđenu cigaretu i uzdahnuo s iskrenim uživanjem.

– Poslednji duvan popužio mi je onaj tamo, unutra... – pokazao je prema barakama i dodao. – Neka ga dovo nosi! Povukao je šakom preko svoje bele kose. – Ponudio bih vas pićem, ali... i to je popio. Platilo mi je dobro, samo, šta to vredi? Nemam viskija, nemam duvana, a ovamo nije prošla ptica od juče popodne. Gадna vremena!

Holidej sjaha i pusti Miga da se napije na reci. I dečak je učinio isto sa mrkovom. Noge su mu već bile utrnule od dugog boravka u sedlu. Rositer je hvatao korak sa kockarom. – Ako ne zaboravite – rekao je – obavestite šerifa da ima ranjenika ovde. A možda biste ga vi povelili! Malo je malaksao, ali na konju...

– Neka ga prenese šerif – dobacio je kockar.

– Liči mi na nekog lupeža, ali, šta me se tiče? Prevezio se ja mnoge i živ sam zato što sam gledao svoja posla. Ovaj je došao do mene, izrešetan. Mislim da ga je neko tako udesio da je visio o koncu. Previjao je rane sam, ali, neke su se otvorile... Ne volim da brinem o drugima. Jedva i sebe snosim...

– Ko ga je udesio? Zakon? – Skeledžija je odmahnuo glavom. – Ne! Pominje nekog Nika... Bivši prijatelj koji ga je presreo i opljačkao, a onda utekao na onu stranu reke.

Rip Olson zastade na zvuk tog imena. – Rekli ste Nik? Da nije Nik Adler? – zadihano je upitao Rositera. Ovaj je slegnuo

ramenima. – Ne znam, samo je to ime spomenuo jednom. Zašto pitaš, dečko?

– Mogu li da ga pogledam? – upitao je Rip i instinktivno se mašio kolta. Skeledžija je pogledao Džordžijanca koji je stajao po strani. – Koga misliš da ćeš tamo naći? – javi se on. – Daftija!

– Ko je taj Dafti? – upita skeledžija. – Šta ti je učinio?

– Hteo bih da ga pogledam... – Što se mene tiče... – promrsio je Rositer. – Ali, bez gužve i buke. Ja sam samo skeledžija, a ne grobar.

Olson se žurnim koracima približio baraci. Na ulazu je zastao, kao da prikuplja hrabrost. Onda je ušao, praćen kockarom. Rositer je išao poslednji. Tesna prostorija bila je u polutami, nazirala se postelja na kojoj je neko ležao. Na stolu su se nalazili prazna boca i komad hleba oko koga su se sudarale muve. Zavesa od neke krpe na prozorčetu slabo je zaustavljala žegu spolja. Jedino je sprečavala da svetlost dana ispuni baraku. Rip Olson obiđe sto i strže krpu. Čovek na postelji uzdahnu, žmirmu i stavi ruke preko očiju. Lice mu je bilo pokriveno bradom, ali, ne toliko da se ne vide bubuljice i mali ožiljci. Donji deo ušiju bio je probušen, ali, bez minđuša. Imao je nisko čelo i sitne, podmukle oči. Nije bilo dvoumljenja, pred beguncem iz Sinsinatija ležao je Džoš Dafti.

Kockar je s ulaza posmatrao kako se Ripovo lice zateže i pretvara u grč. Ruka mu se lagano podigla s boka. Držala je revolver.

Dafti se stenjući uspravio. Njegov opasač bio je prebačen preko stolice. Nije se potrudio da posegne za njim. – Poznaješ me? – upitao je dečak piskutavo.

Lupež je ćuteći razgledao mršavu, dugonogu i dugoruku priliku pred sobom. Zatim se iscerio. – Hajde, pucaj! – krivio je

usta. Prekratićeš mi muke, balavče. Jesi li došao po mene ili po Nika?

– Gde je on?

Dafti skrenu pogled prema Holideju. – Poveo si i prijatelja? – pitao je. – Trebaće ti... Nik je NEKO u Meskodžiju.

– Gde je? – Ne volim da govorim o proklesnoj varalici. Radije bih ga ubio! – rekao je lupež, a zatim začutao. Činilo se da ne opaža oko sebe nikoga. – Kojot smrdljiviji... Pratio me je celim putem sve do Sandskajta. Tu me je sačekao i izrešetao... Uzeo mi je sav novac, moj deo... Ostavio me je da crknem... Nik Adler... Mislio je da sam mrtav ali je pogrešio što me nije dokrajčio...

Rip spusti ruku s oružjem. Džoš Dafti je kipteo od osvetničkog besa i misli, ali je izgledao kao pokojnik. – Kupio je salun mojim delom... Lepo mu ide.

– Zadržao je isto ime? – upita Holidej. Dafti je lagano odmahnuo glavom. – Možda... Ali, mali ga poznaje... Ubio mu je majku u Sinsinatiju, iako nije morao... Prokletnik... I mene je... – Začutao je ponovo. Kada je malo kasnije podigao oči u pravcu Holideja, pogled mu je bio prilično bistar i trezven. – Ko ste vi? – oslovio je kockara.

– Holidej. Dok Holidej!

– Dok? Da niste doktor možda...?

Kockar je klimnuo glavom. Očigledno, Džoš Dafti nije bio čuo za njega, ili se tog časa nije mogao setiti. – Ako ste doktor, dođite i pogledajte me, ima li mi spasa?

Rip je pomislio da Dafti sprema neku podlost i ponovo je podigao ruku s oružjem. Međutim, Holidej se mirno približio postelji i naglo podigao pokrivač. Lice mu se malo izdužilo, zenice se skupile. Ponovo je pokrio Daftija. – Dakle? – Kockar je odmahnuo glavom. – Gotov sam? – konstatovao je lupež mirnim glasom. – Koliko mi dajete dana?

– Najviše dan.

– To sigurno zovete gangrenom, doktore? – Ali, Džordžijanac ga je ostavio bez odgovora. Rip se oklevajući pomerio prema izlazu. – Čekaju me muke? – promrsio je Dafti i bacio pogled na svoj opasač. – Ostavite me samog... Izručite Niku moje pozdrave. Videćemo se u paklu, ha!

Kockar je sačekao da dečak izađe napo-
lje, a onda je zatvorio vrata za sobom. Bert
Rositer je već čekao kraj skele. Nisu od-
makli ni nekoliko jardi, a iz barake je od-
jeknuo pucanj. Olson upitno pogleda Ho-
lideja. – Da se nije...?

– Jeste – potvrdio je Dok. – Ubio se!

Dečak je stajao nepokretan, s nekom
vrstom gađenja i sete na licu. – Bilo mi ga
je žao... – priznade tiho. – Moraćeš da se
navikneš da ne žališ. Pogotovu ako i dalje
želiš u Maskodži?

– A... a vi?

– Biću iza tebe. To nije moj obračun!

*

Salun „Zvezda“ u Maskodžiju vredeo je
tri puta više, ali ga je bivši vlasnik Lajon
Hemp prodao Niku Adleru za svega deset
hiljada dolara. A, kako ga ne bi i prodao
kada mu je pod grlom bila hladna cev
revolveraškog kolta.

Ubica je sa svojim i Daftijevim delom
novca ujahao u svoj rodni grad, s kojim se
nije sastao više od dvadeset godina. Sve-
čano je objavio da će tu započeti nov život,
platio tri ture pića svima u „Zvezdi“ i iste
noći sa Gemom Džordanom provalio je
u Hempove odaje, izvukao ga iz kreveta
i zapretio da će ga ubiti ako ne potpiše pro-
daju i ne izgubi se ujutru iz grada. Vlas-
nik „Zvezde“ nije bio mnogo zaplašen.
Međutim, Nik Adler mu je cinički saopš-
tio da će mu prvo ubiti sedmogodišnjeg

sina, pa ženu i na kraju njega. I, Hemp se
predao. Neobjašnjivo je iščezao tog jutra,
pravdajući se novim poslom u Tulsi, i sa
dvoja kola napustio Maskodži.

Ljudi u Maskodžiju nisu mogli da saz-
naju put Nika Adlera od vremena kada je
ostavio ovu obalu Arkanzasa i otisnuo se
u svet da pljačka, ubija i izbegava potera-
ma u severnim delovima Sjedinjenih Dr-
žava. On je, sa svoje strane, nesvesno izbe-
gavao blizinu ovoga grada kada su u pita-
nju bili prepadni na banke, poštanska kola
ili usamljene, bogate rančerske kuće. U
Maskodži je došao u bogatom, elegantnom
odelu, sa svilenom košuljom, kravatom,
zlatnim prstenjem i izmišljenom pričom o
poslovnim uspesima u Nebraski i Ajovi.
Svi su mu verovali. Mirisao je na dolare,
na skupocene narukvice, mamio je uzda-
he mladih i sredovečnih dama.

Nik Adler je zauvek skinuo sa sebe ka-
put boje dima i crni šešir ravnog oboda.
On i Čokto su se razišli. Mlađi brat je os-
tao veran pustolovnom, neizvesnom ži-
votu, a stariji se okrenuo biznisu i pota-
jnom potezanju revolvera. Ljudi su počeli
da ga pamte po večnom osmehu, po
srdačnosti, predusretljivosti i dobroti. Nik
Adler je skinuo brkove, potkresao kosu i
odbacio opasač. Nosio je mali revolver
„vajtnejvil“ koji se jedva nazirao pod
pazuhom. Imao je svoju kancelariju u
samom salunu, iza plišane zavese koja je
razdvajala njegova vrata i salu za piće i
poker.

Sledeći potez bio je svrgavanje šerifa
Bena Stila. Njegovo mesto bilo je name-
njeno Gemu Džordanu. A posle toga, mo-
gao je da razmišlja o Samanti Bler, najbo-
gatijoj devojci u pokrajini. Imala je oca na
samrti i toliko jutara plodne zemlje da je
nije mogla prejahati za jedno prepodne.
Adler je sedeo zavaljen u veliku naslo-
njaču i zamišljeno lupkao prstima po ivici.

– Krenulo je dobro, Geme – rekao je svoje saradniku. – Toliko dobro da me malo hvata nervoza.

– Nisi se sasvim navikao – objasnio mu je ovaj. – Ovde su ljudi željni sjaja. Ti si ga doneo sa sobom, a mogao bi i neke još da pozlatiš i pridobiješ za sebe.

– Brine me nešto drugo...

– Dafti? – rekao si...

– Znam! Taj se već peče u paklu. Ali, čokto mi se ne javlja. Ne bi valjalo da dođe sada. Nikako.

– Brat ti je.

– Da, ali vrlo nezgodan. Mogao bi da se napije, da se izbrblja, da izazove nered i ukalja mi ime. Najbolje bi bilo da se negde skradi nekoliko meseci.

– A šta ako dođe?

– Vратићу ga preko reke... milom ili silom.

Gem Džordan je srknuo iz duguljaste čaše. Bio je to najbolji viski koji je u životu pio. Uopšte, kod Nika je sve bilo najbolje. On i Adler bili su drugovi iz detinjstva. Pošli su stranputicom, ali u razne pravce. Za razliku od Nika, Džordan je imao teren oko severnog Teksasa i slučaj je hteo da se uputi u Maskodži istovremeno kada i Adler. Na tom putu, Džordan je ostao bez konja, zatim bez sedla i centa, da bi gladan, suvog grla i prašnjave odeće sačekao kočiju iz Sandskajta. Vozač nije imao nameru da besplatno vozi skitnicu, a njegov pratilac se spremao da ga puškom otera s drumu. Tada se kroz prozorče pomolila ruka u belim rukavicama. Između dva prsta držala je novčanicu od pet dolara. I, Gem Džordan je zauzeo mesto u kočiji.

Tada se sreo sa podrugljivim smeškom Nika Adlera. Dugo mu je trebalo da se priseti tog lika. Dok se Adler smejučio sve drskije i sve bezobraznije, Džordan se teškom mukom uzdržavao da ga ne tresne

preko usta. No, bio je svestan da je karta za Maskodži plaćena iz džepa ovog gospodina, pa je okrenuo glavu na drugu stranu. Tada mu je Nik dobacio: „Geme, stara propalico, zar si pozaboravljao sve prijatelje?“

Kasnije, Džordan je poneo Nikove stvari u hotel, a u sobi su se dugo došaptavali. Džordanu nisu cvetale ruže, ostao je bez dolara, poternice su ga sustizale na samoj granici i oberučke je prihvatio Adlerove planove. O novcu više nije morao da brine.

Dobio je novo odelo, sedlo i konja, a pored Nika se osetio sigurnijim i važnijim u očima ostalih ljudi. Njegovo je bilo da čuti pred svetom i da skače na mig svog poslodavca. To mu nije padalo teško. Ako se bude obistinilo sve što je đavolski Nik planirao, za Gema Džordana će tek nastati lepi dani.

Bio je visok, skoro za glavu viši od Adlera, imao je plavu kosu, oštru i pravu, dugačak nos i jako izraženu donju vilicu. Nosio je nisko pripasan kolt i dobro je vladao i njim i svojim pesnicama. Sada je, međutim, morao da pazi na svoj karakter i da ga obuzdava. Čak je počeo da uči da se smeši i da se rukuje sa ljudima, što je za okorelog i nespretnog bandita predstavljalo pravo mučenje. Adler je ustao, odneo bocu i čaše u bife koji se nalazio na polici sa knjigama i vratio se ponovo u naslonjaču.

– Ako hoćeš da piješ, onda ćeš to činiti samo sa mnom – upozorio je Džordana.

– Ni kap u salunu ili kada ja ne vidim!

– Okej!

Odjednom je iznad ulaza zatreperilo malo zvonce, na gajtanu čiji se kraj nalazio čak uz šank u drugoj prostoriji. Džordan se trgao na taj zvuk i počeo da se osvrće oko sebe. – Šta je sada to? – zbunio se.

– Signal – odgovorio je Nik i ustao. – Moj barmen mi tako najavljuje interesantne pojave na ulici. Hajdemo!

Gem Džordan je stavio šešir na glavu i krenuo za svojim gazdom. Salun „Zvezda“ nikada nije bio prazan. Bio je najveći, najčistiji i najbučniji od svih u Maskodžiju. Što je najvažnije, uobičajilo se da čim kroz njega prođe vlasnik, Nik Adler, za prisutne sleduje besplatna tura pića.

I, Nik je uvek bio burno pozdravljan. Istina, on je izbegavao da se često pojavljuje, ali, to je bilo potrebno za početak, kako bi on i salun postali popularni. Barmen je dao znak prema ulici. Adler se osmehnuo na pozdrave oko sebe i sa Džordanom izašao na verandu. Trem ispred „Zvezde“ bio je ograđen belo obojenom drvenom ogradom. S obe strane ulaza nalazile su se zemljane saksije s ogromnim palminim listovima. Adler i Džordan su zastali kraj stuba.

Preko, jedna laka dvokolica bila je pred Tobsovom tavernom. Adlerove oči su zasjale kada je sa kočije skočila devojka, odevena u bluzu, prsluk i uzane jahaće pantalone crne boje. Na glavi je nosila šešir s pantljikom preko brade. Duga, talasasta kosa, crvenkastozlatna, prekrivala joj je ramena. Bluza joj je bila blistavobeke boje. U ruci je držala kratki bič. Iza kola nalazila su se dva kršna momka sa ranča.

Bila je to Samanta Bler!

– Matori još nije odapeo papke? – promrmeljao je Džordan. – Ne odlazi mu se još, izgleda.

– Neće ni on dugo – kazao je Nik. – A onda ću je ja usrećiti!

– Nije baš oduševljena tvojim ponudama – primetio je revolveraš. – Buniće se! Kako zamišljaš da je privoliš?

Adler se nasmejao glasno. – Kleknuću na kolena i izjaviću joj ljubav. A ako to ne uspe, dovešću joj popa u kuću...

Posmatrali su kako se devojka gipkim, žustrim koracima upućuje prema velikom, širokom ulazu taverne. Vlasnik, Vilijem Tobs, već je stajao na ulazu i klanjao se.

– Cura već izigrava svog gazdu – cerio se Adler. – Sve radi sama, obavlja kupovine, nadgleda ranč, izdaje naređenja... Bar će meni biti lakše da se s tim ne petljam u početku.

– U početku?

– Naravno, budalo! Zar misliš da ću zauvek ostati u ovoj jazbini? Biću samo toliko dok sve ne uzmem u svoje ruke i ne pretvorim u zlato. A onda...

– U Teksas? Kuda bi?

– Preko Teksasa, malo dalje, prijatelju. U Meksiko!

Džordan se počeo po glavi. – Za mene tu nema mesta? – procedi.

– Zašto ne? Zajedno smo počeli, zajedno i nastavljamo. Samo, ne nadaj se da ćeš uskoro uživati u Meksiku, ne plašeći se poternica i zakona. Ovde moramo raditi lagano, nečujno. Svaki pogrešan korak može da nas upropasti. Ako ga ti napraviš, ja ću ti suditi!

– Kako ti kažeš, Nik.

Adlerovo lice se naglo promeni. Obrve mu se skupiše, usta obesiše, i poslednji tračak vedrine iščeze. – Opet on – zareža. – Ko? – Šerif. Odmah se našao kod kola i devojke. Jesi li primetio da je tu čim se ona pojavi? Kao da je iščekuje celog dana.

– Zato ćemo prvo njega... – Tačno, Geme! To je mesto za tebe. Osim toga... Ben Stil mi konkuriše. Priznajem da je zgodan idiot, ali, to mu ništa ne вреди.

Visok momak u bledoplavoj košulji pomogao je Samanti Bler da stavi pakete u kola. – Ja ne bih odugovlačio, Nik – nestrljivo će Džordan. – Žuri ti se da prikačiš zvezdu? – I to, ali... ako se cura zaljubi? Biće to onda sve mnogo teže. – Da se zaljubi? Najbogatija devojka u

bednog šerifčica? Šta ti pada na pamet, Geme? – Džordan se počea po uhu. – Žene su nerazumljive za mene. Ne umem s njima, ali, znam da su čudne. – Možda si u pravu, Geme – zamišljeno će Adler. Kraj kola, devojka se smejala na neke Stilove reči i odmahivala glavom. Taj smeh izazvao je kod Adlera otrovan ubod u srce. Njemu se nikada nije osmehnula, ni približno. – U pravu si, Geme – ponovio je Nik. – Šerif mora da se oprostí od značke... ili od života.

– Šta si naumio, Nik?

– Trebalo je nekako da ga ponizim, da ga učinim nesposobnim. Namestio bih mu „igru“ u kojoj se ne bi snašao do kraja života. Ali, sada više nemam vremena. – Kako? – Kada je u pitanju Samanta... Zaljubljene cure se sve više zaljubljuju u one koje optužuju i proganjaju. Neću dati priliku tom bedniku zvezdonoscu da time zaludi devojku.

– Šta ćeš učiniti?

– Ubiću ga! A onda ću ga tako pristojno sahraniti i takav mu govor održati, da će oko mene plakati i ponuditi mi odmah zvezdu.

– Tebi? Ali... – Zaveži, Geme! Naravno da ću ja to odbiti i predložiti tebe. Jer, u međuvremenu, ti ćeš ubiti njegovog ubicu.

Džordan je izgledao ošamućen. – Sada ne shvatam baš ništa – promrmljao je. – To je vrlo prosto. Najmićemo plaćenog ubicu za šerifa, a taj neće znati da ga ti pratiš. Kada šerif bude mrtav, ti ćeš se pojaviti i pojuriti za ubicom.

– A ako taj pobjegne?

– Neće uspeti. Stavićemo klin u potkovicu njegovog konja...

Džordan se počea iza uha. On nije umeo tako brzo i tvrdoglavo da misli. – Nešto mi nije jasno, Nik... – Šta? – Ko će ubiti šerifa? – Šenandoa Keli. – Nikada nisam čuo za njega! – Ali, ja jesam. Živi

u Džoplinu. Za pet hiljada dolara taj će ubiti svakoga na svetu. – Kada će on krenuti iz Džoplina, Nik? – Već je krenuo. Pozvao sam ga pre dva dana. Ne želim tebe da mešam u ubistva, jer novi šerif mora da ima čiste ruke. Razumeš? – Naravno – osmehnulo se Džordan, iako nije bio siguran u to. Klopavanje točkova prenelo je oba lupeža iz razgovora. Samanta Bler je odlazila, praćena svojim momcima. Šerif je stajao gologlav, prateći je pogledom. Svoj šešir je okretao u rukama, nesvestan pogleda radoznalih građana. Tek kada se prašina na kraju ulice slegla, on je brzo stavio šešir na glavu i neodlučno krenuo ulicom.

Nik Adler je stavio ruku na stub i osmehnulo se. Ben Stil je baš prolazio pored njega. Čuvar zakona imao je oko trideset godina. Lice mu je bilo dečaćko, pa je izgledao mnogo mlađi. Još je bio crven u licu posle susreta sa Blerovom kćerkom. Nasuprot svome licu, telo Bena Stila bilo je muskulaturno, snažno i elastično. Govorili su za njega da je vrlo staložen, miroljubiv, ali, da postaje pravi tigar kada ga naljute i kada se suprotstave njegovim naređenjima. Stil je prvo lepim pokušavao da izgadi sukobe, a kada to nije pomagalo, prelazio je na pesnice i kolt. Mnogo puta je skidao značku i upuštao se u tuču sa siledžijama. I, uvek je ostajao na nogama. Nik Adler je uhvatio Stilov pogled i nasmejao se još otvorenije. – Halo, šerife! – pozdravio ga je. – Hoće li uskoro?

Stil je zastao. – Ne razumem, mister Adler? – Ovaj je pokazao u pravcu kojim su otišla kola sa Samantom. – Znae dobro šta mislim! Dosta je bilo sastajanja na ulici! Kada će zvona da objave radosnu vest...

Stil je odmahnuo rukom neprijatno se osećajući. Nik Adler je govorio i suviše glasno, pa su ga čuli i drugi na ulici. – Mi

samo prijatelji – rekao je. – Ništa više!

– U svakom slučaju zaslužujete je. – Šerif se udaljio, ovoga puta žustrim koracima. Nik Adler je gledao za njim, ali, ne više s osmehom.

*

Kasno popodne, u Maskodži su ušli Olson i Holidej. Dečak je gledao na sve strane, svestan da se nalazi u gradu koji mu je Čokto na samrtni označio kao prebivalište starijeg brata. Tu je dakle mirno živio ubica njegove majke?

Maskodži je bio dosta veći od Van Bena. Redovi kuća podsećali su ga na neke četvrti Sinsinatija. Bilo je na njima puno šarenih napisa, ali i puno jahača koji su prolazili sredinom ulice, zaobilazili zaprežna kola i prolaznike. – Tamo! – viknuo je Rip i zadržao. Holidej je pogledao u tom pravcu. U stvari, ispod velikih slova „ZVEZDA“, nešto sitnije stajalo je: Vlasnik Nik Adler.

Kockarev šarac se isprečio ispred mrkova i gurnuo ga prema ulici. – Polako momče – opomenuo ga je Džordžijanac. – Kako sve to zamišljaš? Uleti u salun i pitaš: „Gde je Nik? Hoću da ga ubijem!“

Rip Olson je čuteći gledao pred sebe. Ruka mu se već nalazila na koltu, ali, posle ovih reči je klonula.

– Ne umeš da potežeš, slabo ciljaš, brzo pleto donosiš odluke. Ako tako nastaviš, Adler će doživeti duboku starost. – Dečak je potišteno sve više spuštao pogled. Kockar je nastavio neumoljivo. – Ako budeš srljao i dalje, ležaćeš mrtav dok trepneš. Taj Adler je revolveraš, i sigurno nije sam. Nabij šešir na čelo i potrudi se da te ne opazi.

– Nisam došao da se krijem – promrmljao je Rip. – Zaista? A ja sam mislio da si došao da umreš... – Prošli su salun i uputili se drugoj krčmi na uglu. Zvala se „Crna mamuza“.

– Hoćeš li viski? – upitao je kockar. Dečak se osmehnuo slabo. – Mogu limunadu. Ili mleko? – krčma je u poređenju sa „Zvezdom“ bila i suviše skromna. Nije čak imala ni tablu sa natpisom. Slova su bila namazana po zidu iznad samog ulaza. Bila je to čudna zgrada u nekom meksikanskom stilu, stubovi su pri vrhu imali lukove, a na svakom od njih bio je prikućan po fenjer. Ispred „Crne mamuze“ bio je vezan samo jedan konj. Bio je to vrlo lep belac, sa crnim sedlom, čije su ivice bile ukrašene pozlaćenim zakivcima. Šarena uvlaka za pušku dopunjavala je pravi arsenal za put: čuturica u isto tako šarenom tobolcu, bisage u dva dela, laso i šareno ćebe sa resama.

Holidej sjaha i sačeka da i dečak priveže svog mrkova pored belca. Nekoliko ljudi je skoro nečujno izašlo iz krčme. Progovorili su tek kada su se našli na ulici. Stalno su se osvrćali za sobom. Kao da su unutra ostavili dinamit i sada očekivali eksploziju.

Rip je pratio Holideja u stopu. Unutra ih je bilo četvorica. Prvo im je pao u oči čovek sa zvezdom. Ben Stil. Stajao je naslonjen na šank. Pred sobom nije imao ništa za piće, osim ogleдалa u koje je zurio. Iza njega su sedela dva kaubojja, međutim, izgledali su kao da sede na iglama. Atmosfera u „Crnoj mamuzi“ odjednom je postala zagušljiva i napregnuta.

Četvrti gost sedeo je sasvim pozadi, kraj prozora. Sam. Glava mu je bila obrijana, lice upalo, mršavo i ružno. Izbačeno čelo i četvrtasta brada podsećali su na kostur. Oči su mu se nalazile duboko usađene u dupljama i izgledale beživotno. Holidej se

uputio prema šanku. Ben Stil okrete glavu. Najzad se pojavio i peti čovek, barmen. Nalazio se pod šankom, unezverenog pogleda i bleđi od krpe koju je držao u ruci.

– Čudna poza za točenje pića – primeti Dok. Šerif lagano vrati pogled prema ogledalu. – Ne toči, već čuči – rekao je. Barmen je stavio šaku na usta ne bi li nekako zaustavio podrhtavanje ruke.

– Imate li brendi? – upitao je Holidej. Barmen je klimnuo glavom. – A za dečaka? – Nemam ništa... – Mleko? – N... nnne... – Zadovoljiće se i vodom.

Ben Stil se ponovo okrenuo prema kockaru, a onda je odmerio i dečaka. – Najbolje da ga odvedete odavde, mister – rekao je mirnim glasom. – Nemam ništa protiv stranaca ako nisu kao onaj tamo za stolom. – Poslednje reči je izrekao glasno. Obrijani ih je sigurno čuo, ali, nije reagovao. I dalje je sedeo nepomičan, s levom šakom na stolu. Prsti su mu mrvili komad duvana za žvakanje.

– Kao da je hladno – primeti Džordžijanac. – Barmen sve vreme drhti, a gostiju je sve manje. Da nije zavládala neka bolest?

– Udaljite se – posavetova mu Stil. – Moram da oteram jednog stranca. Pokušao sam lepm, ali me izgleda ne čuje. – Ko je on? – zainteresova se kockar. – Zove se Keli. Šenandoa Keli. Plaćeni ubica.

Rip Olson je uvukao glavu. Njemu se nije dopadalo prisustvo bilo koga ko bi ga omeo da dočepa Nika Adlera. Najradije bi se išunjao napolje, ali, Holidej je bio kraj njega i to je delovalo umirujuće.

– Sigurno nije rekao koga će ubiti – pretpostavio je Dok. – Nije. Naravno, ne kaže ni po čijem nalogu. – Da li je došao odavno? – Ima samo nekoliko sati. Što je najlepše – osmehnuo se Stil svojim dečakim osmehom – nađe mi se uvek na putu. Kao da se namerio na mene?

– Zašto ne?

Šerif se okrenuo prema Keliju, s oba lakta na šanku. Kockar je već bio u tom položaju. Samo je Rip ostao leđima okrenut, nije mu se više pila voda. Predosećao je buru. Gde li je sada Nik Adler?

Šerif je pogledao na zidni sat. – Keli – viknuo je prema strancu sa glavom u obliku mrtvačke lobanje – ostao ti je još samo minut da se počistiš iz Maskodžija. – Nije dobio odgovor. Šerif se okrenuo prema Holideju. – Povedite dečaka odavde – rekao je smrknuto.

– Zar ćete se tući? Sigurni ste da ste mu dorasli?

– Nisam... Ali, ja sam predstavnik zakona. Moram da pokušam.

– Ne vidim vaše pomoćnike, šerife?

– Uvek sam se oslanjao samo na sebe. – Holideju se momak sviđao. Bio je otvoren, neustrašiv i uprkos opasnoj situaciji neposredan u razgovoru. Šteta!

Šenandoa Keli je najzad okrenuo glavu. Samo je okrznuo pogledom sat. Verovatno je izračunao da je vreme isteklo, pa je počeo da se pridžuje sa stolice. Kako se on dizao, tako se barmen za šankom spuštao sve niže i niže. Onda ga više nije bilo. Šerif se uspravio. Njegova široka leđa zategla su košulju na oba kraja. Sigurno je duboko, ali nečujno uzdahnuo. Šta će odlučiti Keli?

Kockar je pogađao njegovu odluku. Taj se neće povući. On se vraćao samo onda kada je obavio posao. A posao u Maskodžiju po svoj prilici, zvao se šerif Ben Stil.

– Čekam te napolju, njuškalo – dobacio je Stilu zagrobnim glasom. Imao je dva kolta sa strane. Rukavi košulje bili su mu podvrnuti, a na zglobovima obe ruke nalazili su mu se široki kaiševi, crni kao i sedlo. Holidej je odložio brendi. – Moraćeš i mene da sačekaš, Keli – rekao je iznenada.

Rip Olson i Ben Stil pogledali su kockara iznenađeno. – Što se Kelija tiče, on je samo zastao. Jedva da je pomerio glavu. – S tobom nemam ništa – muklo se ođazvao.

– Ali, ja imam s tobom.

Šerif je otvorio usta da protestuje, ali ga je Olson snažno povukao za rukav.

– Ne poznajem te – procedio je Keli. Gledao je u Doka iskosa, s mešavinom čuđenja i podozrenja.

– Ponuđeno mi je deset hiljada dolara da te ubijem – ravnodušno je izrekao bivši bostonski zubar. – Mislím da ipak ne vrediš toliko?

Keli je razmišljao brzo. Koliko je shvatio, Nik Adler mu je pokazao samo šerifa. Trebalo je to da obavi brzo i da ode. Napolju se hvatao laki sumrak, najbolje vreme za pucnjavu i gužvu u tako velikom naselju. Šta je hteo ovaj stranac? Da li je i on bio u Nikovom programu? Ili se slučajnost uplela u njegovu ubilačku misiju? Rip Olson nije razumeo ništa. Dok Holidej se umešao u obračun, mada ga niko nije zvao. Čak je izgledalo da je Benu Stilu bilo vrlo neprijatno. On je bio ponosan čovek. Ali, stranac mu se nije predstavio niti je rekao razloge svog dolaska u Maskodži. Možda je on jedan od onih kakav je Keli, samo otmeniji i savršeniji.

– Nema toga ko bi platio deset hiljada dolara za bilo koga – tvrdio je Keli. – Blefiraš me? – Izaberi! – prekide ga kockar. – Natrag bez oružja ili da se pogledamo na ulici?

– Niko te nije platio – izbi iz Kelija. – Pokušavaš da spaseš žutokljunca sa zvezdom. Da te nije poslala njegova cura?

To je bila ideja, pomisli Dok. Ben Stil je osetio da ga podilazi gnev. Ne, nemoguće da je Samanta umešana. Ona nije ni znala! Ili jeste? Ali, ako je Šenandoa znao za Samantu, onda se to previše iskomp-

likovalo. U stvari, neko iz grada je pozvao Kelija, inače ne bi pomenuo devojkú. Kome on to smeta?

– Zamaraš me pričama, Keli. Da krenemo? – Ubica upre prste u svoje grudi. – Ja sam Keli – rekao je – ali, ko si ti?

– Ja sam Džon Henri Holidej. Neki me jednostavno zovu Dok. Dok Holidej!

Ben Stil se trgao. Keli se najzad okrenuo i sasvim olabavio. Lice mu je postalo još bleđe. – Tebe niko nije pomenuo. – promrmlijaó je. – Odustajem!

– Znači, odlaziš? – kao da laknu šerifu. Keli je klimnuo glavom.

– Predlažem da ostane još malo – umeša se kockar. – Da vidimo ko je pozvao tako skupog ubicu i zbog koga? – Ali, Keli je odmahnuo glavom. – Ne odajem poslodavce. A vi nemate nikakvih dokaza protiv mene. – Šerif će naći bar desetak da te pritvori. Međutim, on ti daje reč da će te pustiti da mirno odeš. Zar ne, šerife?

Stil je klimnuo glavom ne oklevajući. Više od kockara, njega je zanimalo lice koje je pozvalo plaćenog ubicu da njega ukloni.

Keli se kolebao. – Šerifova reč mi nije dovoljna – kazao je. – Nego? – Tvoja reč, Holideje! – Džordžijanac se predomišljao. Nije želeo da se Ben Stil nađe uvređen. Ali, momak je zaista bio na svom mestu. Odmah ga je podstakao. – Dajte mu je! I nek sve ostane među nama!

– U redu!

*

Sumrak se već uveliko spustio preko Arkanzas Rivera. Na drugoj strani ulice, preko puta „Crne mamuze“ Nik Adler je stajao u senci i čekao. Iz krčme se još nije čulo ništa. Zašto Keli okleva? Gem Džordan se lagano prišunjao svom gazdi. Lice

mu je bilo napregnuto, usta suva, oči zadržane od silnog gledanja prema žućkastim salunskim svetlima. – Je li sve u redu, Geme? – pitao je Adler.

– Stavio sam belcu klin pod potkovicu. Neće odmaći ni nekoliko koraka i zbacice ga. – Siguran si da ćeš ga pogoditi? – Jesam, samo... – Samo? – Ako ne izleti? Ako mu padne na pamet da ostane u salunu i izaziva sudbinu?

Adler je zavrteo glavom. – Naredio sam mu da se odmah izgubi. Druga polovina nagrade čekaće ga na kraju ulice. – Ako ipak ne izađe? – Do đavola, šta je to s tobom? Ako ne izađe, ti ćeš lepo pucati s ulaza... – Pogledaj, neko izlazi... – Adler se još više povuče u senku. – To su gosti – promrmljao je Nik. – Sada su verovatno ostali samo šerif i on. – Džordan je podigao obod šešira na teme. – Svi šapuću o Keliju. Ne znaju ko je on, ali, naslućuju da je neka bitanga. – Utoliko će ga pre osuditi. Ljudi mrze ubice i tim pre će tebe slaviti što si ga sredio. Najzad je iz saluna izleteo barmen. Jasno su videli njegovu belu keclju kako se lomata kroz suton. Trčao je, podizao se i saplitao. – Mislio sam da će ga Keli izazvati napolje? – šaputao je Džordan. – Sigurno se predomislio. Pazi... čim izleti i uzjaše konja ti stupaš na scenu. – Okej!

Iz saluna „Zvezda“ čula se buka klavira. Nik Adler je naredio svojim ljudima da sviraju bez prestanka i da toče besplatno piće za sve goste. I salun je bio dupke pun, a ljudi prilično naliveni. Posle svake ture čulo se: „Živeo Nik!“ Adler je pogledao u pravcu „Zvezde“ i iscerio se. – Tako će vikati i večeras – dobacio je Džordanu. – Samo neka se dobro zapiju. Takvi mi odgovaraju.

Odjednom je u „Crnoj mamuzi“ zatreštal. Utrnulo je nekoliko svetiljki i nastupio je polumrak. Zatim se čuo još jedan

usamljeni pucanj, a onda je nastao tajac. Gem Džordan se odmače od svoga gazde sa koltom u ruci. Ali, Keli nije izlazio. Sekundi su im se odužavali kao sati. Džordan je pogledao u Adlera, nemo postavljajući pitanje šta da radi? Ovaj mu mahnu rukom u pravcu saluna. Gem Džordan pognut krenu preko ulice. Nik Adler je sačekao da se njegov pomoćnik nađe na samom ulazu pa se i on pridružio. Slika koju je zatekao bila je neobična.

Šerif Ben Stil, istina, ležao je na podu zgrčen, a Keli se nalazio malo dalje živ i zdrav, ali, umesto za pojasom, njegov kolt se nalazio uperen u Džordana, a odmah zatim i u Adlera. Nebesa! Zar ih je prozreo? Adleru dođe da opsuje svog nespretnog pomoćnika, no, to mu ne bi mnogo pomoglo.

Šenandoa Keli je prezrivo gledao u iznenađene posetioce. – Šta ti je? – tiho je dobacio Adler. – Zar ti nisam rekao da bežiš odmah?

– Jesi... Ali ne volim da me neko ustrelj uz put.

– O čemu to pričaš?

– Ovaj ovde – pokazao je na Džordana – jurnuo je tako kao da ima nameru da ubije mene. – Kako je Džordan ćutao, Keli se iskezio i podigao oružje. – Ali, bolje ja njega nego on mene.

– Čekaj Keli! – povikao je Adler. – Nesporazum je... – Ali, ovaj je već pritisnuo oroz. Čulo se samo jedno klik! I to nekoliko puta! Kelijev kolt bio je prazan... On ga je s krajnjim iznenađenjem razgledao. To je iskoristio Džordan i podigao svoj sa poda. Na licu mu se ispisa trijumf.

– Nema nesporazuma – dreknuo je. – Ubio si šerifa, a ja ću tebe!

– Ne držiš se dogovora, Adlere! – dobacio je Keli.

– Zaveži! Imali smo te u planu da smakneš šerifa, a ostalo je naša briga.

– Pusti me da odjašem. Ne treba mi ostatak od pet hiljada...

– Ne vredi! Kada te Džordan ubije, on će postati šerif, a onda ćemo zajedno da vladamo. Ubij ga, Geme! Počeće ljudi da dolaze!

Džordan podiže kolt. Šenandoa Keli je bez straha gledao u cev.

Adlerov pomoćnik je malo oklevao. On je pucao u ljude koji su bežali ili napadali, potezali uz put, nosili se ravnopravno s njim ili mu okretali leđa... Ali, ovako, kada te neko gleda u oči podsmešljivo i čeka smrt, to još nije doživeo.

– Šta čekaš, budalo! – zurlao je Nik.

– Bolje što je čekao – začu se glas s poda. Pred iznenađenim Adlerom i Džordanom počeo je da se uspravlja „mrtvac“, Ben Stil! Na njemu nije bilo ni traga krvi. – Baci to, Geme! – naredio je šerif.

Kolt skliznu niz Džordanove oznojene prste. Nik Adler je osetio da su ga nasamarili. Odjednom je spoznao da je Keli bio u dogovoru sa šerifom, ali, nije shvatio zbog čega. Kakva ga je sila naterala na to?

– Dosta sam čuo, mister Adlere! – okrenuo se Stil prema vlasniku „Zvezde“.

Adler se na silu osmehnulo i zategao revere svoga kaputa. – To je nesporazum – raširio je ruke. – Ili da nazovemo šalom, zar ne, Keli? – Ovaj je ćutao i mirmo stavio kolt za pojas.

– Šta ja imam sa plaćenim ubicom, šerife? I protiv vas? Ko će u to da poveruje? Moja reč protiv vaše. Keli otpada, jer je ubica, Džordan je sa mnom. Nemate izgleda...

– Mislite... nemam svedoka?

– Tačno! Najbolje da prekinemo sve ovo, šerife...

– I ja mislim. Zato ćemo pozvati svedoke.

Iza zavese koja je delila šank od vrata za kuhinju, pojavio se Dok Holidej. Nik

Adler je odjednom izgubio samopouzdanje.

– Mogu dovesti skeledžiju kod koga je umro izvesni Džoš Dafti.

– Dafti? – zagrcnu se Adler. – Ali on je...

– Mrtav? Ne, preživeo je, ali samo do Arkanzasa. Umro je sa pet rana na sebi. I pričao je o vama kako ste ga opljačkali i udesili.

Nik Adler je osetio da se njegovo carstvo u oblacima polako, ali sigurno ruši.

– Ništa vi meni s tim ne možete...

– Imamo i dečaka. Potvrdiće da vas je video u Sinsinatiju, kada ste sa Daftijem i Čoktom ubili nekog Svejna i jednu ženu. Ta žena je njegova majka.

Rip Olson se pojavio na istom mestu gde se nalazio Holidej. Gledao je u bledu, unezvereno lice ubice i kao da nije imao volje da mu se sveti. Možda da ga pljune i poželi mu brzu smrt na konopcu.

– Priznajem da ste me uhvatili – nasmejao se Adler i ponovo raširio ruke. Delovao je bespomoćno, ali, ne i utučeno. – Trebalo je da znam da će Džordan zabrljati stvar...

– Ja? – prenu se ovaj, ne nameravajući da spusti ruke. – Šta hoćeš time da kažeš, Nik? Zar nismo planirali zajedno...

– Umukni! U sosu smo zajedno!

– U redu, ti si bio gazda! Ne poričem, ali...

Nik Adler je očigledno išao na to da iza zove Džordana. – Ti si obična vucibatina, Geme! Nisi sposoban ni za šta! Sve ću reći o tebi, sve!

– O meni? Imam i ja o tebi...

– E, sada ću ti pokazati, prokletniče. – I, Adler se ustremi na Džordana. Međutim, bila je to poslednja varka koju je sebi mogao da priušti. Izgledalo je da će pesnicama krenuti prema svom čoveku, ali je desnu ruku zavukao pod kaput. Tamo se nalazio „vajtmejil“ džepni revolver. Jedi-

na nada za prolaz prema slobodi. Maskodži je bio za njega mrtav grad, morao je ponovo da jaše. Adler je ramenom odgurao Džordana i istrkao revolver.

Ni Stil ni Keli nisu očekivali ovakav obrt. Čak je i Dok Holidej bio zatečen nespreman.

Ali, Rip Olson nije.

Sve dotle, ćutljivi momčić je slušao razgovor, ne ispuštajući iz vida Nika Adlera. Mahinalno je stezao dršku svoga kolta, obuzdavajući želju da ne opali prema čoveku koji ga je rastavio od jedine ljubavi na svetu. Mešavina raznih osećanja bila je prevelika za njegovih sedamnaest godina. Prvo nije osetio ništa, ni žeđ za osvetom, ali posle mu se gorčina taložila pod grlom, kao kamen. Za tih nekoliko kratkih minuta, video je svoj život i majčino lice. Mahinalno, instinktivno je stezao oružje.

I, kada je Nik Adler povukao svoj skriveni „vejtnejvil“ on je neobjašnjivom brzinom potegao kolt. Opalio je preko šanka četiri puta...

Barutni dim se razvejavao oko njegovog šešira i kockarevog kaputa. Nik Adler je klečao na podu. Bio je pogođen u rame i podlakticu. I tako ranjen, kao da se nije predavao. Vukući noge, krenuo je prema izlazu. Nije stigao daleko. Jeknuvši, sručio se na trem. Opazio je zid tela ispred sebe. Kao da se ceo Maskodži skupio da vidi Nika Adlera u prašini i krvi. Pljunuo je. Drugo mu ništa nije preostajalo.

*

Rip Olson nikada nije spavao tako lepo. Dobio je posebnu sobu u „Zvezdi“ i spavao kao zaklan u mekoj postelji sve dok mu sunce spolja nije udarilo u lice.

Skočio je i otvorio oči. Bio je sam u sobi.

Njegovih prnja više nije bilo prebačenih preko stolice. Sada su se tu nalazili sasvim novi šešir, kaput, pantalone i čizme. Očigledno, sve je bilo namenjeno njemu. Nije izdržao. Bilo mu je dosta prljavog veša pa je uskakanje u novo rublje bilo za dečaka pravi doživljaj.

Kada je obuo čizme, čuo je na vratima kucanje.

Pošao je rukom prema pojasu, ali, nije išao do kraja. Zar mora da se trza na svaki šum? Nik Adler je uhvaćen, niko mu više ne preti. Možda će prestati i spavanje sa sedlom ispod glave?

– Da? – U sobu je ušao Ben Stil. Smeškao se.

– Gde je Dok? – upitao je dečak.

– Lepo ti stoji – zagledao je šerif Olsona. – Ako želiš, imam posao za tebe...

– Gde je Dok? – ponovio je Rip, osetivši da Stil izbegava odgovor. – Da nije...da nije otišao?

Šerif je klimnuo glavom.

– Zaista? – skoro je zaplakao dečak, ali su mu zubi sprečili da brada zadrhti. – Tek tako...?

Ben Stil stavi na sto neki zamotuljak.

– Ovo je ostavio tebi – rekao je.

– Šta je to?

– Pedeset hiljada dolara. Za hvatanje Luta Kaudrija u Van Berenu. Stiglo je od izvesnog Roda Skrajbnara.

– To je greška – promuća Rip. – To nije moje...

– Mislim da jeste. Tako je naznačeno.

– Ne želim to...

Ben Stil se namršti. – Zašto? – upitao je.

– To je Holidejevo delo. To je njegova zasluga, taj Lut Kaudri...

Šerif sleže ramenima. – Jedino ako želiš da poklonim gradskom odboru za nezbrinute udovice – napravio je Stil ozbiljno lice. – Ako želiš da odrasteš i postaneš čovek, onda ćeš to uzeti.

Olson šakom pređe preko lica. – To je mnogo novca... – promrmljao je.

– Siguran sam da ćeš ga pametno iskoristiti. Ostaješ ili se vraćaš?

Olson je uzeo zamotuljak sa dolarima i njime nekoliko puta lupio o dlan. – Ne znam, moram da razmislim...

Ben Stil je klimnuo glavom i izašao. Bio je siguran da će za mladog Olsona naći mesto u Maskodžiju. Ako bude hteo, uzeće ga za svog pomoćnika. U svakom slučaju, i Samanta Bler će ga primiti među svoje momke.

Ali, Rip Olson nije ostao. Napustio je grad samo sat kasnije, bez pozdrava...

*

Dodž Siti.

U „Long Brenč salunu“ puno dima i sveta. Bar dvadeset kibicera tiskalo se oko stola za kojim su igrala dva pokeraša.

Lice čoveka u belom odelu bilo je prekriveno graškama znoja. Imao je u rukama ful i bio siguran dobitnik. Ali, momak preko puta njega plaća sve. Na sredini stola je preko četiri hiljade dolara.

Nisko obešena svetiljka bacala je avetinjsku svetlost na obod njihovih šešira. Lica su im bila dopola u senci.

Momak jedva osamnaest godina, mirno razdvaja karte i čeka. Sav je u crnom: šešir, kaput, pantalone. Kao sneg bela košulja vezana je oko vrata kravatom boje vina.

Njegov partner polaže karte. – Ful! – viknuo je. Oko njega se razlegao tihi žagor. A onda su se sve oči okrenule prema mladiću. On nemarno baci svoje karte.

Svi su videli, bila je to karo dama.

I gomila novčanica prelazi na njegovu stranu.

Sada je žagor postao još glasniji. Ali, čovek u belom odelu nije mogao da se pomiri sa porazom.

– Mora da si me varao, balavče! – uzviknuo je glasno.

Momak je malo podigao glavu. – Kako? – upita.

– Ne znam kako, ali znam da jesi. Igram poker deset godina i nije mi se desilo da jedan balavander uči pameti mene, Rekse Hofmana...

– To je tvoj problem, Rekse! – izgovorio je mladić važnim, izveštačeno mirnim glasom.

– Da ne zamišljaš da si Dok Holidej? – isceri se ovaj.

– Za tebe jesam, kada se tiče pokera.

– Je li? – uvuče ovaj glavu u ramena. – Možda si brz i na revolveru kao na rečima, a? – I izvuče svoj kolt.

Delić sekunde pre njega, u mladićevoj šaci se stvorio revolver kalibra 45. Odskočio je samo jednom u ruci i Reks Hofman je bio razoružan.

Buljio je u svoju šaku ispunjen nevericom i bolom.

Oko stola se oteo uzdah prisutnih.

– Nebesa! – otelo se nekome.

Dim se nije ni slegao, a momak je pokupio novac, okrenuo svima leđa i mirmo izašao u noć.

Tako je Rip Olson počeo da krstari Zapadom...

KRAJ

POTRAŽITE
KOD VAŠEG PRODAVCA NOVINA

LJUBAVNE ROMANE MARKETPRINTA

Svakog utorka

Svakog ponedjeljka jedno od ovih izdanja

**Vanredni
ljubavni vikend
roman**

senke

Svakog 10. u mesecu

EVA
Ljubavni Roman